

SIA ARDENIS

Infrastruktūras un
industriālo projektu attīstība

FINANŠU UN EKONOMISKIE APRĒĶINI

DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS IELU APGAISMOJUMA
MODERNIZĀCIJAS INVESTĪCIJU PROJEKTS

DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA

2024. GADA DECEMBRIS

SATURA RĀDĪTĀJS

SATURA RĀDĪTĀJS	2
ATTĒLU SARAKSTS	4
TABULU SARAKSTS	5
SAĪSINĀJUMI UN LIETOTIE TERMINI	6
IEVADS	9
1. KOPSAVILKUMS	10
2. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PAMATOJUMS	14
2.1. ATRAŠANĀS VIETA.....	14
2.2. INFRASTRUKTŪRA.....	15
2.3. ENERGOPLĀNOŠANA	16
2.4. IELU APGAISMOJUMS.....	17
2.5. PROJEKTA JURIDISKĀ IESPĒJAMĪBA	19
2.6. PROJEKTA TEHNISKĀ IESPĒJAMĪBA.....	22
2.6.1. <i>Nozares vispārējs raksturojums</i>	22
2.6.2. <i>Latvijas situācija</i>	22
2.7. PROJEKTA APRAKSTS.....	23
2.8. ATBILDĪGĀS IESTĀDES ATZINUMS	27
3. PROJEKTA IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE	28
3.1. IZMAKSU – IEGUVUMU ANALĪZES METODIKA	28
3.2. FINANSĒŠANAS AVOTI	29
3.3. FINANŠU ANALĪZE	30
3.3.1. <i>Izmaksas un ieņēmumi</i>	30
3.3.2. <i>Finanšu atdeves rādītāji</i>	34
3.3.3. <i>Finansiālā ilgtspēja</i>	36
3.4. EKONOMISKĀ ANALĪZE.....	36
3.4.1. <i>Projekta ekonomiskie ieguvumi</i>	36
3.4.2. <i>Projekta sociāli ekonomiskās atdeves rādītāji</i>	37
3.5. JUTĪGUMA ANALĪZE.....	38
4. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS	39
4.1. PUBLISKĀS UN PRIVĀTĀS PARTNERĪBAS MODELIS	39
4.2. ENERGOEFEKTIVITĀTES PAKALPOJUMU LĪGUMI	39
4.3. PPP IELU APGAISMOJUMA PROJEKTI.....	41
4.4. POTENCIĀLIE PRIVĀTIE PARTNERI	43
4.5. FINANSĒJUMA PIESAISTES NOVĒRTĒJUMS	45
4.6. PUBLISKĀS UN PRIVĀTĀS PARTNERĪBAS LĪGUMA TERMIŅŠ	46
4.7. PROJEKTA RISKU ANALĪZE.....	46
5. IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀS VĒRTĪBAS APRĒĶINS	51
5.1. METODIKA	51
5.2. IZMAKSAS UN FINANŠU AVOTI.....	52

5.3.	PAKALPOJUMA PIEEJAMĪBAS MAKSĀJUMS	52
5.4.	PPP MODEĻA FINANŠU VEIKTSPĒJAS RĀDĪTĀJI	53
5.5.	IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀ VĒRTĪBA	54
6.	IETEKME UZ VALSTS UN PAŠVALDĪBU BUDŽETU	55
6.1.	PPP LĪGUMA STATISTISKĀS UZSKAITES NOVĒRTĒJUMS	55
6.2.	IEGULDĪJUMU PIEEJAMĪBAS ANALĪZE (PPP LĪGUMA IETEKME UZ PAŠVALDĪBAS BUDŽETU)..	56
PIELIKUMI		57
1.	PIELIKUMS. FINANŠU UN EKONOMISKO APRĒĶINU GALVENIE PIENĒMUMI	58
2.	PIELIKUMS. PPP LĪGUMA RISKU STATISTISKĀ UZSKAITE	61

ATTĒLU SARAKSTS

2-1. attēls. Latvijas Republikas administratīvo teritoriju karte un Daugavpils atrašanās vieta	14
2-2. attēls. Iedzīvotāju skaits Daugavpilī gada sākumā no 2014. līdz 2023. gadam	15

TABULU SARAKSTS

2-1. tabula. Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš Daugavpils valstspilsētā laika posmā no 2018. – 2023. gadam	17
2-2. tabula. Ielu apgaismojuma uzlabošanas scenāriju izmaksu novērtējums tradicionālajam iepirkumam bez PVN 2024. gada cenās (EUR)	24
2-3. tabula. Elektroenerģijas patēriņš un izmaksu ietaupījums 2024. gada cenās	25
2-4. tabula. Eksploatācijas un uzturēšanas izmaksu ietaupījums 2024. gada cenās bez PVN 21% (tradicionālais iepirkums)	26
3-1. tabula. Galveno metodisko pieņēmumu salīdzinājums IIA un IAV analīzei	29
3-2. tabula. EKII projektu konkursu projekti, kur līgumcena pārsniedz 0,5 miljonus EUR bez PVN	30
3-3. tabula. Investīciju izmaksu salīdzinājums tradicionālajam un PPP iepirkumam 2024. gada cenās (EUR) ..	32
3-4. tabula. Eksploatācijas un uzturēšanas izmaksu salīdzinājums tradicionālajam un PPP iepirkumam 2024. gada cenās (EUR)	33
3-5. tabula. Projekta finanšu atdeves rādītāji (miljoni EUR)	35
3-6. tabula. Sociālekonomiskās atdeves rādītāji (miljoni EUR)	37
3-7. tabula. Finanšu un ekonomiskās analīzes kritisko mainīgo robežvērtības 15 gadu projekta dzīves ciklam ..	38
3-8. tabula. Finanšu un ekonomiskās analīzes kritisko mainīgo pārslēgšanās punkti	38
4-1. tabula. Būtiskāko Projekta risku kvantitatīvais novērtējums 2024. gada cenās	47
5-1. tabula. Projekta izmaksas faktiskajās cenās 15 gadu periodā (miljoni EUR)	52
5-2. tabula. Projekta finanšu avoti	52
5-3. tabula. PPP līguma cena ar PVN (miljoni EUR)	53
5-4. tabula. PPP modeļa finanšu veikspējas rādītāji	53
5-5. Tabula. Projekta IAV aprēķina rezultāti faktiskajās cenās (miljoni EUR).....	54
6-1. tabula. Daugavpils valstspilsētas pašvaldības saistību prognoze 2024. – 2030. gadam	56

SAĪSINĀJUMI UN LIETOTIE TERMIŅI

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
AER	Atjaunojamie enerģijas resursi
ALTUM	Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"
Ārpus bilances uzskaitē	PPP līguma statistiskā uzskaitē ārpus vispārējā valdības sektora aktīvu bilances, ja atbilstoši Eurostat metodikai privātais partneris PPP līgumā uzņemas lielāko daļu risku un saņem lielāko atlīdzības daļu no publiskā sektora aktīvu izmantošanas par šo risku uzņemšanos
AS	Akciju sabiedrība
B/C	Ieguvumu un izmaksu attiecība
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CFLA vadlīnijas	Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 2019. gada 18. marta Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas
CO ₂	Oglekļa dioksīds
CSNg	Ceļu satiksmes negadījums
DBFM	Projektē – Būvē – Finansē – Uzturi (angļu val. <i>Design – Build – Finance – Maintain</i>)
EEF	Eiropas Energoefektivitātes fonds (angļu val. <i>European Energy Efficiency Fund</i>)
EK	Eiropas Komisija
EKII	Emisijas kvotu izsolīšanas instruments
EKII projekts	Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta līdzfinansētais projekts „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām apgaismojuma tehnoloģijām Daugavpils pilsētā”
Ekv.	Ekvivalents
ENPV	Ekonomiskā neto pašreizējā vērtība
ERR	Ekonomiskā iekšējā peļņas norma
EPL	Energoefektivitātes pakalpojuma līgums (angļu val. <i>energy performance contracting</i>)
ES	Eiropas Savienība
ESIF	Eiropas strukturālie un investīciju fondi. Dotajā gadījumā ir domāti visi ārvalstu finanšu palīdzības finanšu avoti, ieskaitot Eiropas Savienības Atseļošanas fondu, Emisijas kvotu izsolīšanas instrumentu un citus finanšu avotus
ESKO	Energoapkalpojumu uzņēmums (angļu val. <i>energy service company</i> jeb <i>ESCO</i>), kas sniedz energopakalpojumus un/vai citus energoefektivitātes palielināšanas pasākumus patērētāja iekārtās vai telpās, un, to darot, uzņemas noteiktu finansiālu risku. Maksājums par sniegtajiem pakalpojumiem (pilnībā vai daļēji) pamatojas uz sasniegumiem energoefektivitātes palielināšanas jomā, kā arī uz to, vai ir izpildīti citi darbības kritēriji, par kuriem panākta vienošanās.
EUR	Euro
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
FEA	Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma modernizācijas investīciju projekta finanšu un ekonomiskie aprēķini
FEA Autori	SIA "Glimstedt Lietuva", SIA "Ardenis" un SIA "Kārlis"
FNPVc	Investīciju finanšu neto pašreizējā vērtība
FNPVk	Pašu kapitāla neto naudas plūsmas pašreizējā vērtība

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
FRRc	Investīciju finanšu iekšējā peļņas norma
FRRk	Pašu kapitāla finanšu iekšējā peļņas norma
g	Grams
GWh	Gigavatstunda
h	Stunda
IAV	Ieguldījumam atbilstošā vērtība (angļu val. <i>value for money</i>)
IIA	Izmaksu un ieguvumu analīze
IIA vadlīnijas	Eiropas Komisijas 2014. gada vadlīnijas izmaksu - ieguvumu analīzes veikšanai investīciju projektiem
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IT	Informācijas tehnoloģijas
IRR	Iekšējā peļņas norma
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
Komunālās saimniecības pārvalde	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Komunālās saimniecības pārvalde"
km	Kilometrs
km ²	Kvadrātkilometrs
LED	Gaismu izstarojošās diodes
m	Metrs
MWh	Megavatstunda
NEKP	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030. gadam
Normatīvais elektroenerģijas patēriņš	Teorētiski nepieciešamais elektroenerģijas patēriņš Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma nodrošināšanai, ievērojot ielu apgaismojuma klasi un apgaismojuma režīmu saskaņā ar LVS EN 13201-2 2004 un citiem Latvijas valsts standartiem, kas nosaka prasības ārtelpu apgaismojumam
n.p.	Nav piemērojams
Pakalpojuma pieejamības maksājums	Publiskā partnera maksājums privātajam partnerim publiskās un privātās partnerības līguma pieejamības periodā
Partnerības iepirkuma līgums	Finanšu un ekonomisko aprēķinu kontekstā finansiālās interesēs rakstveidā noslēgts publisko būvdarbu līgums par ielu apgaismojuma izbūvi (paredzot arī uzbūvētās un atjaunotās infrastruktūras apsaimniekošanu), kuru noslēdzis publiskais partneris un privātais partneris uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem
Pārvaldības pārskats	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības energopārvaldības pārskats par kārtējo gadu, pamatojoties uz Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ieviesto energopārvaldības sistēmu atbilstoši LVS EN ISO 50001: 2018 standartam
Pieejamības periods	Laika periods, kurā uzbūvētā un atjaunotā ielu apgaismojuma infrastruktūra partnerības iepirkuma līguma ietvaros ir pieejama lietošanai publiskajam partnerim
PPP	Publiskā un privātā partnerība
Privātais partneris	Finanšu un ekonomisko aprēķinu kontekstā pretendenta izveidota mērķsabiedrība, ar kuru publiskais partneris ir noslēdzis publiskās un privātās partnerības līgumu
Projekts	Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma modernizācijas investīciju projekts

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
Projekta dzīves cikls	Laika posms no partnerības iepirkuma līguma noslēgšanas datuma līdz pilnīgai visu līgumā noteikto visu līgumslēdzēju pušu saistību un pienākumu izpildei, ieskaitot arī visu partnerības iepirkuma līgumā noteikto garantijas un apkalpošanas pienākumu izpildi un no partnerības iepirkuma līguma izrietošo vai ar to saistīto pretenziju un strīdu atrisināšanu sarunu vai tiesas ceļā, tai skaitā arī pēc partnerības iepirkuma līguma darbības termiņa beigām
Publiskais partneris	Finanšu un ekonomisko aprēķinu kontekstā atvasināta publisko tiesību juridiskā persona (Daugavpils valstspilsētas pašvaldība)
Publiskā un privātā partnerība	Publiskā un privātā sektora sadarbība, kuru vienlaikus raksturo šādas pazīmes: a) Sadarbība notiek starp vienu vai vairākiem publiskajiem partneriem un vienu vai vairākiem publiskās un privātās partnerības procedūrā iesaistītajiem privātajiem partneriem; b) Sadarbība notiek, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzības būvdarbu veikšanā vai pakalpojumu sniegšanā; c) Ilgtermiņa sadarbība, kas ilgst ne mazāk kā piecus gadus līdz 30 gadiem vai likumdošanā noteiktajos gadījumos ilgāk; d) Publiskais un privātais partneris apvieno un izmanto tam pieejamos resursus (piemēram, īpašumu, finanšu līdzekļus, zināšanas un pieredzi); Atbildība un riski tiek dalīti starp publisko partneri un privāto partneri.
Publiskās un privātās partnerības līgums (PPP)	Finanšu un ekonomisko aprēķinu kontekstā līgumiskās publiskās un privātās partnerības veids - partnerības iepirkuma līgums
t	Tonna
VSAOI	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

IEVADS

2022. gada 15. jūnijā Daugavpils valstspilsētas pašvaldība noslēdza tehniskās palīdzības līgumu ar Eiropas Energoefektivitātes fondu (turpmāk – EEF) par Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma modernizācijas investīciju projekta (turpmāk – Projekts) īstenošanu, izmantojot publisko un privāto partnerību. Šī līguma ietvaros personu apvienība SIA “Glimstedt Lietuva”, SIA “Ardenis” un SIA “Kārlis” (turpmāk – FEA Autori) ir izstrādājuši Projekta finanšu un ekonomiskos aprēķinus (turpmāk – FEA).

FEA izstrādes mērķis ir noteikt Projekta īstenošanas pamatotību, izmantojot publiskās un privātās partnerības (turpmāk – PPP) iepirkumu salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkumu (publiskā iepirkuma veids, kur publiskais partneris atbild par būvdarbu vai pakalpojumu iegādi, ekspluatāciju, finansēšanu un uzņemas galvenos riskus - pieprasījuma, būvniecības un ekspluatācijas risku).

FEA izstrāde ietver šādas sadaļas:

- Projekta īstenošanas pamatojums, t.sk. Projekta apraksts;
- Projekta izmaksu un ieguvumu analīze (turpmāk – IIA), ja Projekts tiktu īstenots, veicot tradicionālo iepirkumu un veicot PPP iepirkumu;
- Projekta īstenošanas alternatīvu izvērtējums, tai skaitā PPP modeļa, potenciālo privāto partneru un finansējuma piesaistes novērtējums;
- Ieguldījumam atbilstošās vērtības (turpmāk – IAV) aprēķins;
- Ietekme uz valsts un Daugavpils valstspilsētas pašvaldības budžetu, tai skaitā PPP līguma statistiskās uzskaites novērtējums.

FEA ir izstrādāti saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu un Ministru kabineta 2009. gada 6. oktobra noteikumiem Nr.1152 „Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai” un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 2024. gada 25. septembra Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijām (turpmāk – CFLA vadlīnijas).

Projekta ieguldījumam atbilstošās vērtības, PPP līgumcenas noteikšanai un Projekta īstenošanas nosacījumu statistiskai uzskaitē ir izmantota Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) izstrādāta veidne “Finanšu un ekonomisko aprēķinu modelis”¹.

FEA ir dotas atsauces tikai uz tiem tirgus izpētes respondentiem, kas ir devuši šādu atļauju FEA Autoriem. FEA ir balstīti uz FEA Autoru rīcībā esošajiem dokumentiem un informāciju uz 2024. gada 30. septembri.

¹ Skatīt interneta vietnē: <https://www.cfla.gov.lv/lv/media/37/download?attachment>

1. KOPSAVILKUMS

Projekta finanšu un ekonomiskie aprēķini izstrādāti saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 6. oktobra noteikumu Nr. 1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai" prasībām, kā arī atbilstoši Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijām (2024. gada 25. septembra redakcija).

PROJEKTA NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Daugavpils valstspilsētā ielu apgaismojums tiek nodrošināts 21 no 25 valstspilsētas apkaimēm. Esošās ielu apgaismojuma infrastruktūras galvenā problēma ir augsts elektroenerģijas patēriņš, ko izraisa energoneefektīvi gaismekļi un neefektīva apgaismojuma vadības sistēma, tādējādi radot augstas ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas.

Laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam pašvaldība īstenoja Emisijas kvotu izsoles instrumenta (turpmāk – EKII) līdzfinansēto projektu "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām apgaismojuma tehnoloģijām Daugavpils pilsētā", trīs apkaimēs nomainot 1 346 apgaismes ķermeņus uz gaismu izstarojošo diožu (turpmāk – LED) gaismekļiem ar gaismekļu kontrolierem un ierīkojot apgaismojuma viedo vadības informācijas sistēmu.

Saskaņā ar Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmu 2022. – 2027. gadam Daugavpils valstspilsētas pašvaldība plāno veikt novecojušo un energoneefektīvo gaismekļu nomaiņu.

Situācijā bez Projekta Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma normatīvais elektroenerģijas patēriņš ir 5 360 MWh gadā, savukārt 2023. gada faktiskais patēriņš bija 4 735 MWh, bet ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas 1,459 miljoni EUR (tai skaitā elektroenerģijas izmaksas 1,135 miljoni EUR jeb 78%).

PROJEKTA APRAKSTS

Projekta mērķis ir nodrošināt Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma atjaunošanu, kā arī nodrošināt ielu papildu apgaismojumu valstspilsētas trīs apkaimēs, uzstādot energoefektīvus gaismekļus, vadības sistēmu un citus ielu apgaismojuma elementus, tādējādi samazinot Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismošanai nepieciešamo elektroenerģijas patēriņu vismaz par 50% salīdzinājumā ar 2024. gada ielu apgaismojuma sistēmas elektroenerģijas normatīvo patēriņu.

Projekta ietvaros ir paredzēts pabeigt Daugavpils valstspilsētas esošā ielu apgaismojuma atjaunošanu (nomainot 96% no gaismekļiem, kas nav LED gaismekļi), kā arī nodrošināt ielu apgaismojumu gājēju pārejās un ierīkot papildu nepieciešamo ielu apgaismojumu Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs (visi pamatlīdzekļi būs Daugavpils valstspilsētas pašvaldības īpašums):

- 1) 6 625 gaismekļu nomaiņa ar LED gaismekļiem 18 no 25 valstspilsētas apkaimēm.
- 2) 4 788 esošo gaismekļu pielāgošana Daugavpils ielu apgaismojuma viedajai vadības informācijas sistēmai.
- 3) 467 gaismekļu uzstādīšana Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs.
- 4) 56 gaismekļu uzstādīšana 28 neapgaismotās gājēju pārejās.
- 5) 135 esošo apgaismes elektroapgādes un vadības sadalņu nomaiņa 16 apkaimēs un 24 papildu sadalņu uzstādīšana Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs.
- 6) Papildu darbi Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs un 28 gājēju pārejās (326 apgaismes stabi, 695 konsoles, 16 600 m elektroapgādes kabeļi zemē un stabos).

Projekta īstenošanas rezultātā kopējais uzstādāmo gaismekļu skaits ir 7 148, prognozētais normatīvais elektroenerģijas patēriņš ir 2 317 MWh (tai skaitā papildu elektroenerģijas patēriņš gājēju pārejām un Gajoka, Judovkas, Grīvas apkaimēm 107 MWh) un elektroenerģijas ekonomija ir 3 043 MWh gadā. Prognozētā elektroenerģijas ekonomija veido 57% no kopējā normatīvā elektroenerģijas patēriņa un 59% no elektroenerģijas patēriņa bez gājēju pārejām un ielu apgaismojuma trim papildu apkaimēm.

Projekta investīciju atmaksas periods (ar PVN) tradicionālā iepirkuma gadījumā ir 23 gadi (9,5 miljoni EUR/ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu samazinājums 0,421 miljons EUR gadā), bet PPP iepirkuma gadījumā 15 gadi (8,4 miljoni EUR/0,569 miljoni EUR gadā).

PROJEKTA PUBLISKAIS PARTNERIS

Projekta publiskais partneris ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldība.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ILGUMS

PPP līguma termiņš ir 15 gadi, ieskaitot būvprojekta izstrādes un būvniecības laiku 1,25 gadus.

PPP LĪGUMA LĪGUMCENA

PPP līguma līgumcena ir 16,867 miljoni EUR, papildus publiskajam partnerim maksājot reverso PVN valsts budžetā 1,486 miljonus EUR.

PROJEKTA SOCIĀLI EKONOMISKIE IEGUVUMI

Projekta īstenošana radīs šādus monetāros un nemonetāros ekonomiskos ieguvumus sabiedrībai:

- Ieguvumi no valstspilsētas ielu apgaismošanai nepieciešamās elektroenerģijas ražošanas radīto CO₂ izmešu samazināšanās;
- Ieguvumi no ceļu satiksmes negadījumu (turpmāk – CSNg) izmaksu samazināšanās.
- Nemonetārais ieguvums – drošības līmeņa palielināšanās un noziegumu skaita samazināšanās.

1. tabulā dotas Projekta izmaksu – ieguvumu analīzes (turpmāk – IIA) finanšu un ekonomiskās atdeves indikatoru skaitliskās vērtības tradicionālā iepirkuma un PPP alternatīvām.

1. TABULA. PROJEKTA IZMAKSU - IEGUVUMU ANALĪZES REZULTĀTI SALĪDZINĀMAJĀS CENĀS

Nr.	Mainīgais	Tradicionālais iepirkums	PPP iepirkums
1.	Projekta dzīves cikls	15 gadi	15 gadi
2.	Reālā finanšu diskonta likme	4%	4%
3.	Reālā ekonomiskā (sociālā) diskonta likme	5%	5%
4.	Investīciju izmaksas (bez PVN 21%)	7,832 miljoni EUR	6,949 miljoni EUR
5.	Investīciju finanšu neto pašreizējā vērtība (turpmāk – FNPVc)	mīnus 6,341 miljons EUR	mīnus 4,986 miljoni EUR
6.	Investīciju finanšu iekšējā peļņas norma (turpmāk – FRRc)	0,11%	0,64%
7.	Ekonomiskā neto pašreizējā vērtība (turpmāk – ENPV)	15,421 miljons EUR	16,377 miljoni EUR
8.	Ekonomiskā iekšējā ienesīguma norma (turpmāk – ERR)	14,88%	16,39%
9.	Ieguvumu un izmaksu attiecība (turpmāk – B/C)	3,89	4,76

Avots: FEA Autori

IIA rezultāti liecina, ka Projekta īstenošana ir izdevīgi sabiedrībai (ENPV ir lielāka par 0 EUR un ERR ir lielāka par sociālo diskonta likmi 5%), turklāt PPP iepirkuma alternatīva nodrošina lielāku ekonomisko atdevi (ENPV 16,377 miljoni EUR) salīdzinājumā ar tradicionālā iepirkuma alternatīvu (ENPV 15,421 miljons EUR).

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVA

Projektu plānots īstenot kā līgumiskās PPP projektu.

Izvēlētais PPP modelis ir “projektē – būvē – finansē – uzturi” (turpmāk – DBFM).

Privātā partnera juridiskā forma ir mērķuzņēmums (privāto personu izveidota komercsabiedrība, kas paredzēta tikai PPP līguma saistību izpildei).

Optimālais līgumiskās PPP līguma darbības termiņš ir 15 gadi, pamatojoties uz tirgus izpētes rezultātiem, un ietver Projekta īstenošanas un uzturēšanas posmus. Projekta dzīves cikls ir 20 gadi, kas pēc PPP līguma darbības termiņa beigām ietver piecu gadu infrastruktūras kalpošanas garantijas saistību izpildi un citas saistības.

IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀ VĒRTĪBA

2. tabulā ir dots Projekta IAV aprēķins faktiskajās cenās, salīdzinot tradicionālo iepirkumu un PPP iepirkumu.

2. TABULA. PROJEKTA IAV APRĒĶINA REZULTĀTI FAKTISKAJĀS CENĀS (MILJONI EUR)

Nr.	Mainīgais	Tradicionālais iepirkums	PPP iepirkums
1.	PPP līguma darbības termiņš	15 gadi	15 gadi
2.	Projekta īstenošanas posms (projektēšanas un būvniecības periods)	1,25 gadi	1,25 gadi
3.	Nominālā finanšu diskonta likme	6,08%	6,08%

Nr.	Mainīgais	Tradicionālais iepirkums	PPP iepirkums
4.	Kapitālieguldījumi (bez PVN)	(7,975) ¹	(7,076) ²
5.	Regulārās uzturēšanas izmaksas (neietilpst elektroenerģijas izmaksas)	(3,227)	(1,277)
6.	Periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve)	(0,795)	(0,752)
7.	Privātā partnera administratīvās izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	n.p.	(0,302)
8.	Publiskā partnera administratīvās izmaksas	(0,142)	(0,158)
9.	Apdrošināšanas izmaksas	(0,082)	(0,226)
10.	Risku izmaksas Projekta īstenošanas posmā	(0,808)	(0,519) ³
11.	Risku izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	(0,468)	(0,368) ⁴
12.	PVN 21% (tradicionālajam iepirkumam pilnā apmērā, PPP nav iekļauts PVN būvdarbiem)	(2,519)	(0,426)
13.	Publiskā partnera maksājums valsts budžetā (reversais PVN būvdarbiem)	skatīt 12. rindu	(1,486)
14.	Finansēšanas izdevumi (aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumi)	(15,108)	(9,422)
15.	Privātā partnera dividendes (pēc nodokļiem)	n.p.	(3,226)
16.	Uzņēmuma ienākuma nodoklis	n.p.	(0,869)
17.	Kopā nediskontētā naudas plūsma	(23,150)	(17,774)
18.	Diskontētā naudas plūsma	(15,192)	(12,178)
19.	IAV (diskontētās naudas plūsmas starpība iepirkumu veidiem)		3,014

Piezīmes: ^{1.}, ^{2.}, ^{3.}, ^{4.} summas iekļautas 14. rindā un ietilpst aizdevuma pamatsummā.

Avots: FEA Autori

No 2. tabulas datiem redzams, ka Projekta IAV ir pozitīva (3,014 miljoni EUR), salīdzinot tradicionālā un PPP iepirkuma metodes. Līdz ar to, FEA Autoru ieskatā ir lietderīgi izskatīt iespēju īstenot Projektu kā PPP projektu. Galvenās PPP iepirkuma metodes priekšrocības ir investīciju izmaksu ekonomija, kā arī ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu ekonomija.

RISKU PĀRDALE

Pakalpojuma pieprasījuma risku plānots nodot publiskajam partnerim (ielu apgaismojuma nodrošināšana ir pašvaldības autonoma funkcija, kas tiek finansēta no pašvaldības budžeta un nav atkarīga no pakalpojuma lietotāju skaita), bet būvniecības un pakalpojuma pieejamības riskus – privātajam partnerim.

Projektam ir veikts 77 risku novērtējums 16 risku kategorijās (tai skaitā ar būvniecību un pakalpojumu pieejamību saistītie riski), kas ietver gan kvalitatīvo, gan kvantitatīvo risku novērtējumu un plānotā PPP projekta ietekmi uz valsts budžeta bilanci.

Atbilstoši veiktajai risku analīzei Projektam nebūs ietekmes uz vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu, jo PPP līguma plānotā risku pārdales atbilst ārpusbilances uzskaites prasībām saskaņā ar Eiropas Savienības Statistikas biroja (turpmāk – Eurostat) 2023. gada 1. februāra Rokasgrāmatu par valsts budžeta deficītu un parādu, EKS īstenošana 2010 – 2022.

PROJEKTA IETEKME UZ PAŠVALDĪBAS BUDŽETU

Ilgadējie pakalpojuma pieejamības maksājumi būs daļa no Daugavpils valstspilsētas pašvaldības budžeta ilgtermiņa saistībām. Šie maksājumi būs jāveic tikai Projekta uzturēšanas posmā pēc Projekta īstenošanas posma pabeigšanas.

Pamatojoties uz Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa finanšu saistību prognozi uz 2024. gada 30. jūniju, pašvaldība var finansiāli atļauties īstenot Projektu. Kopējais prognozētais ilgtermiņa finanšu saistību apjoms nepārsniegs 17% no pašvaldības gada pašu ieņēmumiem.

Prognozēto PPP līguma finanšu saistību neto ietekme ir mazāka, ņemot vērā ielu apgaismojuma sistēmas izmaksu samazinājumu Projekta īstenošanas rezultātā 0,470 miljonus EUR gadā 2024. gada cenās bez PVN 21% (tai skaitā elektroenerģijas izmaksu samazinājums 0,281 miljons EUR, un 0,189 miljoni EUR pārējās ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas, kas ir mazākas nekā tradicionālā iepirkuma alternatīvai un ir iekļautas privātā partnera pakalpojuma pieejamības maksājumā) un 0,569 miljonus EUR ar PVN 21%.

PRIVĀTĀ PARTNERA IEŅĒMUMU AVOTS

Mēneša pakalpojuma pieejamības maksājums.

PROJEKTĒŠANAS UN BŪVNICĪBAS PERIODS

Projekta īstenošanas posms (projektēšanas un būvniecības periods) ir pieci ceturkšņi (1,25 gadi).

PIEEJAMĪBAS PERIODS

Pakalpojuma pieejamības periods jeb Projekta uzturēšanas posms ir 55 ceturkšņi (13,75 gadi) pēc Projekta īstenošanas posma pabeigšanas.

ĪPAŠUMA TIESĪBAS UZ NEKUSTAMO ĪPAŠUMU, KUR IR PLĀNOTS ĪSTENOT PPP PROJEKTU

Nostiprinātas publiskajam partnerim.

PRIVĀTĀ PARTNERA ATLASES PROCEDŪRA

Atklāts konkurss saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu.

KOMERCĀRĪBAS ATBALSTS

Nav konstatēts.

EIROPAS SAVIENĪBAS VAI CITU FONDU LĪDZFINANSĒJUMA PIESAISTES PROJEKTA ĪSTENOŠANAI IESPĒJAMĪBA

Nav iespējams.

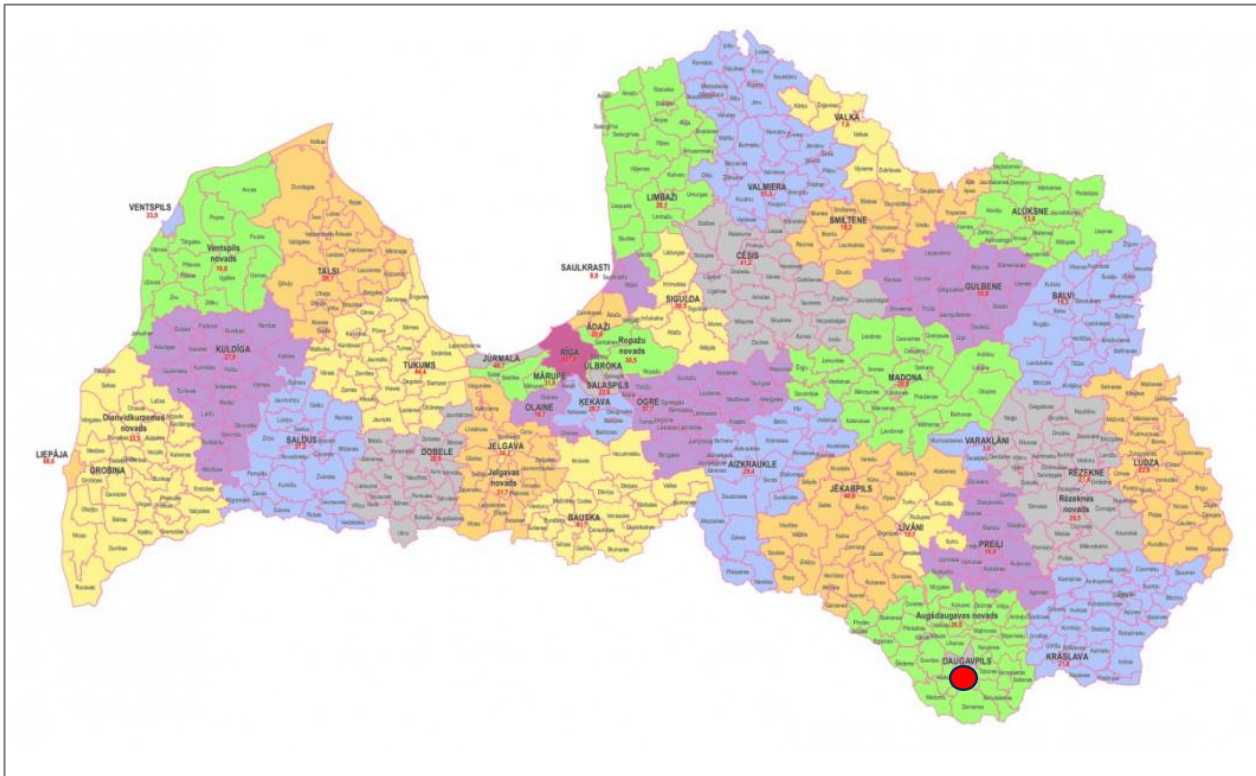
ĪPAŠUMA TIESĪBAS UZ NEKUSTĀMO ĪPAŠUMU, KURŠ TIKS RADĪTS PPP PROJEKTA IETVAROS

PPP līguma darbības laikā un pēc PPP līguma darbības termiņa beigām nostiprinātas publiskajam partnerim.

2. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PAMATOJUMS

2.1. ATRAŠANĀS VIETA

Projekta īstenošanas vieta ir Latvijas Republikas Daugavpils valstspilsētas pašvaldība. 2021. gada 1. jūlijā Latvijā stājās spēkā administratīvi teritoriālā reforma, izveidojot 43 jaunas pašvaldības, tai skaitā 10 valstspilsētas. 2-1. attēlā ir dots Latvijas administratīvi teritoriālais iedalījums un Daugavpils valstspilsētas atrašanās vieta.

2-1. ATTĒLS. LATVIJAS REPUBLIKAS ADMINISTRATĪVO TERITORIJU KARTE UN DAUGAVPILS ATRAŠANĀS VIETA

Avots: FEA Autori, izmantojot Valsts zemes dienesta kartogrāfisko pamatni

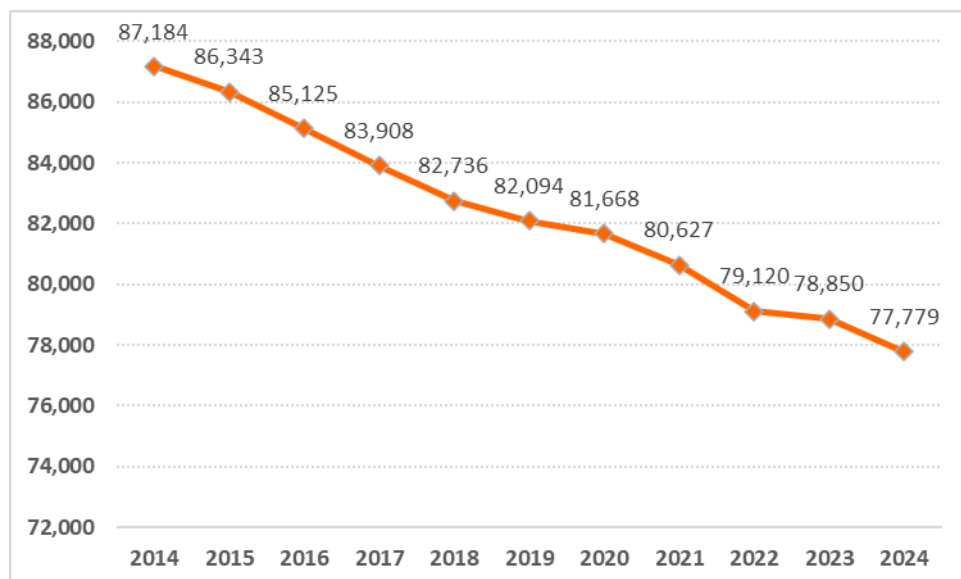
Daugavpils ir pilsēta Latvijas dienvidaustrumos un atrodas salīdzinoši tuvu Baltkrievijai un Lietuvai (attālumi attiecīgi 33 km un 25 km). Attālums līdz galvaspilsētai Rīgai ir 230 kilometri.

Daugavpils valstspilsēta ir viena no 10 Latvijas Republikas valstspilsētām un nozīmīgs attīstības centrs. Tā ir lielākā pilsēta Latgales plānošanas reģionā un otra lielākā Latvijas pilsēta pēc iedzīvotāju skaita aiz galvaspilsētas Rīgas. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem pilsētas iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā bija aptuveni 78 tūkstoši cilvēku.

Galvenie pilsētas raksturlielumi:

- Pilsētas platība - 72,48 km²;
- Ūdens platība - 9,75 km²;
- Augstākais punkts - 139 m;
- Zemākais punkts - 86 m;
- Pilsētas iedzīvotāju skaits – ~79 000;
- Iedzīvotāju blīvums - 1 100 iedzīvotāji/ km²;
- Pilsētas aglomerācijas iedzīvotāju skaits - 112 679.

Iedzīvotāju skaits laika posmā no 2014. gada līdz 2023. gada sākumam Daugavpilī samazinājies par 10%, un arī citur Latvijā tam ir tendence samazināties. Iedzīvotāju skaits galvenokārt samazinās negatīva dabiskā pieauguma ietekmē, jeb mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu, kā arī negatīvas migrācijas ietekmē (skatīt 2-2. attēlu).

2-2. ATTĒLS. IEDZĪVOTĀJU SKAITS DAUGAVPILĪ GADA SĀKUMĀ NO 2014. LĪDZ 2024. GADAM

Avots: FEA Autori, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes datus

2.2. INFRASTRUKTŪRA

Atbilstoši Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam² un Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmai 2022. – 2027. gadam³ Daugavpils ir nozīmīgs ekonomiskās attīstības, izglītības kultūras, sporta un atpūtas centrs Austrumlatvijā. Saskaņā ar Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam Daugavpils valstspilsētas vīzija 2030. gadam ir: “Daugavpils – Austrumbaltijas ekonomiskās attīstības virzītājspēks”.

Daugavpils vēsturiski ir veidojusies no vairākām un telpiski atšķirīgām apkaimēm. Atbilstoši teritorijas plānojumam valstspilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta vairākās apkaimēs jeb dzīvojamos rajonos. Valstspilsētas telpisko struktūru veido 25 apkaimes: Centrs, Esplanāde, Cietoksnis, Vizbuļi, Dzintari, Mežciems, Viduspoguļanka, Vecā Forštate, Jaunā Forštate, Ezermala, Dzelzceļnieks, Ķīmija, Jaunbūve, Gajoks, Ruģeļi, Čerepova, Grīva, Judovka, Niderkūni, Kalkūni, Ligiņišķi, Jaunie Stropi, Mazie Stropi, Vecie Stropi un Križi ar dzīvojamo, kultūras un sabiedrisko apbūvi, zaļajām zonām, satiksmes infrastruktūru un inženierkomunikācijām. Visblīvāk apdzīvotās apkaimes ir Jaunā Forštate, Centrs, Jaunbūve, Esplanāde un Ķīmija.

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022. – 2027. gadam paredz Daugavpils apkaimju līdzsvarotu attīstību, saglabājot to savdabību un vienlaikus nodrošinot kvalitatīvu infrastruktūru un pakalpojumus visās pilsētas daļās.

Saskaņā ar Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmu 2022. – 2027. gadam (Pašreizējās situācijas raksturojuma 3.5. sadaļa “Transporta infrastruktūra”) Daugavpils satiksmes infrastruktūras tīkls (ceļi, ielas, dzelzceļi u.c.) ir ar sazarotu, radiālu struktūru un nodrošina gan valstspilsētas iekšējo sabiedriskā transporta, gan privātā transporta un tranzīta satiksmi. Kopējais ceļu, tiltu un ielu garums valstspilsētas teritorijā ir 337 km (63% no visiem ceļiem ir asfalta segumu un 37% ar šķembu un grants segumu). Daugavpilī ir 452 ielas. Daugavas šķērsojumu nodrošina Vienības tilts, bet Laucesas upes šķērsojumu - Laucesas tilts.

Daugavpils izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums tuvu trīs valstu robežām būtiski veicina pilsētas ekonomisko un sociālo attīstību. Pateicoties ģeogrāfiskajam novietojumam un labajai savienojamībai, Daugavpils ir kļuvusi par vienu no lielākajiem valsts dzelzceļa mezgliem un rūpniecības centriem.

Austrumbaltijas reģionā Daugavpils ir salīdzinoši attīstīta industriāla pilsēta ar konkurētspējīgiem ražošanas uzņēmumiem. Tradicionālās un nozīmīgākās tautsaimniecības apakšnozares Daugavpilī ir gatavo metālizstrādājumu, pārtikas un dzērienu, ķīmisko šķiedru un ar tām saistīto preču, elektrisko kabeļu un kabeļu savienojumu ražošana, kā arī ritošā sastāva ražošana un remonts.

² Skatīt interneta vietnē: <https://www.daugavpils.lv/pilseta/pilsetas-attistiba/planosanas-dokumenti/strategija-2030/>

³ Skatīt interneta vietnē: <https://www.daugavpils.lv/pilseta/pilsetas-attistiba/planosanas-dokumenti/pilsetas-attistibas-programma-2022-2027>

2.3. ENERGOPLĀNOŠANA

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība cenšas radīt pievilcīgu dzīves vidi iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem. Viena no attīstības jomām, lai padarītu Daugavpili par modernu un pievilcīgu vietu, ir publiskais apgaismojums. Ielu apgaismojuma sistēmas galvenais ilgtspējīgas attīstības kritērijs ir energoefektivitāte, attiecīgi nodrošinot pašvaldības budžeta līdzekļu ekonomiju.

2016. gadā Daugavpils valstspilsētas pašvaldība apstiprināja Daugavpils pilsētas Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2016. – 2020. gadam⁴ un ieviesa sertificētu energopārvaldības sistēmu atbilstoši LVS EN ISO 50001:2018 standartam⁵. Daugavpils valstspilsētas energopārvaldības sistēma ietver trīs galvenās enerģijas patērētāju grupas:

- 1) Pašvaldības ēkas, kas pieslēgtas centralizētajai siltumapgādes sistēmai.
- 2) Publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūra.
- 3) Sabiedriskais transports.

Saskaņā ar Rokasgrāmatu energopārvaldības sistēmas ieviešanai Daugavpilī atbilstoši LVS EN ISO 50001:2018 standartam pašvaldība par katru kalendāro gadu publicē Pārvaldības pārskatu. Pēdējais publiski pieejamais Pārvaldības pārskats ir par 2022. gadu⁶. Energopārvaldības sistēma paredz enerģijas patēriņa monitoringu (ikmēneša elektroenerģijas patēriņa uzskaiti) visās publiskā ielu apgaismojuma vadības sadalēs, lai veicinātu energoefektivitāti.

2023. gadā 1. patērētāju grupa izlietoja 77%, 2. patērētāju grupa (publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūra) 8%, bet 3. patērētāju grupa 15% no kopējā Daugavpils valstspilsētas pašvaldības enerģijas (siltumenerģijas, elektroenerģijas un saspīestās dabasgāzes) patēriņa. Ņemot vērā publisko un privāto sektoru, ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņa īpatsvars ir salīdzinoši nemainīgs un veido 3% gadā no valstspilsētas kopējā elektroenerģijas patēriņa.

Pašvaldība piesaista valsts un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) strukturālo un investīciju fondu (turpmāk – ESIF) finansējumu publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras uzlabošanai un attīstībai, veicot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus:

- ES fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt viedei draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru" 4.5.1.1. pasākuma "Attīstīt viedei draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (sliežu transporta)" projekta "Viedei draudzīga un integrēta mobilitāte Daugavpils pilsētā" ietvaros laika posmā no 2022. līdz 2023. gadam tika veikta 4,5 km sliežu ceļa atjaunošana. Laika posmā no 2017. līdz 2020. gadam tika īstenots ES fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.4. specifiskā atbalsta mērķa "Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu" 6.1.4.2. pasākuma "Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā" projekts "Smiltenes ielas divlīmeņu pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielu krustojumam Daugavpilī". Iepriekš minēto un citu infrastruktūras attīstības projektu ietvaros tika veikta publiskā apgaismojuma sistēmas atjaunošana vai jauna apgaismojuma izbūve, uzstādot LED tehnoloģijas gaismekļus. Kopumā dažādu projektu ietvaros līdz 2023. gada beigām tika izbūvēti apmēram 28 km jaunu apgaismojuma posmu;
- Laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam pašvaldība īstenoja EKII projektu „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām apgaismojuma tehnoloģijām Daugavpils pilsētā” (turpmāk – EKII projekts). Projekta ietvaros tika veikta 1 346 gaismekļu nomainīšana uz LED gaismekļiem Centra, Jaunās Forštadtes un Viduspoguļankas apkaimēs, kā arī nomainītas deviņas elektroapgādes vadības sadalnes. Papildus visiem nomainītajiem gaismekļiem tika uzstādīti kustības sensori, kā arī viens auto plūsmas detektors, viens laikapstākļu un piesārņojuma sensoru modulis Centra apkaimē un viedā apgaismojuma vadības sistēma (noma uz 60 mēnešiem). Projekta ietvaros izveidotā viedā apgaismojuma vadības sistēma ļauj nodrošināt energopārvaldības sistēmas monitoringu publiskajam ielu apgaismojumam tiešsaistes režīmā.

Plānotais elektroenerģijas ietaupījums ir 753,062 MWh/gadā, bet faktiskais ietaupījums 2022. gadā bija 792,569 MWh un 2023. gadā - 794,835 MWh.

⁴ Šobrīd ir spēkā 2022. gadā apstiprinātais Daugavpils valstspilsētas Ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plāns 2022. – 2027. gadam, kas ir Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022. – 2027. gadam pielikums.

⁵ Skatīt interneta vietnē: [Energo pārvaldība \(daugavpils.lv\)](https://www.daugavpils.lv)

⁶ Skatīt interneta vietnē: [EPS Enerģijas pārskats 2022. gada publ.pdf \(daugavpils.lv\)](https://www.daugavpils.lv)

2-1. tabulā ir dots Daugavpils ielu apgaismojuma sistēmas elektroenerģijas patēriņš un apgaismojuma sistēmas galvenie energoefektivitātes rādītāji.

2-1. TABULA. IELU APGAISMOJUMA ELEKTROENERĢIJAS PATĒRIŅŠ DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTĀ LAIKA POSMĀ NO 2018. – 2023. GADAM

Mainīgais	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Elektroenerģijas patēriņš publiskajam ielu apgaismojumam (MWh/gadā)	6 223	6 195	5 729	5 234	4 976	4 735
Gaismekļu skaits	10 551	10 730	11 093	11 381	11 527	11 615
Gaismekļa vidējās darba stundas gadā	3 880	3 929	3 911	3 929	3 847	3 896
Īpatnējais elektroenerģijas patēriņš (kWh/gaismekli gadā)	590	577	516	460	432	408
Vidējais gaismekļa elektroenerģijas patēriņš (faktiskā jauda) (kWh/h)	0,152	0,147	0,132	0,117	0,112	0,105

Avots: FEA Autori, izmantojot Daugavpils valstspilsētas pašvaldības datus

No 2-1. tabulas datiem var aprēķināt, ka vidējais faktiskais elektroenerģijas patēriņš laika posmā no 2018. līdz 2023. gadam bija 5 485 MWh/gadā. Neskatoties uz jaunu ielu apgaismojuma posmu nodošanu ekspluatācijā, elektroenerģijas patēriņam ir tendence samazināties. Vienlaikus samazinās īpatnējais elektroenerģijas patēriņš uz vienu gaismekli, kas izskaidrojams ar jaunu, energoefektīvu gaismekļu uzstādīšanu.

Normatīvais elektroenerģijas patēriņš 2023. gadam un 2024. gadam ir 5 360 MWh/gadā. Faktiskais elektroenerģijas patēriņš ir mazāks par normatīvo patēriņu, jo pašvaldība mēdz taupīt elektroenerģiju, noteiktos laika periodos izslēdzot daļu no gaismekļiem. Gaismekļu faktisko elektroenerģijas patēriņu nosaka atbilstoši elektroenerģijas skaitītājiem.

2.4. IELU APGAISMOJUMS

Apgaismojuma infrastruktūras izveide Daugavpilī tika uzsākta 1961. gadā. Neskatoties uz 2.3. sadaļā "Energoplānošana" minētajiem īstenotajiem investīciju projektiem, Daugavpils ielu apgaismojuma infrastruktūra joprojām ir salīdzinoši sliktā inženiertehniskā stāvoklī. Atbilstoši FEA Autoru veiktajam inženiertehniskajam apsekojumam apmēram 60% no kopējās ielu apgaismojuma infrastruktūras gaismekļiem ir tehnoloģiski novecojuši: gaismekļi pārsnieguši paredzēto lietderīgo darbības laiku, ir neefektīvi un sliktā tehniskā stāvoklī. Kas attiecas uz pārējo ielu apgaismojuma infrastruktūru, vidēji 40% no esošās infrastruktūras ir tehniski novecojusi, un pieaug tehnoloģisko bojājumu skaits novecojušās kabeļu līnijās.

EKII projekta ietvaros tika nomainīti tikai 10% elektroapgādes vadības sadalņu, un ir nepieciešama pārējo 135 vadības paneļu nomaiņa.

Elektroapgādes kabeļi, kas savieno elektroapgādes vadības sadalnes ar apgaismes stabiem un elektrības transformatoriem, kā arī gaismekļu stabi ir labā inženiertehniskā stāvoklī. Dažās apkaimēs (piemēram, Grīvā), gaismekļi ir izvietoti uz AS "Sadales tīkls" piederošajiem elektroapgādes līniju balstiem.

Daugavpils valstspilsētā darbojas centralizēta ielu apgaismojuma automatizēta vadības sistēma. Sistēma tiek vadīta centralizēti un ar ātrdarbīgiem ciparu radiosakariem, kas nodrošināti pret traucējumiem. Sistēma strādā pēc noteikta grafika, tai ir atsevišķi dienas un nakts režīmi, kas neprasa operatora iejaukšanos. Fotelements nodrošina ielu apgaismojuma tīklu ieslēgšanu un izslēgšanu atkarībā no meteoroloģiskajiem laika apstākļiem. Kopš 2016. gada ir ieviesta automatiska datu nolasīšanas sistēma (viedie skaitītāji) visām vadības sadalnēm (bet ne atsevišķi katram gaismeklim).

Pilsētas automatiskā ielu apgaismojuma sistēma ir novecojusi. Lai arī šī sistēma ļauj automatiski ievadīt dienas un nakts apgaismojuma iestatījumus, tā dod iespējas kontrolēt tikai sadales punktu līmeni, nevis katru gaismekli. Sistēma nenodrošina automatiskus gaismekļu stāvokļa rādījumus, automatiskās aptumšošanas (dimmēšanas) iespējas un citus kontroles rīkus.

Izņēmums ir EKII projekta ietvaros uzstādītā viedā apgaismojuma vadības sistēma ar attālināto datu nolasīšanu katram gaismeklim, bet tā apkalpo tikai EKII projekta ietvaros uzstādītos 1 346 gaismekļus. Šiem gaismekļiem ir iespējams attālināti uzstādīt fiksētu aptumšošanas režīmu, bet pagaidām netiek nodrošināta aptumšošanas (dimmēšanas) vadība atbilstoši satiksmes intensitātei. Šobrīd visiem nomaiņtājiem gaismekļiem ir uzstādīts nemainīgs apgaismojuma darbības grafiks DDF2 (angļu val. *integrated dynadimmer*): vakara režīms 100%, pusnakts režīms 70% un nakts režīms 50% no apgaismojuma jaudas (no plkst. 00.00 – 4.00). Ielu apgaismojuma ieslēgšanas un izslēgšanas grafiks (diennakts stundas) ir atkarīgs no gada attiecīgā mēneša. Kopējais viena gaismekļa vidējais darbības stundu skaits gadā ir 3 900.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ir noslēgusi līgumu ar SIA "Lucidus" par apgaismojuma vadības sistēmas uzturēšanu uz pieciem gadiem par līguma summu 35 555,36 EUR bez PVN 21% (592,59 EUR bez PVN 21% mēnesī).

Turpmāk tekstā ir dots ielu apgaismojuma inženiertehniskais raksturojums atbilstoši Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes "Komunālās saimniecības pārvalde" (turpmāk - Komunālās saimniecības pārvalde) sniegtajai informācijai uz 2023. gada 31. decembri:

- Ielu apgaismojuma tīklu kopējais garums - 397 kilometri, vadības sadalņu skaits – 136 gabali, ielu apgaismojumu nodrošina 11 615 gaismekļi:
 - 4 193 jeb 36% ir gaismekļi ar nātrija augstspiediena spuldzēm (t.sk. daļa dekoratīvi);
 - 4 715 jeb 41% ir LED gaismekļi (t.sk. daļa dekoratīvie gaismekļi);
 - 1 597 jeb 14% ir gaismekļi ar dzīvsudraba gāzizlādes spuldzēm;
 - 257 jeb 2% ir gaismekļi ar halogenspuldzēm (kvēlspuldzēm);
 - 647 jeb 6% ir gaismekļi ar metāla halīda spuldzēm (t.sk. daļa dekoratīvi);
 - 206 jeb 2% ir dekoratīvie gaismekļi.
- Apmēram 11 430 gaismekļu ir uzstādīti uz stabiem, 155 uz ēkām (95 no tiem tieši uz fasādēm) un 30 uz vadiem. No stabu gaismekļiem apmēram 40% ir uzstādīti uz betona, 20% koka un 40% uz metāla stabiem;
- Kopējais normatīvais elektroenerģijas patēriņš (gaismekļiem) gadā ir 5 360 MWh (5,4 GWh) (apgaismojuma darbības grafiks DDF1);
- Gaismekļu ikgadējais darba laiks, izmantojot pašreizējo infrastruktūru un tehniskos risinājumus, ir no 3 752 līdz 4 000 h;
- Aptumšošana (dimmešana) ar centralizēto vadības sistēmu tiek nodrošināta 1 346 LED gaismekļiem (iespēja attālināti uzstādīt fiksētu apgaismošanas režīmu, mainot apgaismojuma jaudu konkrētam diennakts laikam), bet netiek nodrošināta dimmešana atbilstoši satiksmes intensitātei.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība saskaņā ar 2017. gada 31. janvāra Deleģēšanas līgumu Nr.D-2017/62 ir pilnvarojusi ielu apgaismojuma apsaimniekošanu Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai 100% piederošai kapitālsabiedrībai "Labiekārtošana - D". Kapitālsabiedrība dibināta 2004. gadā, reorganizējot Daugavpils pašvaldībai piederošo transporta vadības uzņēmumu. Uzņēmumā strādā vairāk nekā 100 darbinieki, kas nodrošina uzņēmuma darbību astoņās dažādās jomās. Ielu apgaismojuma ekspluatāciju un uzturēšanu nodrošina 10 uzņēmuma darbinieki.

Pamatojoties uz deleģēšanas līgumu, katru kalendāro gadu Komunālās saimniecības pārvalde slēdz līgumu ar SIA "Labiekārtošana – D" par Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismošanas tīklu uzturēšanu. SIA "Labiekārtošana – D" uzdevumi:

- 1) Pārvaldīt un apsaimniekot Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ielu, laukumu, parku un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju ārējās apgaismošanas ietaises un to vajadzībām ierīkotos elektriskos tīklus kopā ar to vadības ierīcēm, kā arī nepieciešamos remonta, pārbūves un atjaunošanas darbus.
- 2) Izstrādāt Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ielu, laukumu, parku un citu publiskai lietošanai paredzētu teritoriju ārējā apgaismojuma apsaimniekošanas, atjaunošanas, pārbūves un izbūves programmu un veikt šīs programmas realizāciju.
- 3) Izveidot un uzturēt vienotu informācijas sistēmu par Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ielu, laukumu, parku un citu publiskai lietošanai paredzētu teritoriju ārējā apgaismojuma ietaisēm.

Kā minēts iepriekš tekstā, Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma normatīvais elektroenerģijas patēriņš ir 5 360 MWh gadā, savukārt 2023. gada faktiskais patēriņš bija 4 735 MWh, bet ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas 1,459 miljoni EUR, ieskaitot PVN 21% (tai skaitā elektroenerģijas izmaksas 1,135 miljoni EUR jeb 78%, elektroenerģijas tarifs 0,14863 EUR/kWh). Elektroenerģijas gada izmaksas ir atkarīgas no elektroenerģijas tarifa, kas atbilstoši atklāta iepirkuma rezultātiem tiek mainīts vienu reizi gadā 1. aprīlī.

Daugavpils ielu apgaismojuma ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas ietver ne tikai ielu apgaismojuma uzturēšanu, bet arī elektroapgādes pieslēgšanu un dežūrēšanu valstspilsētas pasākumu laikā, dekoratīvās iluminācijas uzturēšanu u.c. saistītos pakalpojumus, ko ir plānots iekļaut arī PPP līgumā.

2.5. PROJEKTA JURIDISKĀ IESPĒJAMĪBA

Likumdošanā noteikto pašvaldības funkciju īstenošana

Ielu apgaismojuma nodrošināšana ir viena no Pašvaldību likumā noteiktajām pašvaldību autonomajām funkcijām. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4. panta 1. daļas 2. punktu Daugavpils valstspilsētas pašvaldības uzdevums ir gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, t.sk. publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošanu un uzturēšanu⁷.

Savukārt publiskā sektora infrastruktūras energoefektivitātes politikas un energopārvaldības jautājumus reglamentē Energoefektivitātes likums, kas iekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK tiesību normas. Saskaņā ar Energoefektivitātes likuma 5. panta 2. daļu valstspilsētu pašvaldībām ir jāievieš un jāuztur sertificēta energopārvaldības sistēma. Papildu informācijai par Daugavpils valstspilsētas energopārvaldības sistēmu skatīt 2.3. sadaļu "Energoaplānošana".

Ielu apgaismojuma energoefektivitātes prasības ir noteiktas arī publisko iepirkumu likumdošanā. Ministru kabineta 2017. gada noteikumu Nr.353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība" 1. pielikums paredz obligātu prasību piemērot zaļo iepirkumu ielu apgaismojumam un satiksmes signāliem⁸. Par zaļā publiskā iepirkuma politikas izstrādi Latvijā ir atbildīga Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, kas 2020. gadā publicēja Zaļā publiskā iepirkuma vadlīnijas ielu apgaismojumam un satiksmes signāliem.

Nacionālie politikas plānošanas dokumenti

Projekta īstenošana atbilst Nacionālajam enerģētikas un klimata plānam 2021. – 2030. gadam (turpmāk – NEKP)⁹, Latvijas stratēģijai klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam¹⁰ un Latvijas pielāgošanās Klimata pārmaiņām plānam laika posmam līdz 2030. gadam¹¹.

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022. – 2027. gadam

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.-2027. gadam ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcības, kuras katra pašvaldība apņēmusies īstenot tās pilsētas un novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos.

Attīstības programmā kā ilgtermiņa prioritāte ir iekļauta "Klimatneitrāla vide" (prioritāte Nr. IP3), kurai atbilst vidēja termiņa prioritāte "Ilgspējīgs mājoklis, vide un infrastruktūra (prioritāte Nr. VTP3), un rīcība "Enerģētika un klimatnoturība" (rīcība Nr. RV15), kurai atbilst šādi uzdevumi:

- U57. Veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu;
- U58. Modernizēt un attīstīt siltumapgādes sistēmas;
- U59. Īstenot energoefektīvus un klimatnoturīgus pasākumus;
- U60. Veicināt pašvaldības īpašumu energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu;
- U61. Pielāgoties klimata pārmaiņām, ieviešot atbilstošus risinājumus dažādiem ar tām saistītiem riskiem un iespējām;
- U62. Attīstīt sabiedrības informēšanu un izglītojošus pasākumus.

Ielu apgaismojuma modernizācija atbilst U59 "Īstenot energoefektīvus un klimatnoturīgus pasākumus".

Daugavpils valstspilsētas ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plāns 2022.-2027. gadam

Daugavpils valstspilsētas ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plāns 2022.-2027.gadam¹² ir vidēja termiņa pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Dokumentā noteikts pasākumu kopums ilgtermiņa stratēģisko mērķu īstenošanai Daugavpilī un Augšdaugavas novadā, kas noteikti Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam.

⁷ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

⁸ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/291867-prasibas-zalajam-publiskajam-iepirkumam-un-to-piemerosanas-kartiba>

⁹ Skatīt interneta vietnē: <https://polsis.mk.gov.lv/documents/6641>

¹⁰ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/342214-latvijas-strategija-klimatneitralitates-sasniesanai-lidz-2050-gadam>

¹¹ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

¹² Skatīt interneta vietnē: https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/energoefektivitate/DP_energijas_un_ricibas_plans_2021-2027.pdf

Saskaņā ar izstrādāto rīcības plānu Daugavpils valstspilsētas pašvaldība apņemas nodrošināt pilsētas attīstību, piemērojot ilgtspējīgus un videi draudzīgus principus, lai veicinātu pilsētas dzīves kvalitātes uzlabošanu un sekmētu pilsētas konkurētspējas paaugstināšanu.

Daugavpils valstspilsētas ilgtermiņa vīzija līdz 2050.gadam ir samazināt CO₂ emisijas līdz pat 50%, salīdzinot ar 2010. gada emisiju līmeni.

Ņemot vērā valsts politikas mērķus enerģētikas sektorā, ilgtspējīgai enerģētikas attīstībai Daugavpilī līdz 2027. gadam tiek izvirzīti šādi mērķi:

- Samazināt pilsētas radītās CO₂ emisijas par 35%, salīdzinot ar 2010.gada emisiju līmeni;
- Nodrošināt energopārvaldības sistēmas darbību pašvaldībā atbilstoši ISO 50001 standartam¹³;
- Samazināt enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās par 10% attiecībā pret 2018. gadu (pamatojoties uz īpatnējo enerģijas patēriņu, kWh/m² gadā);
- Veicināt enerģijas patēriņa samazinājumu dzīvojamā sektorā par 5%, īstenojot informatīvos pasākumus;
- Samazināt elektroenerģijas patēriņu ielu apgaismojuma sektorā par 10% attiecībā pret 2018. gadu (pamatojoties uz īpatnējo enerģijas patēriņu, kWh/ gaismekli gadā);
- Samazināt enerģijas patēriņu sabiedriskā transporta vajadzībām par 5% attiecībā pret 2018. gadu (pamatojoties uz īpatnējo enerģijas patēriņu uz 1 000 pārvadātajiem pasažieriem, MWh/ 1000 pasažieriem gadā).

Klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu plānā uzdevums U59 "Īstenot energoefektīvus un klimatnoturīgus pasākumus" ietver šādu darbību īstenošanu:

- Gaismekļu un luksoforu nomaiņa, t.sk. ceļu pārbūves projektos (sagaidāmais rezultāts: atjaunoti ielu apgaismojuma tīkli ar energoefektīvajiem LED gaismekļiem; ieviesti energoefektivitāti paaugstinājošie pasākumi energopārvaldības sistēmas ietvaros; samazinās elektroenerģijas patēriņš un izmaksas);
- Ielu apgaismojuma tīklu atjaunošana un izbūve pilsētā vēl neapgaismotajās ielās (sagaidāmais rezultāts: nodrošināta publisko teritoriju kvalitatīva apgaismošana un tīklu uzturēšana; modernizēta pilsētas apgaismojuma infrastruktūra ar drošu pilsētas ārtelpu; attīstīts publiskā ielu apgaismojuma tīkls).

Ir noteikti šādi rezultātīvie rādītāji:

- Īpatnējais elektroenerģijas patēriņš ielu apgaismojumam, kWh/gaismeklis:
 - Vērtība 2020.gadā (bāzes gads): 518;
 - 2027. gadā sasniedzamais rezultāts: samazinās.
- Jaunu apgaismotu ielu posmu garums, m:
 - Vērtība 2020. gadā (bāzes gads): 3 367;
 - 2027. gadā sasniedzamais rezultāts: pieaug.

Ņemot vērā rezultātīvo rādītāju detalizācijas pakāpi, Projekta īstenošana pilnībā nodrošinās rezultātīvo rādītāju skaitlisko vērtību izpildi.

Projekta īstenošanas tiesiskās pieļaujāmības pamatojums

Publiskās un privātās partnerības likuma 1. panta 15. punktā ir noteikti tiesību subjekti, kas var būt par publiskajiem partneriem PPP līgumos (tai skaitā atvasinātas publisko tiesību juridiskas personas). Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 2. punktu pašvaldības ir atvasinātas publiskas personas. Līdz ar to, Daugavpils valstspilsētas pašvaldība var būt publiskais partneris Publiskās un privātās partnerības likuma izpratnē, un pašvaldībai ir tiesības nodot Projektu izpildei privātajam partnerim. Tas nozīmē, ka Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai kā publiskajam partnerim ir tiesības izsludināt iepirkumu un īstenot Projektu. PPP veidu analīze ir dota 4.1. sadaļā "Publiskās un privātās partnerības modelis".

¹³ ISO 50001:2018 ir starptautisks energopārvaldības standarts, kas nosaka pamatnostādnes enerģijas patēriņa samazināšanai, veicina enerģijas lietotāju ilgtspējīgu energoresursu izmantošanu un vienlaikus nodrošina Energoefektivitātes likumā noteikto tiesību normu ieviešanu.

Projekta īstenošanai nav nepieciešamas papildu speciālas atļaujas, saskaņojumi un apstiprinājumi. Daugavpils valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrība (pirms reorganizācijas pašvaldības SIA "Sadzīves pakalpojumu kombināts") 2008. gada 22. februārī nolēda ar akciju sabiedrību (turpmāk - AS) "Sadales tīkls" Vienošanās par AS "Sadales tīkls" gaisvadu elektrolīnijas izmantošanu ielu apgaismošanas gaisvadu piekarei. Šī vienošanās dod tiesības pašvaldībai uzstādīt ielu apgaismojumu uz AS "Sadales tīkls" piederošajiem elektroapgādes stabiem Grīvas apkaimē.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība kā publiskais partneris nav identificējusi šķēršļus vai ierobežojumus Projekta īstenošanai, kas izriet no Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Konkurences izvērtējums

Kā minēts iepriekš šīs sadaļas tekstā, ielu apgaismojuma nodrošināšana ir viena no Pašvaldību likumā noteiktajām pašvaldību autonomajām funkcijām. Līdz ar to, Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai ir tiesības izlemt, kādā veidā tā plāno īstenot šo funkciju. Daugavpils valstspilsētas pašvaldība var pati nodrošināt šīs funkcijas izpildi vai arī nodot funkcijas izpildi trešajai pusei (privātpersonai). Valsts pārvaldes iekārtas likuma 41. pants, kas nosaka publiskas personas pārvaldes uzdevumu deleģēšanas kārtību, neierobežo publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošanas un uzturēšanas uzdevuma deleģēšanu (tai skaitā privātpersonām). Turklāt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 45. pants nosaka, ka deleģējot valsts pārvaldes uzdevumu privātpersonai, priekšroka ir dodama PPP.

Gan ielu apgaismojuma būvniecība, gan apsaimniekošana ir tautsaimniecības apakšnozares, kurās darbojas brīvais tirgus. Īstenojot Projektu ar PPP iepirkuma metodi, Daugavpils valstspilsēta nepiedalīsies ielu apgaismojuma pakalpojumu sniegšanā tirgū, jo saskaņā ar CFLA Vadlīnijām Projektam nedrīkst būt ietekme uz vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu.

FEA izstrāde ir balstīta uz tirgus izpēti, lai nodrošinātu godīgu konkurenci un pēc iespējas lielāka pretendentu skaita dalību atklātā PPP iepirkuma procedūrā.

Komerccarbības atbalsta izvērtējums

Komerccarbības atbalsts ir jebkura priekšrocība, ko publisko tiesību subjekts selektīvi piešķir no valsts vai pašvaldības resursiem jebkuram saimnieciskās darbības veicējam (angļu val. *undertaking*), ja šis atbalsts potenciāli varētu izkropļot konkurenci vai tam būtu ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.

Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantā ir noteiktas komerccarbības atbalstu raksturojošās pazīmes:

- 1) Finansiālo palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības līdzekļiem, finanšu līdzekļiem, pār kuriem valsts vai pašvaldības institūcijām vai to pilnvarotām juridiskajām personām ir kontrolējoša ietekme, vai citiem publiskiem līdzekļiem, un par finansiālās palīdzības noteikšanu ir atbildīga valsts vai pašvaldības institūcija vai tās pilnvarota juridiskā persona.
- 2) Saņemot finansiālo palīdzību, komercsabiedrība iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tā nevarētu iegūt tirgus apstākļos vai tad, ja komerccarbības atbalsts netiktu sniegts.
- 3) Finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta komercsabiedrībām atkarībā no to lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem, vai arī ir paredzēta tikai konkrētai komercsabiedrībai.
- 4) Finansiālā palīdzība ietekmē tirdzniecību un izkropļo konkurenci ES iekšējā tirgū.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība nav paredzējusi piešķirt finansiālu palīdzību privātajam partnerim Projekta īstenošanai (ne no pašu līdzekļiem, ne arī ESIF līdzekļiem). Daugavpils valstspilsētas pašvaldība plāno iegādāties ielu apgaismojuma infrastruktūras būvniecības, finansēšanas un uzturēšanas pakalpojumu, īstenojot konkurenci nodrošināšanu, pārredzamu, atklātu un nediskriminējošu konkursa procedūru, ievērojot normatīvos aktus iepirkumu jomā. Iepirkuma dokumentācijā Daugavpils valstspilsētas pašvaldība iekļaus visus nosacījumus par privātā partnera izdevumu kompensācijas no publiskajiem resursiem kārtību visā PPP līguma periodā (nākotnē nesedzot privātajam partnerim tādas izmaksas, kas netika paredzētas iepirkuma dokumentācijā).

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Projekta gadījumā neizpildās otrā komerccarbības atbalsta pazīme: atklātas iepirkuma procedūras rezultātā netiks radītas ekonomiskas priekšrocības privātajam partnerim, kuram tiks piešķirtas tiesības slēgt PPP līgumu. Daugavpils valstspilsētas pašvaldība iegādāsies pakalpojumu par tirgus cenu, tādējādi izslēdzot komerccarbības atbalstu privātā partnera līmenī. Līdz ar to, Projekta ietvaros netiks sniegts komerccarbības atbalsts.

Privātais partneris PPP līguma saistību izpildei var izmantot aizņēmumu vai galvojumu uz atvieglotiem nosacījumiem, kas neatbilst tirgus likmēm. Šādus atvieglojumus var sniegt kompetentās institūcijas, piemēram, AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" komerccarbības atbalsta programmu ietvaros. Līdz ar to, ja privātais

partneris saņemtu šādu atbalstu, tas būtu saderīgs komercdarbības atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.(3)(c) panta izpratnē.

Vienlaikus Daugavpils valstspilsētas pašvaldība nav komercdarbības atbalsta saņēmēja, jo Projekta īstenošana ir nepieciešama pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanai, nevis saimnieciskās darbības veikšanai.

2.6. PROJEKTA TEHNISKĀ IESPĒJAMĪBA

2.6.1. NOZARES VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Ceļu un ielu publiskais apgaismojums paaugstina ceļu satiksmes drošību, iedzīvotāju drošību uz ielām un pilsētvides pievilcību, kā arī veicina iedzīvotāju (kājāmgājēju, velosipēdistu un autobraucēju) mobilitāti. Vienlaikus publiskajam ielu apgaismojumam nepieciešams liels elektroenerģijas daudzums. 2022. gadā pilsētu ielu apgaismojumam tika izlietoti 19% no pasaules elektroenerģijas patēriņa un 30–50% no vidusmēra pilsētas enerģijas rēķina¹⁴. Daugavpils valstspilsētā salīdzinājumā ar Eiropas metropolēm ir mazāks iedzīvotāju skaits un attiecīgi mazāka ielu platība, tāpēc elektroenerģijas patēriņa īpatsvars veido tikai 8% no pilsētas kopējā elektroenerģijas patēriņa (skatīt 2.3. sadaļu “Energoplānošana”).

Pēdējo 15 gadu laikā apgaismojuma sistēmās izmanto LED tehnoloģiju – elektriskas ierīces, kas izmanto gaismas diodes kā gaismas avotu. Galvenie LED gaismekļu izmantošanas iemesli:

- Salīdzinājumā ar tradicionālajiem gaismekļiem LED gaismekļi patērē 35% - 70% mazāk elektroenerģijas (un attiecīgi rada mazāk CO₂ emisiju) atkarībā no gaismekļa jaudas un gaismekļu izmantošanas grafika¹⁵. LED gaismekļiem ir vieglāk izmantot aptumšošanas iespējas, kas samazina elektroenerģijas patēriņu;
- Mazākas ekspluatācijas izmaksas (nav jāmaina spuldzes, jo gaismas diožu kalpošanas laiks ir no 50 000 – 100 000 stundu un vairāk);
- Ilgāks kalpošanas laiks salīdzinājumā ar citiem (piemēram, augstspiediena nātrija lampas) gaismekļiem (ielu apgaismojumam 13 – 25 gadi salīdzinājumā ar sešiem gadiem), turklāt kopējais kalpošanas laiks nesamazinās gaismekļu biežas ieslēgšanas vai izslēgšanas rezultātā;
- Labāka gaismas krāsu kvalitāte, kas ir vieglāk uztverama cilvēka redzei. Labāka redzamība tumšajā diennakts laikā, jo LED gaismekļi ir punktvēida gaismas avots, kas nodrošina augstu optisko efektivitāti (virs 130 lm/W);
- LED gaismekļiem ir lielāka gaismas precizitāte, jo LED optika nodrošina koncentrētu gaismas daudzumu nepieciešamajā apgaismojuma vietā.

Ielu apgaismojuma sistēmām ir raksturīgi, ka tiek izmantoti viedie LED gaismekļi ar kontrolieriem, kas ļauj nodrošināt gaismekļu aptumšošanu (dimmēšanu) atkarībā no diennakts laika un satiksmes intensitātes. Izmantojot dimmēšanu, ir iespējams papildus samazināt elektroenerģijas patēriņu līdz 30%. Gaismekļu nomaiņas investīciju atmaksas periods (ieskaitot elektroenerģijas un ekspluatācijas izmaksu samazinājumu) ir no trim līdz sešiem gadiem. Neskatoties uz salīdzinoši nelielo investīciju atmaksas periodu, ieguldījumi ielu apgaismojuma infrastruktūras atjaunošanā var būt arī salīdzinoši dārgi, investīciju atmaksas periodam sasniedzot vairākus desmitus gadu. Tas ir saistīts ar papildu nepieciešamajiem kapitālieguldījumiem apgaismes stabu (t.sk. konsoļu), vadības sadalņu, elektroapgādes kabeļu un citas infrastruktūras nomaiņai.

2.6.2. LATVIJAS SITUĀCIJA

Ielu apgaismojuma infrastruktūras raksturojums kopumā Latvijā ir līdzīgs kā Daugavpils valstspilsētā: lielākā daļa infrastruktūras ir novecojumi un energoneefektīva, bet situācija uzlabojas, jo pašvaldības īsteno ielu apgaismojuma sistēmu modernizācijas investīciju projektus. Atbilstoši publiski pieejamajai iepirkumu informācijai Elektronisko iepirkumu sistēmā laika posmā no 2015. līdz 2023. gadam šāda veida iepirkumu līgumi ir vairāki simti ar līgumcenas variāciju no dažiem simtiem EUR gaismekļu iegādei līdz apjomīgiem līgumiem vairāku miljonu

¹⁴ Francesc Pardo-Bosch, Ana Blanco, Eukén Sesé, Félix Ezcurra, Pablo Pujadas. 2022. Sustainable strategy for the implementation of energy efficient smart public lighting in urban areas: case study in San Sebastian, Sustainable Cities and Society. Volume 76. 103454. Skatīt interneta vietnē: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2210670721007277>

¹⁵ AIP Conference Proceedings 2112, 020082 (2019). Skatīt interneta vietnē: <https://doi.org/10.1063/1.5112267>

EUR vērtībā. Lielākā daļa no šiem iepirkumiem ir tradicionālie iepirkumi, bet daži ir ESKO līgumi, kur gaismekļu nomaiņa tiek apmaksāta nevis par izpildītājiem būvdarbiem, bet kā daļa no elektroenerģijas ietaupījuma.

Laika posmā no 2011. - 2015. gadam Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" ietvaros tika organizētas četras atlases kārtas publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras modernizēšanai ar kopējo finansējuma apjomu 10,5 miljoni EUR apmērā¹⁶.

Ielu apgaismojuma sistēmu modernizācija turpinājās kopš 2019. gada, kad pašvaldībām kļuva pieejama SIA "Vides investīciju fonds" administrētā Latvijas Republikas valsts budžeta programma "Emisijas kvotu izsolīšanas instruments"¹⁷. Šī atbalsta programma tiek īstenota saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 12. jūnija noteikumiem Nr.333 "Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētas tehnoloģijām" nolikums".

Līdz šim ir bijuši divi EKII projektu konkursi: EKII-3 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām" (2018. – 2022. gads) un EKII-7 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" (2022. – 2024. gads). EKII-3 konkursa ietvaros īstenoti pašvaldību 14 projekti ar kopējām projektu izmaksām 9,887 miljoni EUR (nav īstenoti seši projekti). EKII-7 konkursa ietvaros ir noslēgti līgumi par pašvaldību 33 projektu īstenošanu.

Faktiski visos investīciju projektos tiek veikta gaismekļu nomaiņa uz LED gaismekļiem, ieskaitot gaismekļu kontrolieru (ar vai bez kustību sensoriem) uzstādīšanu, kā arī viedās apgaismojuma vadības sistēmas uzstādīšana. Pārējie apgaismojuma infrastruktūras elementi (transportlīdzekļu uzskaites detektori, vadības paneli, apgaismes stabi, infrastruktūras izbūve neapgaismotās ielās u.c.) tiek uzstādīti pēc nepieciešamības.

Šajos investīciju projektos galvenokārt tiek nomainīti gaismekļi, kuru nodrošināšanai ar elektroenerģiju tiek izmantoti pilsētu elektroapgādes tīkli. Ar alternatīvo (saules un vēja) enerģiju darbināmie gaismekļi ielu apgaismojumam tiek izmantoti salīdzinoši maz, jo tie ir dārgi, nespēj nodrošināt nepārtrauktu energoapgādi un ne vienmēr estētiski iekļaujas pilsētvidē.

Nemot vērā EKII projekta īstenošanas pieredzi, Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ir izvirzījusi Projekta mērķa rezultātīvo rādītāju - samazināt elektroenerģijas patēriņu un CO₂ emisiju apjomu vismaz par 50%.

2.7. PROJEKTA APRAKSTS

Šajā sadaļā ir dots Projekta finansiālās iespējamības, kā arī sociālās un vides iespējamības izvērtējums.

Projekta mērķis ir nodrošināt Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma atjaunošanu, kā arī nodrošināt ielu papildu apgaismojumu valstspilsētas trīs apkaimēs, uzstādot energoefektīvus gaismekļus, vadības sistēmu un citus ielu apgaismojuma elementus, tādējādi samazinot Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismošanai nepieciešamo elektroenerģijas patēriņu vismaz par 50% salīdzinājumā ar 2024. gada ielu apgaismojuma sistēmas elektroenerģijas normatīvo patēriņu.

Projekta īstenošana atbilst Pašvaldību likumā noteiktajai pašvaldību autonomajai funkcijai nodrošināt ielu apgaismojumu. Projekta investīciju izmaksu aprēķini ir doti tradicionālajam iepirkumam. Elektroenerģijas ekonomija dotajā gadījumā nav atkarīga no izvēlēta iepirkuma veida.

Paredzētie ielu apgaismojuma infrastruktūras uzlabošanas darbi paredz veikt apgaismojuma infrastruktūras modernizāciju un nomainīt publiskā apgaismojuma sistēmas ne-LED gaismekļus (96% no visiem uzstādītajiem gaismekļiem, kas nav LED gaismekļi), atjaunot elektroapgādes vadības sadalnes, uzstādīt vienotu viedās apgaismojuma vadības sistēmu, kā arī paplašināt apgaismojuma sistēmu trīs apkaimēs ar nepietiekamu apgaismojumu. Plānotie infrastruktūras uzlabojumi neietver auto plūsmas detektoru, laika apstākļu un gaisa piesārņojuma moduļu uzstādīšanu.

Paredzams, ka Projekta īstenošana nodrošinās uzlabotu apgaismojuma kvalitāti, samazinās elektroenerģijas patēriņu un CO₂ emisiju apjomu, kā arī ietaupīs ielu apgaismojuma sistēmas uzturēšanas izdevumus.

Projekta īstenošanai ir analizēti provizorisks dati par pašreizējo situāciju un nepieciešamajām investīcijām ielu apgaismojuma modernizācijai. FEA Autori ir izmantojuši ielu apgaismojuma infrastruktūras pārvaldītāja SIA "Labiekārtošana - D" 2020. gadā veikto pilsētas ielu apgaismojuma tīklu priekšizpēti. Priekšizpētes mērķis bija

¹⁶ Skatīt interneta vietnē: https://kpm.lv/index.php?page=konkursi_lv

¹⁷ Skatīt interneta vietnē: <https://ekii.lv/index.php?page=par-ekii-projektu>

inventarizēt ielu apgaismojuma infrastruktūru visās Daugavpils valstspilsētas apkaimēs, izvērtēt tās stāvokli un nomaiņas nepieciešamību.

Balstoties uz iepriekš minēto informāciju, kā arī FEA Autoru 2023. gada aprīlī un maijā veikto Daugavpils valstspilsētas pašvaldības ielu apgaismojuma infrastruktūras tehnisko apsekojumu, FEA Autori izstrādāja četrus ielu apgaismojuma modernizācijas scenārijus (skatīt 2-2. tabulu):

- 1) 1. scenārijs, kas ietver LED gaismekļu nomaiņu.
- 2) 2. scenārijs, kas ietver LED gaismekļu nomaiņu, esošo LED gaismekļu pielāgošanu apgaismojuma vadības sistēmai, un apgaismes elektroapgādes un vadības sadalņu nomaiņu.
- 3) 3. scenārijs, kas ietver LED gaismekļu nomaiņu, esošo LED gaismekļu pielāgošanu apgaismojuma vadības sistēmai, apgaismes elektroapgādes un vadības sadalņu nomaiņu, gājēju pāreju apgaismojuma ierīkošanu neapgaismotās gājēju pārejās un apgaismojuma ierīkošanu divās Daugavpils valstspilsētas apkaimēs (Gajokā un Judovkā).
- 4) 4. scenārijs, kas ietver LED gaismekļu nomaiņu, esošo LED gaismekļu pielāgošanu apgaismojuma vadības sistēmai, apgaismes elektroapgādes un vadības sadalņu nomaiņu, neapgaismoto gājēju pāreju apgaismojuma ierīkošanu un apgaismojuma ierīkošanu trīs Daugavpils valstspilsētas apkaimēs (Gajokā, Judovkā un Grīvā).

2-2. TABULA. IELU APGAISMOJUMA UZLABOŠANAS SCENĀRIJU IZMAKSU NOVĒRTĒJUMS TRADICIONĀLAJAM IEPIRKUMAM BEZ PVN 2024. GADA CENĀS (EUR)

Nr.	Izmaksu pozīcija	1. scenārijs	2. scenārijs	3. scenārijs	4. scenārijs
1.	<i>7 148 LED gaismekļu uzstādīšana un 4 788 gaismekļu pielāgošana</i>				
	6 625 gaismekļu nomaiņa uz LED esošajās apkaimēs	3 879 424	3 879 424	3 879 424	3 879 424
	4 788 esošo LED gaismekļu pielāgošana vadības sistēmai		952 327	952 327	952 327
	Papildu 467 LED gaismekļu uzstādīšana 3 apkaimēs:				
	Gajoks (25 gaismekļi)	0	0	14 421	14 421
	Judovka (73 gaismekļi)	0	0	42 110	42 110
	Grīva (369 gaismekļi)	0	0	0	212 858
	56 LED gaismekļu uzstādīšana 28 gājēju pārejās	0	0	32 304	32 304
	<i>Kopā LED gaismekļu uzstādīšana un pielāgošana</i>	<i>3 879 424</i>	<i>4 831 752</i>	<i>4 920 587</i>	<i>5 133 444</i>
2.	<i>Vadības sadalņu nomaiņa un uzstādīšana</i>				
	135 esošo vadības sadalņu nomaiņa	0	742 500	742 500	742 500
	Papildu 24 vadības sadalņu uzstādīšana 3 apkaimēs:				
	Gajoks (13 vadības sadalnes)	0	0	67 167	67 167
	Judovka (2 vadības sadalnes)	0	0	10 133	10 133
	Grīva (9 vadības sadalnes)	0	0	0	46 500
	Vadības sadalņu uzstādīšana gājēju pārejās	0	0	0	0
	<i>Kopā vadības sadalņu nomaiņa un uzstādīšana</i>	<i>0</i>	<i>742 500</i>	<i>820 000</i>	<i>866 500</i>
3.	<i>Papildu darbi</i>				
	16 600 m elektroapgādes kabeli zemē un stabos ar montāžu:				
	Gajoks (3. scenārijs 4 200 m, 4. scenārijs 5 100 m)	0	0	194 950	212 956
	Judovka (3. scenārijs 5 900 m, 4. scenārijs 7 800 m)	0	0	273 858	311 871
	Grīva (900 m)	0	0	0	15 456
	Gājēju pārejas (2 800 m)	0	0	102 117	114 121
	326 apgaismes stabi ar montāžu:				
	Gajoks (80)	0	0	74 415	74 415
	Judovka (190)	0	0	176 735	176 735
	Grīva (tikš izmanoti AS "Sadales tīkls" stabi)	0	0	0	0
	Gājēju pārejas (56)	0	0	52 090	52 090

Nr.	Izmaksu pozīcija	1. scenārijs	2. scenārijs	3. scenārijs	4. scenārijs
	695 konsoles ar montāžu:				
	Gajoks (80)	0	0	21 751	21 751
	Judovka (190)	0	0	51 658	51 658
	Grīva (369)	0	0	0	100 325
	Gājēju pārejas (56)	0	0	15 225	15 225
	<i>Kopā papildu darbi</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>962 799</i>	<i>1 146 603</i>
4.	<i>Būvprojektēšana un autoruzraudzība</i>				
	Esošās apgaismes infrastruktūras energoefektivitātes uzlabošana				
	Gajoks			16 050	16 050
	Judovka			28 814	28 814
	Grīva				32 734
	Gājēju pārejas			127 875	127 875
4.	<i>Kopā būvprojektēšana un autoruzraudzība</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>172 739</i>	<i>205 473</i>
5.	<i>Kopā būvuzraudzība</i>	<i>58 191</i>	<i>83 614</i>	<i>100 551</i>	<i>107 199</i>
6.	Pavisam kopā	3 937 616	5 657 865	6 976 676	7 459 219
7.	Finanšu rezerve neparedzētiem darbiem 5%	196 881	282 893	348 834	372 961
8.	Pavisam kopā ar finanšu rezervi	4 134 497	5 940 759	7 325 509	7 832 180

Avots: FEA Autori

Būvdarbu izmaksu aprēķins ir balstīts uz FEA Autoru 2023. gada septembrī veikto cenu aptauju (gaismekļu kalpošanas laiks 100 000 h, energoefektivitāte 137 Lm/W, gaismas krāsas temperatūra 4 000 K, aizsardzības klase IP65), aptaujājot trīs Latvijas ielu apgaismojuma sistēmu būvniecības uzņēmumus. Gajoka un Judovkas apkaimēm ir izstrādāti būvprojekti (ieskaitot topogrāfiju), bet ir beidzies to derīguma termiņš. Neskatoties uz to, šie būvprojekti ir noderīga inženiertehniskā informācija, kas attiecīgi samazina būvprojektēšanas izmaksas. Lai arī Daugavpils valstspilsētas pašvaldība izmanto savus būvuzraudzības speciālistus, Projekta investīciju izmaksās ir iekļauta būvuzraudzība kā ārpalpojums 1,5% apmērā no būvdarbu izmaksām.

2-3. tabulā ir dots elektroenerģijas izmaksu samazinājums pirmajā gadā pēc Projekta īstenošanas pabeigšanas. Īstenojot Projektu, ir plānots pilnībā pāriet uz ielu apgaismojuma darbības grafiku DDF1 (vakara režīms 100%, pusnakts režīms 70% un nakts režīms 50% no apgaismojuma jaudas no plkst. 22.00 – 4.00). Teorētiski elektroenerģijas patēriņu ir iespējams vēl vairāk samazināt, ja izmanto gaismekļu sensorus atbilstoši satiksmes plūsmas intensitātei. Elektroenerģijas patēriņa samazinājumu nosaka divi galvenie faktori: gaismekļu jaudas samazinājums un apgaismojuma stundu skaita samazinājums, pārejot no DDF2 uz DDF1 apgaismojuma darbības grafiku.

2-3. TABULA. ELEKTROENERĢIJAS PATĒRIŅŠ UN IZMAKSU IETAUPĪJUMS 2024. GADA CENĀS

Nr.	Pozīcija	Esošā situācija	1. scenārijs	2. scenārijs	3. scenārijs	4. scenārijs
1.	Normatīvais gada elektroenerģijas patēriņš (MWh) (DDF1)	5 360	2 397	2 211	2 227	2 317
2.	Elektroenerģijas ietaupījums (MWh)		2 913	3 150	3 133	3 043
3.	Elektroenerģijas ietaupījuma īpatsvars		55%	59%	58%	57%
4.	CO ₂ emisiju samazinājums (t/gadā, emisijas faktors 0,109 kg CO ₂ /kWh elektroenerģijai no elektrotīkla ¹⁸)		323	343	342	332
5.	Elektroenerģijas cena bez PVN (EUR/kWh) 2024.g.	0,09237	0,09237	0,09237	0,09237	0,09237
6.	Elektroenerģijas izmaksas (EUR/gadā)	495 122	221 420	204 184	205 699	214 003
7.	Elektroenerģijas izmaksu ietaupījums (EUR/gadā)		273 702	290 938	289 423	281 119

Avots: FEA Autori

¹⁸ Skatīt SIA "Vides investīciju fonds" EKII atklātā konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām" nolikumu interneta vietnē: https://ekii.lv/index.php?mact=Konkurs.cntnt01.fe_konkurs_detail.0&cntnt01current_id=3&cntnt01returnid=25

No 2-3. tabulas datiem redzams, ka visos četros scenārijos elektroenerģijas patēriņa ietaupījums pārsniedz 50%. Vismazākais elektroenerģijas patēriņa ietaupījums ir 1. scenārijam, kur netiek paredzēta esošo LED gaismekļu pielāgošana apgaismojuma vadības sistēmai un pāreja no DDF2 uz DDF1 apgaismojuma vadības grafiku.

2-4. tabulā ir dots ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu (ieskaitot elektroenerģijas izmaksas) samazinājums pirmajā gadā pēc Projekta īstenošanas pabeigšanas. Tradicionālā iepirkuma gadījumā fiksētās izmaksas Nemainās energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu rezultātā, savukārt mainīgo izmaksu samazinājums ir aprēķināts proporcionāli elektroenerģijas patēriņa samazinājumam.

2-4. TABULA. EKSPLUATĀCIJAS UN UZTURĒŠANAS IZMAKSU IETAUPĪJUMS 2024. GADA CENĀS BEZ PVN 21% (TRADICIONĀLAIS IEPIRKUMS)

Nr.	Pozīcija	Esošā situācija	1. scenārijs	2. scenārijs	3. scenārijs	4. scenārijs
	<i>Pastāvīgās (fiksētās) izmaksas</i>					
1.	Darba algas izdevumi (operatīvā uzturēšana)	129 624	129 624	129 624	129 624	129 624
2.	Saistītās izmaksas	7 555	7 555	7 555	7 555	7 555
	<i>Mainīgās izmaksas</i>					
3.	Elektroenerģijas izmaksas (normatīvais patēriņš)	495 122	221 420	204 184	205 699	214 003
4.	Materiālu izmaksas	87 000	38 907	35 878	36 144	37 603
5.	Transporta izmaksas	43 278	19 354	17 848	17 980	18 706
6.	Apgaismojuma vadības sistēma (programmatūra)	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007
	Kopā ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas	769 690	423 971	402 200	404 113	414 602
	<i>t.sk. izmaksas bez elektroenerģijas</i>	274 568	202 551	198 016	198 414	200 599
	Kopā ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu samazinājums		338 608	360 379	358 466	347 977
	Ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu samazinājuma īpatsvars		44%	47%	47%	45%

Avots: FEA Autori

Iepazīstoties ar FEA Autoru veikto analīzi, Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ir izvēlējusies 4. scenāriju, kas ietver kompleksu valstspilsētas ielu apgaismojuma sistēmas atjaunošanu un tās paplašināšanu, kā arī vienlaikus nodrošina elektroenerģijas patēriņa samazinājumu vairāk par 50%.

Projekta ietvaros ir paredzēts pabeigt Daugavpils valstspilsētas esošā ielu apgaismojuma atjaunošanu, kā arī nodrošināt ielu apgaismojumu gājēju pārejās un ierīkot papildu nepieciešamo ielu apgaismojumu Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs (visi pamatlīdzekļi būs Daugavpils valstspilsētas pašvaldības īpašums):

- 1) 6 625 gaismekļu nomaina ar LED gaismekļiem (vai energoefektīvāku tehnoloģiju, ja tāda būs pieejama iepirkuma procedūras laikā) 18 no 25 valstspilsētas apkaimēm (Čerepova, Gajoks, Grīva, Jaunbūve, Ķīmija, Jaunstropi, Judovka, Kalkūni, Križi, Mežciems, Pilsētas centrs, Vecā Forštade, Jaunā Forštade, Vecstropi, Viduspoguļanka, Ezermala, Cietoksnis, Dzelzceļnieks).
- 2) 4 788 esošo gaismekļu pielāgošana Daugavpils ielu apgaismojuma viedajai vadības informācijas sistēmai.
- 3) 467 gaismekļu uzstādīšana Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs.
- 4) 56 gaismekļu uzstādīšana 28 neapgaismotās gājēju pārejās.
- 5) 135 esošo vadības panelu nomaina 16 apkaimēs un 24 papildu vadības panelu uzstādīšana Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs.
- 6) Papildu darbi Gajoka, Judovkas un Grīvas apkaimēs un 28 gājēju pārejās (326 apgaismes stabi, 695 konsoles, 16 600 m elektroapgādes kabeļi zemē un stabos).

Ir paredzēts izmantot EKII projekta ietvaros uzstādīto apgaismojuma vadības informācijas sistēmu, kas attālināti ļauj nodrošināt gaismekļu dimmēšanu un nodrošina informāciju par gaismekļu tehnisko stāvokli.

Projekta investīciju izmaksas tradicionālā iepirkuma gadījumā ir 7,8 miljoni EUR bez PVN 21% un 9,4 miljoni EUR ar PVN 21%.

Projekta īstenošanas rezultātā prognozētais normatīvais elektroenerģijas patēriņš ir 2 317 MWh (tai skaitā papildu elektroenerģijas patēriņš gājēju pārejām un Gajoka, Judovkas, Grīvas apkaimēm 107 MWh) un elektroenerģijas ekonomija ir 3 043 MWh gadā.

Elektroenerģijas patēriņa aprēķinu projekta īstenošanas rezultātā veica FEA Autori, novērtējot plānoto elektroenerģijas patēriņu katram gaismeklī (t.sk. esošajiem LED gaismekļiem un citu tehnoloģiju gaismekļiem), reizinot gaismekļa jaudu (ieskaitot elektroapgādes līniju un barošanas bloku energozudumus 5%) ar nominālo darba stundu skaitu gadā (2 144 stundas, paredzot gaismekļu dimmēšanu). FEA Autoru aprēķinus pārbaudīja Komunālās saimniecības pārvaldes inženiertehniskie speciālisti. Prognozētā elektroenerģijas ekonomija veido 57% no kopējā normatīvā elektroenerģijas patēriņa un 59% no elektroenerģijas patēriņa bez gājēju pārejām un ielu apgaismojuma trim papildu apkaimēm.

Elektroenerģijas izmaksu ietaupījums veido 0,281 miljonu EUR gadā 2024. gada cenās bez PVN 21%. Tradicionālā iepirkuma gadījumā kopējais ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu samazinājums ir 0,348 miljoni EUR gadā bez PVN 21% 2024. gada cenās.

2.8. ATBILDĪGĀS IESTĀDES ATZINUMS

Atbildīgā iestāde Latvijā par politikas izstrādi enerģētikas nozarē ir Klimata un enerģētikas ministrija (turpmāk – KEM). Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 20. decembra noteikumu Nr.817 “Klimata un enerģētikas ministrijas nolikums” 4. punktu KEM izstrādā klimata un enerģētikas politiku, organizē un koordinē politikas īstenošanu klimata un enerģētikas jomās.

2024. gada 18. septembrī Daugavpils valstspilsētas pašvaldība saņēma Klimata un enerģētikas ministrijas atzinumu par FEA darba variantu. Atbilstoši šim atzinumam Projekts ir vērsts uz klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanu un ir saskaņā ar NEKP noteikto risinājumu visaptverošas energoefektivitātes jomā, kā arī aktualizētajā Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030. gadam¹⁹ noteiktajiem mērķiem un prioritātēm, t.sk. ietvertajam 3.2.1.13. pasākumam “Analizēt papildus devumu mērķa izpildīšanā no esošām atbalsta programmas”, 3.2.2.1. pasākumam “Noteikt enerģijas patēriņa monitoringa un enerģijas patēriņa samazināšanas pienākumu publiskām iestādēm”, 3.2.2.2. pasākumam “Nodrošināt finansiālu un zināšanu atbalstu pašvaldībām energoefektivitātes pasākumu veicināšanai un īstenošanai” un 3.2.2.10. pasākumam “Inovatīvu risinājumu attīstīšana un ieviešana pašvaldību sniegtajos pakalpojumos energoefektivitātes uzlabošanai”.

¹⁹ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/353615-aktualizetais-nacionalais-energetikas-un-klimata-plans-20212030-gadam>

3. PROJEKTA IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE

3.1. IZMAKSU – IEGUVUMU ANALĪZES METODIKA

Projekta IIA mērķis ir noteikt, vai Projekts ir ieņēmumus gūstošs (t.i. ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu ietaupījums ir pietiekams investīciju izmaksu segšanai) un lietderīgs no sociāli ekonomiskā viedokļa. Projekta finanšu analīze ietver finanšu ieguvumus un izmaksas Projekta īstenošanai, bet Projekta ekonomiskā analīze ietver finanšu analīzi un papildu ekonomiskos ieguvumus un izmaksas, kas rodas sabiedrībai Projekta īstenošanas rezultātā.

IIA ir veikta saskaņā ar Eiropas Komisijas 2014. gada vadlīnijām izmaksu - ieguvumu analīzes veikšanai investīciju projektiem (turpmāk – IIA vadlīnijas)²⁰.

Atbilstoši CFLA vadlīnijām IIA ir jāveic trim projekta alternatīvām, salīdzinot „situāciju bez projekta” un „situāciju ar projektu” gan tradicionālā iepirkuma alternatīvai, gan PPP iepirkuma alternatīvai.

IIA tiek veikta no Projekta īstenošanas jeb labuma saņēmēja (Daugavpils valstspilsētas pašvaldības) viedokļa. Līdz ar to, Projekta finanšu ieguvumi un izmaksas tiek attiecinātas uz pašvaldību, bet ekonomiskie ieguvumi un izmaksas uz sabiedrību kopumā (Daugavpils iedzīvotājiem un tās viesiem).

IIA ietver tikai Projekta īstenošanas rezultātā radušos papildu ieguvumus un izmaksas, salīdzinot „situāciju bez Projekta” un „situāciju ar Projektu” atbilstoši Projekta naudas plūsmai. IIA neietver kvantificētās risku izmaksas, tās ir iekļautas tikai IAV aprēķinā (skatīt 5. sadaļu “Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins”).

IIA ir veikta salīdzināmajās cenās (bez inflācijas ietekmes). Finanšu diskonta likme ir 4%, bet sociālā diskonta likme 5%²¹. Naudas plūsma ir diskontēta uz 2024. gadu.

Ielu apgaismojuma pamatlīdzekļu kalpošanas laiks saskaņā ar Komunālās saimniecības pārvaldes sniegto informāciju ir 30 gadi (lineārais nolietojums 3,33% gadā). IIA aprēķinos izmantotais projekta dzīves cikls ir 15 gadi, lai tas atbilstu plānotajam PPP līguma periodam (skatīt 4.6. sadaļu “Publiskās un privātās partnerības līguma termiņš”). Līdz ar to, pamatlīdzekļu atlikusī vērtība ir iekļauta Projekta finanšu analīzes ieņēmumu daļā.

IIA ir aprēķināti Projekta finanšu un ekonomiskās atdeves rādītāji 15, 20 un 30 gadu dzīves ciklam.

Kā minēts 2.7. sadaļā “Projekta apraksts”, izvēlētais Projekta īstenošanas scenārijs ir 4. scenārijs.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta Pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā. Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. pantā otro daļu nodokli par būvniecības pakalpojumiem maksā būvniecības pakalpojumu saņēmējs (t.i., Daugavpils valstspilsētas pašvaldība), pieņemot, ka būvniecības pakalpojumu sniedzējs ir reģistrēts PVN maksātājs. Pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta trešo daļu, 142. panta otrajā daļā noteiktā PVN samaksas kārtība attiecas arī uz pašvaldībām, ja tās saņem būvniecības pakalpojumus saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai kā publiskais partneris saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu. Līdz ar to, gan tradicionālā iepirkuma, gan PPP iepirkuma gadījumā IIA finanšu analīzē investīciju izmaksas ir dotas ar PVN 21%. Arī ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas IIA finanšu analīzē ir dotas ar PVN 21%, jo šos pakalpojumus nodrošina ārvalsts pakalpojuma sniedzējs.

Projekta ekonomiskajā analīzē tiek piemērotas fiskālās korekcijas (neiekļaujot netiešos nodokļus) un konversijas faktori. Ekonomiskajā analīzē netiek iekļauts PVN 21%, kā arī darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk - VSAOI) 23,59%.

VSAOI ir iekļautas investīciju darbaspēka izmaksās, tādēļ ekonomiskās analīzes vajadzībām tās ir jāizslēdz no naudas plūsmas. Balstoties uz FEA Autoru pieredzi citu infrastruktūras projektu IIA veikšanā, tiek pieņemts, ka darba spēka izmaksas veido 30% no kapitālieguldījumu izmaksām un 30% no ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksām.

Iepirkuma procedūru ir paredzēts īstenot 2025. gadā, un aprēķinos pieņemtais iepirkuma līguma noslēgšanas datums ir 2025. gada 1. jūlijs. Šis ir indikatīvs termiņš, kas var mainīties atkarībā no iepirkuma procedūras norises, un būtiski neietekmē FEA rezultātus.

²⁰ Skatīt interneta vietnē: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2014/guide-to-cost-benefit-analysis-of-investment-projects-for-cohesion-policy-2014-2020

²¹ Finanšu ministrijas 2023. gada 4. jūlija finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai nepieciešamo makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskās vērtības (izdotas saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 16. decembra noteikumu Nr.784 55. punktu).

IIA un IAV ir atšķirīgas analīzes metodes, tāpēc 3-1. tabulā ir dots galveno metodisko pieņēmumu salīdzinājums IIA un IAV analīzei.

3-1. TABULA. GALVENO METODISKO PIEŅĒMUMU SALĪDZINĀJUMS IIA UN IAV ANALĪZEI

Nr.	Mainīgais	IIA	IAV
1.	Ekonomiskā būtība	Analīzes mērķis ir noskaidrot, vai projekta īstenošana ir izdevīga sabiedrībai neatkarīgi no izvēlētas iepirkuma metodes ($ERR > 0$ EUR) (t.i., IIA var veikt arī tikai tradicionālā iepirkuma alternatīvai situācijā ar projektu; FEA ir veikta IIA gan tradicionālā iepirkuma, gan PPP iepirkuma alternatīvai situācijā ar projektu)	Analīzes mērķis ir noskaidrot, vai PPP iepirkuma metode ir izdevīgāka nekā tradicionālā iepirkuma metode ($IAV > 0$ EUR)
2.	Ieņēmumu un izdevumu uzskaites veids	Diskontētā naudas plūsma, <u>salīdzinot situāciju ar projektu</u> (parasti tradicionālā iepirkuma alternatīvai, bet FEA šis salīdzinājums ir veikts gan tradicionālā iepirkuma, gan PPP iepirkuma alternatīvai) <u>un situāciju bez projekta</u>	Diskontētā naudas plūsma, <u>salīdzinot situāciju ar projektu</u> divām atšķirīgām iepirkuma alternatīvām (tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam)
3.	Cenu līmenis (inflācija)	Salīdzināmās cenas (bez inflācijas ietekmes)	Faktiskās cenas (ar inflācijas ietekmi)
4.	Ekonomiskie ieguvumi sabiedrībai	Tiek ņemti vērā	Netiek ņemti vērā
5.	Izmaksu fiskālās korekcijas	Tiek ņemtas vērā (ekonomiskajā analīzē)	Netiek ņemtas vērā
6.	Elektroenerģijas izmaksas	Tiek ņemtas vērā	Netiek ņemtas vērā, jo šīs izmaksas sedz Daugavpils valstspilsētas pašvaldība un nav daļa no PPP līguma priekšmeta
7.	Finansēšanas izmaksas	Nav iekļautas (izmaksu daļā tiek iekļautas investīciju izmaksas bez finansēšanas izmaksām), izņemot gadījumu, kad papildus tiek aprēķināti finanšu atdeves rādītāji FNPV _k un FRR _k	Iekļautas IAV aprēķinā
8.	Pamatlīdzekļu atlikusī vērtība	Tiek ņemta vērā (finanšu un ekonomiskais ieguvums)	Netiek ņemta vērā
9.	Risku kvantificēšana	Nav iekļauta naudas plūsmā	Ir iekļauta naudas plūsmā
10.	Atdeves rādītāji	Atsevišķi tiek izdalīti finanšu atdeves rādītāji (FNPV _c un FRR _c , raksturo projekta finanšu rentabilitāti projektā īstenošanai) un ekonomiskās atdeves rādītāji (ENPV un ERR, raksturo projekta ekonomisko izdevīgumu sabiedrībai)	Tikai viens (finanšu) rādītājs: IAV (starpība starp diskontēto naudas plūsmu PPP iepirkumam un tradicionālajam iepirkumam, ietverot visas ar iepirkuma līgumu saistītās izmaksas)

Avots: FEA Autori

Papildu informācijai par IIA izmantotajiem pieņēmumiem skatīt 1. pielikumu "Finanšu un ekonomisko aprēķinu galvenie pieņēmumi".

3.2. FINANSĒŠANAS AVOTI

Īstenojot tradicionālo iepirkumu, Projektu plānots īstenot no publiskā partnera līdzekļiem:

- Daugavpils valstspilsētas budžeta pašu līdzekļi – 0% (kārtējā gada valsts budžeta likumā var būt noteiktas prasības pašvaldībām nodrošināt noteiktu līdzfinansējuma daļu arī no pašu ieņēmumiem);
- Daugavpils valstspilsētas aizņemtie līdzekļi – 100% (aizņēmums Valsts kasē atbilstoši Valsts kases nosacījumiem projektiem, kas nav komercdarbības atbalsta projekti).

Īstenojot PPP iepirkumu, Projektu plānots īstenot no privātā partnera līdzekļiem:

- Privātā partnera pašu kapitāla finansējums – 15%;
- Privātā partnera aizņemtie līdzekļi – 85%.

Ielu apgaismojuma infrastruktūras energoefektivitātes paaugstināšanas investīciju projektiem nav pieejams Eiropas strukturālo un investīciju fondu finansējums 2021. – 2027. gada plānošanas periodā, kā arī Eiropas Savienības Atvēršanas un noturības mehānisma finansējums 2021. – 2026. gadam.

ES Kohēzijas politikas programma 2021. – 2027. gadam paredz dzīvojamo ēku, publiskā sektora ēku, ražošanas sektora un siltumapgādes sistēmu energoefektivitātes paaugstināšanu. Līdzīgi arī Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns 2021. – 2026. gadam paredz samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, atbalstot ilgtspējīgus transporta risinājumus, paaugstinot energoefektivitāti dzīvojamās ēkās, publiskā sektora ēkās un uzņēmējdarbībā, kā arī veicot elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizāciju.

Līdz ar to, publiskais finansējums nav pieejams Projekta īstenošanai neatkarīgi no izvēlētās iepirkuma metodes (tradicionālais iepirkums vai PPP iepirkums).

3.3. FINANŠU ANALĪZE

3.3.1. IZMAKSAS UN IEŅĒMUMI

Projekta īstenošanas posms

Projekta īstenošanas posms ietver projektēšanas un būvniecības periodu, kura atšķirības tradicionālā un PPP iepirkuma gadījumā nosaka šādi galvenie faktori:

- Iepirkuma procedūru skaits. Tradicionālā iepirkuma gadījumā tiek rīkotas divas vai pat trīs iepirkuma procedūras būvprojektēšanai, būvniecībai un būvuzraudzībai (atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajam aktiem būvuzraudzība, ko veic publiskais partneris, ir nodalīta no būvprojektēšanas un būvniecības). PPP iepirkuma gadījumā ir jāveic tikai viena iepirkuma procedūra, kur privātais partneris ir vienlaikus atbildīgs par būvprojektēšanu, būvniecību un būvuzraudzību. Šo trīs procesu integrācija ļauj privātajam partnerim efektīvāk un ātrāk organizēt darbu (piemēram, vienlaikus veicot būvprojektēšanu un būvniecību), kā arī novērš strīdus starp iesaistītajām pusēm par būvprojekta kvalitāti un būvdarbu apjomiem. Lai arī tradicionālajā iepirkumā ir iespējams rīkot apvienoto būvprojektēšanas un būvniecības procedūru, balstoties uz tehnisko specifikāciju vai būvprojektu minimālajā sastāvā, Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ielu apgaismojuma projektiem nepiemēro šādu praksi. Pieņemot, ka teorētiski Daugavpils valstspilsētas pašvaldība var organizēt arī apvienoto iepirkuma procedūru, turpmākajos aprēķinos ir pieņemts, ka būvprojektēšanas un būvniecības perioda ilgums ir vienāds tradicionālā iepirkuma metodei un PPP iepirkuma metodei;
- Līguma summas samaksas kārtība. Atšķirībā no tradicionālā iepirkuma, kur maksājumi tiek veikti periodiski līguma izpildes laikā (pamatojoties uz būvdarbu izpildes aktiem) un nereti ir domstarpības starp pasūtītāju un izpildītāju par būvdarbu apjomiem vai citiem jautājumiem, PPP iepirkuma gadījumā pakalpojuma pieejamības maksājumi tiek veikti tikai pēc objekta nodošanas ekspluatācijā. Līdz ar to, privātais partneris, kas vienlaikus ir atbildīgs par būvprojektēšanu un būvniecību, ir ieinteresēts pēc iespējas ātrāk pabeigt objekta būvniecību.

3-2. tabulā ir doti EKII projektu konkursu iepirkumu rezultāti lielākajiem iepirkumu līgumiem, kas visi tika īstenoti valstspilsētās (īzņemot Madonas novadu).

3-2. TABULA. EKII PROJEKTU KONKURSU PROJEKTI, KUR LĪGUMCENA PĀRSNIEDZ 0,5 MILJONUS EUR BEZ PVN

Nr.p.k.	Iepirkuma gads	Pasūtītājs (EKII projektu numurs)	Līgumcena bez PVN (EUR)	Darbu daļa (uzstādāmo gaismekļu skaits)	Iepirkuma uzvarētājs	Izpildes termiņš no līguma noslēgšanas dienas
1.	2020	Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas gaisma" (EKII-3/21)	2 032 534,18	2 716	Personu apvienība "LR Light" (SIA "Lucidus" un SIA "REC")	Pieci mēneši
2.	2020	Jelgavas valstspilsēta (EKII-3/5)	939 528,06	1 337	SIA "Lucidus" (apakšuzņēmējs SIA "Mītavas Elektra")	Astoņi mēneši
3.	2020	Valmieras valstspilsēta (EKII-3/30)	582 533,03	452	SIA "WOLTEC"	Četri mēneši
4.	2020	Rēzeknes valstspilsēta (EKII-3/14)	405 592,53	454	Personu apvienība "LTREX" (SIA "Lucidus" un SIA "DEREX")	Astoņi mēneši

Nr.p.k.	Iepirkuma gads	Pasūtītājs (EKII projektu numurs)	Līgumcena bez PVN (EUR)	Darbu daļa (uzstādāmo gaismekļu skaits)	Iepirkuma uzvarētājs	Izpildes termiņš no līguma noslēgšanas dienas
5.	2019	Ogres novads (EKII-3/19)	645 341,42	920	Personu apvienība "LR Light" (SIA "Lucidus" un SIA "REC")	Seši mēneši
6	2019	Madonas novads (EKII-3/12)	643 957,30	889	SIA "VIZULO Solutions" (apakšuzņēmējs SIA "VS1")	14 mēneši
7.	2018 - 2019	Daugavpils valstspilsēta (EEKII-3/26)	1 293 465,23	1 346	SIA "Lucidus" (apakšuzņēmējs SIA "VIZULO Solutions")	20 mēneši

Avots: FEA Autori, izmantojot Elektronisko iepirkumu sistēmas datu bāzi

No 3-2. tabulas datiem izriet, ka Latvijā lielākā ielu apgaismojuma atjaunošanas projekta 2 miljonu EUR apmērā īstenošanas termiņš bija 5 mēneši (iepirkuma līgums šajā termiņā tika izpildīts), bet vidēji iepirkumu līgumu īstenošanai atvēlētais laiks ir no pusgada līdz pusotram gadam atkarībā no būvdarbu apjoma.

Veicot ielu apgaismojuma iepirkumu analīzi un aptaujājot potenciālos pretendentes Latvijā, kā arī balstoties uz Lietuvas ielu apgaismojuma PPP projektu rezultātiem (skatīt 4.3. sadaļu "PPP ielu apgaismojuma projekti"), FEA izmantotais Projekta īstenošanas posms (būvprojektēšana un būvniecība) PPP iepirkuma gadījumā ir viens gads pēc iepirkuma līguma noslēgšanas. FEA aprēķinos izmantotais Projekta īstenošanas posms ir 1,25 gadi jeb 15 mēneši (ieskaitot objekta pieņemšanu ekspluatācijā no publiskā partnera puses). Projekta īstenošanas posms ir atkarīgs no inženiertehniskās dokumentācijas pieejamības un kvalitātes, kā arī objekta pieņemšanas ekspluatācijā nosacījumiem PPP iepirkuma nolikumā. Kā minēts iepriekš tekstā, aprēķinos ir izmantots vienāds Projekta īstenošanas posms tradicionālā un PPP iepirkuma gadījumā.

Investīciju izmaksas

"Situācija bez Projekta" ir Projekta alternatīva, kurai nav paredzēti kapitālieguldījumi, tāpēc investīciju izmaksas ir vienādas ar 0 EUR. "Situācijai ar Projektu" ir aprēķinātas investīciju izmaksas atsevišķi tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam.

FEA Autoru analizētajai 2023. gada ielu apgaismojuma publisko iepirkumu izlases kopai (10 iepirkumi, vismaz divi pretendentu piedāvājumi iepirkumā) piedāvājumu cenu variācija ir robežās no 12% līdz 139% (piecos gadījumos atšķirība pārsniedz 50%). Tas liecina par salīdzinoši lielām atšķirībām, neskatoties uz to, ka ir izstrādāta tehniskā dokumentācija un detalizētas tehniskās specifikācijas. FEA Autoru ieskatā cenu atšķirība ir daļēji izskaidrojama ar pārmērīgajām gaismekļu tehniskajām prasībām, kas rada nosacītu pievienoto vērtību pasūtītājam (piemēram, prasības par gaismekļu energoefektivitāti, aizsardzības klasi, gaismekļu uzstādīšanas leņķa regulēšanas diapazonu u.c.), sadārdzina izmaksas un ierobežo gaismekļu izvēles iespējas pretendentiem. Ir iepirkumi, kur finanšu piedāvājumam tiek piešķirti 40 punkti, bet tehniskajam piedāvājumam 60 punkti, un tehniskā piedāvājuma vērtējumu veido desmit kritēriji.

Īstenojot PPP iepirkumu, privātā partnera uzdevums ir uzbūvēt un uzturēt ielu apgaismojuma sistēmu atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām, tai skaitā Daugavpils valstspilsētas pašvaldības noteiktajām ielu apgaismojuma klasēm, Projekta dzīves cikla laikā. Privātais partneris pats var izvēlēties optimālākos gaismekļus Projekta dzīves cikla izmaksu optimizācijai, tai skaitā nepieciešamības gadījumā rīkojot cenu aptauju starp vairākiem piegādātājiem.

Tradicionālo iepirkumu ietvaros tiek piegādātas standartizētas preces (gaismekļi, apgaismes stabi, konsoles u.c.), kas atbilst ES kvalitātes vadības un elektrisko produktu kvalitātes sertifikācijas prasībām. Šo preču lietderīgais kalpošanas laiks ir 25 – 30 gadi (ieskaitot LED gaismekļus un tajos ietilpstošās gaismas diodes). Ņemot vērā ielu apgaismojuma infrastruktūras specifiku, PPP līguma gadījumā (dzīves cikls vismaz 15 gadi) privātajam partnerim nav jāveic būtiski papildu kapitālieguldījumi salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkumu. Ir atsevišķi izņēmumi (piemēram, aizsardzības panelu uzstādīšana apgaismes stabu drošinātājiem, lai aizsargātu tos no kondensāta, jo apmēram 90% ielu apgaismojuma defektu gadījumu ir saistīti ar elektroenerģijas padeves pārtraukšanu), bet tie nav izmaksu ietilpīgi.

Papildu izmaksu pozīcijas, kuras iespējams optimizēt PPP iepirkuma ietvaros, ir būvprojektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas. Apvienotā būvprojektēšanas un būvniecības līguma gadījumā (kas ietilpst PPP līguma nosacījumos) būvprojektēšana notiek vienlaikus ar būvniecību (piemēram, sadalījumā pa valstspilsētas ielām), privātajam partnerim nereti ir pašam savi būvprojektēšanas speciālisti, vai arī tas var tos

izvēlēties atbilstoši saviem ieskatiem, un privātajam partnerim nav pašam sevi jāuzrauga (autoruzraudzības un būvuzraudzības funkcijas pēc būtības ir paredzētas pasūtītāja tiesību aizsardzībai, ja būvniecības process ir nodalīts no būvprojektēšanas procesa).

Ņemot vērā iepriekš minēto, FEA Autori uzskata, ka PPP iepirkuma gadījumā investīciju izmaksu iekārtu un materiālu daļai ir iespējams izmaksu samazinājums vismaz 15%, būvprojektēšanai vismaz 50% un būvuzraudzībai vismaz 70%.

3-3. tabulā ir dots investīciju izmaksu salīdzinājums tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam.

3-3. TABULA. INVESTĪCIJU IZMAKSU SALĪDZINĀJUMS TRADICIONĀLAJAM UN PPP IEPIRKUMAM 2024. GADA CENĀS (EUR)

Nr.	Izmaksu pozīcija	Tradicionālais iepirkums		PPP iepirkums	
		Izmaksas	Iekārtu un materiālu īpatsvars	Izmaksas	Izmaksu samazinājuma īpatsvars
1.	Gaismekļu nomaiņa esošajās apkaimēs	3 879 424	66%	3 502 373	66%*15%
2.	Papildu gaismekļu uzstādīšana	301 693	66%	272 370	66%*15%
2.	Gaismekļu pielāgošana	952 327	0%	952 327	0%
2.	Sadalītu nomaiņa un uzstādīšana	866 500	85%	756 021	85%*15%
3.	Elektroapgādes kabeli ar montāžu	654 404	85%	570 967	85%*15%
4.	Apgaismes stabi ar montāžu	303 240	85%	264 577	85%*15%
5.	Konsoles ar montāžu	188 959	85%	164 868	85%*15%
6.	Projektēšana un autoruzraudzība	205 473	0%	102 737	50%
7.	Būvuzraudzība	107 199	0%	32 160	70%
8.	Finanšu rezerve neparedzētiem darbiem	372 961		330 920	
	Pavisam kopā bez PVN*	7 832 180		6 949 320	
	PVN 21%	1 644 758		1 459 357	
	Pavisam kopā ar PVN	9 476 938		8 408 677	

Piezīme: investīciju izmaksās nav iekļautas apdrošināšanas izmaksas un risku izmaksas.

Avots: FEA Autori

Balstoties uz 3-3. tabulas datiem, investīciju izmaksu samazinājums PPP iepirkumam salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkumu ir apmēram 0,883 miljoni EUR bez PVN.

Pamatlīdzekļu atlikusī vērtība

Projekta ietvaros izveidotie pamatlīdzekļi ir LED gaismekļi, vadības paneļi, elektroapgādes kabeli ar montāžu, apgaismojuma stabi ar montāžu, konsoles ar montāžu (to vērtībā ieskaitot arī būvprojektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas). Pamatlīdzekļu nolietojuma periods ir 30 gadi jeb 3,33% gadā. Līdz ar to, 15 gadu dzīves cikla pēdējā gadā visu Projekta ievartos izveidoto pamatlīdzekļu nediskontētā atlikusī vērtība ir 5,138 miljoni EUR tradicionālajam iepirkumam un 4,559 miljoni EUR PPP iepirkumam.

Ekspluatācijas (regulārās uzturēšanas) un periodiskās uzturēšanas izmaksas

Zemāk tekstā minētie pieņēmumi ir balstīti uz intervijām ar uzņēmumiem ielu apgaismojuma būvniecības un uzturēšanas jomā, kā arī pieredzi PPP projektu īstenošanā. Tekstā nav minēti konkrēti informācijas avoti, jo respondenti nav devuši piekrišanu publicitātei (papildu informācijai skatīt atsauci sadaļā "Ievads").

Fiksētās ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas "situācijā ar Projektu" tradicionālā iepirkuma gadījumā nemainās (apgaismojuma sistēmas uzturēšanu nodrošina SIA "Labiēkārtošana - D"), savukārt mainīgās izmaksas ir samazinātas proporcionāli plānotajam elektroenerģijas patēriņa samazinājumam.

PPP iepirkuma gadījumā samazinās arī fiksētās ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas. Atbilstoši konsultācijām ar tirgus dalībniekiem privātais partneris visdrīzāk izmantos atšķirīgu ielu apgaismojuma ekspluatācijas pieeju, uzturot nevis noteiktu darbinieku skaitu, bet izmantojot speciālistus pēc izsaukuma. Privātais partneris to var izdarīt tāpēc, ka tam vienlaikus ir vairāki būvniecības un/vai ekspluatācijas objekti Latgales plānošanas reģionā, nodarbinot speciālistus pēc nepieciešamības. Viedā apgaismojuma vadības sistēma ļauj savlaicīgi prognozēt nepieciešamās tehniskās apkopes un diagnosticēt/novērst ielu apgaismojuma sistēmas darbības defektus.

Pirmajos piecos gados pēc Projekta īstenošanas posma pabeigšanas gaismekļu garantiju nodrošina to ražotājs, un to defektu gadījumā būvkomersantam ir jāsedz tikai gaismekļu nomaiņas izmaksas. Aprēķinos tiek pieņemts nomaināmo gaismekļu īpatsvars 1%, kas veido apmēram 71 gaismekli garantijas perioda laikā, un viena gaismekļa nomaiņas izmaksas PPP iepirkuma gadījumā ir 240 EUR bez PVN (ceturksnī 858 EUR bez PVN, kopā 0,017 miljoni EUR bez PVN piecu gadu laikā).

Papildus gaismekļu nomaiņai privātajam partnerim var būt papildu izsaukumi objektā (elektroapgādes atjaunošana apgaismes stabā pēc drošinātāja ieslēgšanas, gaismekļa savietojamība ar viedo vadības sistēmu u.c.), vai arī infrastruktūras tehniskā apsekošana. Aprēķinos izmantotais izsaukumu skaits visā Projekta ekspluatācijas posmā ir divi izsaukumi ceturksnī, un ceturkšņa izsaukumu izmaksas ir 480 EUR bez PVN.

Ņemot vērā, ka privātajam partnerim būs jāuztur gan esošā, gan jaunizbūvētā ielu apgaismojuma infrastruktūra, kā arī jānodrošina gaismekļu apkope (piemēram, mazgāšana), privātā partnera izmaksās ir iekļauta ekspluatācijas izmaksu rezerve 1% apmērā no būvdarbu izmaksām bez projektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksām (0,068 miljoni EUR gadā bez PVN).

Lai arī Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai ir uzstādīta viedā vadības apgaismojuma sistēma, šīs sistēmas nomas izmaksas ir iekļautas gan tradicionālajā, gan PPP iepirkumā. Pirmkārt, esošās sistēmas nomas ilgums ir terminēts, otrkārt, privātais partneris var izvēties savu ielu apgaismojuma vadības sistēmu, lai nodrošinātu infrastruktūras darbības savietojamību.

3-4. tabulā ir dots ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu salīdzinājums tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam pirmajā gadā pēc Projekta īstenošanas posma pabeigšanas.

3-4. TABULA. EKSPLUATĀCIJAS UN UZTURĒŠANAS IZMAKSU SALĪDZINĀJUMS TRADICIONĀLAJAM UN PPP IEPIRKUMAM 2024. GADA CENĀS (EUR)

Nr.	Izmaksu pozīcija	Situācija bez Projekta	Situācija ar Projektu	
		Izmaksas	Tradicionālais iepirkums	PPP
	<i>Fiksētās izmaksas</i>			
1.	Darba algas izdevumi	129 624	129 624	iekļauts kopsummā*
2.	Saistītās izmaksas (sakarū pakalpojumi u.c.)	7 555	7 555	iekļauts kopsummā*
3.	Apgaismojuma vadības sistēma (programmatūra)	7 111	7 111	7 111
	<i>Mainīgās izmaksas</i>			
4.	Elektroenerģijas izmaksas (tarifs 0,09237 EUR/kWh)	495 122	214 003	214 003
5.	Materiālu izmaksas	87 000	37 603	iekļauts kopsummā*
6.	Transporta izmaksas	43 278	18 706	iekļauts kopsummā*
7.	Kopā bez PVN	762 579	414 602	292 621*
	t. sk. izmaksas bez elektroenerģijas	267 457	200 599	78 618
	Kopā izmaksu samazinājums bez PVN		347 977	469 958
8.	PVN 21% (no 7. rindas summas)	160 142	87 066	61 450
9.	Pavisam kopā ar PVN	922 721	501 668	354 071
	Izmaksu samazinājuma īpatsvars		46%	62%

Avots: FEA Autori

No 3-4. tabulas datiem redzams, ka "situācijā ar Projektu" ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu bez PVN samazinājums tradicionālā iepirkuma gadījumā ir 0,350 miljoni EUR (46%) gadā, bet PPP iepirkuma gadījumā 0,470 miljoni EUR (62%) gadā.

Periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve)

Periodiskās uzturēšanas izmaksas galvenokārt ietver bojāto pamatlīdzekļu (tai skaitā gaismekļu) nomaiņu Projekta ekspluatācijas periodā. Ir iespējams pasūtīt arī gaismekļu pagarināto garantiju līdz 10 gadiem, bet šī garantija ir salīdzinoši dārga un maksā līdz 10% no gaismekļu iegādes izmaksām.

Aprēķinos izmantotās viena gaismekļa nomaiņas izmaksas ir 590 EUR bez PVN (gaismekļa cena 350 EUR un nomaiņas izmaksas 240 EUR).

Pamatojoties uz gaismekļu tirgotāju un ražotāju sniegto informāciju, tiek pieņemts, ka pēc piecu gadu garantijas termiņa beigām nolietoto gaismekļu īpatsvars pieaugs no 0,48% līdz 1,80% 2035. gadā (vidēji par 0,06 procentpunktiem gadā). Šāda tendence pamato vidēji septiņu gaismekļu nolietošanos viena ceturksņa laikā. Gaismekļu tehniskie defekti ir atkarīgi no attiecīgās saražoto gaismekļu partijas: gaismekļi var strādāt 10 gadus bez defektiem, bet tikpat labi defektīvo gaismekļu īpatsvars var būt lielāks par 1,80% gadā. Bojāto gaismekļu nomaiņas izmaksas ir 0,004 miljoni EUR ceturksnī (0,016 miljoni EUR gadā) bez PVN.

Pārējā reinvestīciju rezerve ir aprēķināta 2,5% apmērā no investīciju izmaksām bez gaismekļiem un, sākot no 2030. gada, veido 0,013 miljonus EUR ceturksnī (0,053 miljonus EUR gadā). Līdz ar to, kopējā gada reinvestīciju rezerve ir 0,069 miljoni EUR bez PVN, sākot no 2030. gada.

Periodiskās uzturēšanas izmaksas ir lielākas tradicionālajam iepirkumam, jo, līdzīgi kā PPP iepirkumam, tās ir aprēķinātas proporcionāli investīciju izmaksām. Tradicionālajam iepirkumam reinvestīciju rezerve ir 0,073 miljoni EUR bez PVN gadā, sākot no 2030. gada.

Apdrošināšanas izmaksas

IIA apdrošināšanas izmaksas ir izdalītas atsevišķi, lai gan iepirkumu līgumos tās ir daļa no līguma summas (investīciju izmaksām).

Publiskā iepirkuma gadījumā izšķir būvuzņēmēja profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, līguma saistību izpildes garantiju līdz būvdarbu pabeigšanas termiņa beigām, būvdarbu garantijas laika garantiju pēc būvdarbu izpildes termiņa beigām (minētie trīs apdrošināšanas veidi parasti tiek iekļauti ielu apgaismojuma iepirkumos kā obligāta prasība) un būvniecības visu risku apdrošināšanu (izvēlas būvuzņēmējs pēc saviem ieskatiem).

PPP iepirkuma gadījumā tiek piemērota būvuzņēmēja profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, līguma saistību izpildes garantija un būvniecības visu risku apdrošināšana. FEA Autoru skatījumā nav lietderīgi piemērot būvdarbu garantijas laika garantiju, jo šī garantija ir domāta pasūtītāja tiesību aizsardzībai pēc līguma termiņa beigām. PPP līgums ir daudz ilgāks salīdzinājumā ar tradicionālā iepirkuma līgumu, un privātais partneris par katru gaismekļa defektu vai citu neatbilstību līguma prasībām saņems mazāku pakalpojuma pieejamības maksājumu. Būvniecības visu risku apdrošināšanas prēmijai ir iekļauts papildu uzcenojums, paredzot defektu garantiju līdz Projekta dzīves cikla beigām (t.i., piecus gadus pēc PPP līguma darbības termiņa beigām).

Maksimālā apdrošināšanas prēmiju summa tradicionālā iepirkuma gadījumā ir līdz 0,008 miljoniem EUR gadā, bet PPP iepirkuma gadījumā līdz 0,028 miljoniem EUR gadā. Kopējās apdrošināšanas izmaksas ir lielākas PPP iepirkuma gadījumā sakarā ar garāku līguma darbības termiņu.

Apdrošināšanas prēmijas, kas aprēķinātas procentuāli no investīciju izmaksām, skatīt 1. pielikumā "Finanšu un ekonomisko aprēķinu galvenie pieņēmumi".

Administratīvās izmaksas

Administratīvās izmaksas ietver Komunālās pārvaldes izmaksas, kas ir saistītas ar Daugavpils valstspilsētas ielu apgaismojuma vadību, tai skaitā SIA "Labiekārtošana – D" līguma administrēšanu un PPP iepirkuma gadījumā PPP līguma administrēšanu.

Tradicionālā iepirkuma gadījumā publiskā partnera administratīvās izmaksas ir apmēram 2 025 EUR ceturksnī jeb 0,008 miljoni EUR EUR gadā (būvkomersanta administratīvās izmaksas ir iekļautas būvdarbu cenā).

Aprēķinos izmantotās privātā partnera administratīvās izmaksas ir apmēram 4 650 EUR ceturksnī (projekta vadītāja 0,15 darba slodze un tehniskā speciālista - dispečera 0,20 darba slodze mēnesī) jeb 0,019 miljoni EUR gadā. PPP līgums ir sarežģītāks salīdzinājumā ar tradicionālā iepirkuma līgumiem (būvniecības līgums un SIA "Labiekārtošana – D" pakalpojumu līgums), turklāt jāņem vērā, ka Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai kā publiskajam partnerim nav pieredzes šādu līgumu administrēšanā. Līdz ar to, PPP iepirkuma gadījumā pašvaldībai ir jāparedz papildu administratīvās izmaksas apmēram 2 625 EUR ceturksnī (0,5 darba slodzes mēnesī, ieskaitot iespējamās ārpalpojumu izmaksas) jeb 0,011 miljoni EUR gadā. Kopējās publiskā un privātā partnera administratīvās izmaksas PPP iepirkuma gadījumā ir 0,029 miljoni EUR gadā.

Ieņēmumi

Projektā ietvaros izveidotā/atjaunotā infrastruktūra nerada saimnieciskās darbības ieņēmumus ne pašvaldībai, ne arī PPP iepirkuma gadījumā privātajam partnerim lietotāju iemaksu veidā.

3.3.2. FINANŠU ATDEVES RĀDĪTĀJI

3-5. tabulā ir dotas Projekta finanšu atdeves rādītāju skaitliskās vērtības tradicionālajam un PPP iepirkumam atbilstoši Projekta 15, 20 un 30 gadu dzīves ciklam.

3-5. TABULA. PROJEKTA FINANŠU ATDEVES RĀDĪTĀJI (MILJONI EUR)

Rādītājs (diskontētā vērtība)	Tradicionālais iepirkums			PPP iepirkums		
	Dzīves cikls	15 gadi	20 gadi	30 gadi	15 gadi	20 gadi
<i>Situācija ar Projektu</i>						
Saimnieciskās darbības ieņēmumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investīciju izmaksu atlikusī vērtība (ar PVN)	0,488	0,154	0,004	0,433	0,137	0,003
Kopā finanšu ieguvumi	0,488	0,154	0,004	0,433	0,137	0,003
Ekspluatācijas izmaksas	(3,401)	(3,563)	(3,670)	(2,759)	(2,873)	(2,943)
Administratīvās izmaksas	(0,046)	(0,048)	(0,050)	(0,199)	(0,211)	(0,218)
Apdrošināšanas izmaksas	(0,057)	(0,057)	(0,057)	(0,094)	(0,099)	(0,102)
Investīciju izmaksas (ar PVN)	(8,438)	(8,438)	(8,438)	(7,487)	(7,487)	(7,487)
Periodiskās uzturēšanas izmaksas	(0,155)	(0,184)	(0,203)	(0,147)	(0,174)	(0,192)
Kopā finanšu izmaksas	(12,096)	(12,290)	(12,418)	(10,686)	(10,843)	(10,942)
<i>Situācija bez Projekta</i>						
Saimnieciskās darbības ieņēmumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investīciju izmaksu atlikusī vērtība (ar PVN)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kopā finanšu ieguvumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ekspluatācijas izmaksas	(5,267)	(5,568)	(5,768)	(5,267)	(5,568)	(5,768)
Administratīvās izmaksas	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)
Apdrošināšanas izmaksas	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)
Investīciju izmaksas (ar PVN)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)
Periodiskās uzturēšanas izmaksas	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)	(0,000)
Kopā finanšu izmaksas	(5,267)	(5,568)	(5,768)	(5,267)	(5,568)	(5,768)
<i>Situācijas ar Projektu un situācijas bez Projekta starpība</i>						
Neto finanšu ieguvumi	0,488	0,154	0,004	0,433	0,137	0,003
Neto finanšu izmaksas	(6,829)	(6,721)	(6,650)	(5,419)	(5,275)	(5,173)
FNPVc, miljoni EUR	mīnus 6,341	mīnus 6,567	mīnus 6,646	mīnus 4,986	mīnus 5,138	mīnus 5,170
FRRc, %	0,11	0,11	0,12	0,64	0,70	0,83

Avots: FEA Autori

No 3-5. tabulas datiem ir redzams, ka Projekta finanšu atdeve (FNPVc) ir negatīva neatkarīgi no izvēlētā Projekta dzīves cikla un iepirkuma veida. Tas nozīmē, ka elektroenerģijas patēriņa samazinājums, nomainot ielu apgaismojuma gaismekļus, ir nepietiekams, lai atgūtu veiktos kapitālieguldījumus. Papildus iepriekš minētajam negatīvā finanšu atdeve ir izskaidrojama ar ielu apgaismojuma pakalpojuma palielināšanu Daugavpils valstspilsētā, uzlabojot apgaismojuma sistēmu trīs valstspilsētas apkaimēs.

PPP alternatīvas 15 gadu projekta dzīves ciklam finanšu atdeve (FNPVc) ir augstāka salīdzinājumā ar 20 un 30 gadu projekta dzīves ciklu.

Projekta finanšu atdeve (FNPVc) ir augstāka PPP iepirkuma gadījumā salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkumu. Tas ir galvenokārt izskaidrojams ar mazākām investīciju izmaksām, kā arī ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksām PPP iepirkuma gadījumā.

Projekta investīciju atmaksas periods (ar PVN) tradicionālā iepirkuma gadījumā ir 23 gadi (9,5 miljoni EUR/ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu samazinājums 0,421 miljoni EUR gadā), bet PPP iepirkuma gadījumā 15 gadi (8,4 miljoni EUR/0,569 miljoni EUR gadā).

Negatīva investīciju atdeve ir raksturīga publiskās infrastruktūras attīstības projektiem kopumā un it sevišķi projektiem, kas nerada saimnieciskās darbības ieņēmumus.

3.3.3. FINANSIĀLĀ ILGTSPĒJA

Projekts ir finansiāli ilgtspējīgs, ja kumulatīvais naudas līdzekļu atlikums visos Projekta dzīves cikla perioda gados nav mazāks par nulli. Ja Daugavpils pašvaldība īstenotu Projektu, izmantojot tradicionālā iepirkuma metodi, tad pašvaldībai būtu jāpiešķir finansējums ikgadējo Projekta finansēšanas izmaksu (aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumu) segšanai.

3.4. EKONOMISKĀ ANALĪZE

3.4.1. PROJEKTA EKONOMISKIE IEGUVUMI

Projekta ekonomiskie ieguvumi parāda labumu, kādu projekta īstenošana dos sabiedrībai. Projekta ekonomiskajiem ieguvumiem ir jāpārsniedz tā izmaksas, lai projekts būtu uzskatāms par izdevīgu sabiedrībai.

Ekonomiskās analīzes ietvaros ir izvērtēti šādi ar ielu apgaismojuma funkcionālo darbību saistīti monetārie un nemonetārie ekonomiskie ieguvumi:

- Ieguvumi no pilsētas ielu apgaismošanai nepieciešamās elektroenerģijas ražošanas radīto CO₂ izmešu apjoma samazināšanās;
- Ieguvumi no CSNg izmaksu samazināšanās;
- Nemonetārais ieguvums – drošības līmeņa palielināšanās un noziegumu skaita samazināšanās.

Ieguvumi no CO₂ emisiju apjoma samazināšanās

Īstenojot ielu apgaismojuma uzlabošanu, tiks panākta ielu apgaismojuma nodrošināšanai nepieciešamās elektroenerģijas patēriņa ekonomija, kas attiecīgi nodrošinās elektroenerģijas ražošanas procesā radīto CO₂ emisiju apjoma samazināšanos.

CO₂ emisiju apjoma samazinājums "situācijā ar Projektu" ir 332 t gadā (elektroenerģijas patēriņa ietaupījums 3 043 MWh gadā) pirmajā gadā pēc Projekta īstenošanas, un vienāds tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam. Aprēķinos izmantotais emisijas faktors ir 0,109 kg CO₂/kWh, kas tika izmantots EKII projekta iesniegumā (skatīt 2-3. tabulu "Elektroenerģijas patēriņš un izmaksu ietaupījums 2024. gada cenās").

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība nav Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībniece un tai nav pienākuma izpildīt saistības, kas attiecināmas uz šīs sistēmas operatoriem, tai skaitā pienākums veikt darbības ar emisiju kvotām saistību izpildei.

CO₂ emisiju ekonomisko izmaksu aprēķinam ir izmantots EK metodiskais materiāls "Ekonomiskās novērtēšanas Vademecum 2021. – 2027. Vispārējie principi un piemērošana tautsaimniecības nozarēm"²². Šajā metodiskajā materiālā CO₂ emisiju ekonomiskās izmaksas ir aprēķinātas atsevišķi katram gadam laika posmā līdz 2050. gadam 2016. gada cenās. Piemēram, CO₂ emisiju ekonomiskās izmaksas 2025. gadam ir 165 EUR/t CO₂ ekv. CO₂ emisiju ekonomiskās izmaksas ir pārrēķinātas 2023. gada cenās, FEA Autoriem piemērojot Eurostat patēriņa cenu harmonizēto indeksu (165 EUR/ t CO₂ ekv 2023. gada cenās ir 237 EUR/t CO₂ ekv.).

CO₂ izmešu apjoma samazināšanās ekonomiskā vērtība 2027. gadam (pirmais gads pēc Projekta īstenošanas posma pabeigšanas tradicionālajam iepirkumam) ir 0,097 miljoni EUR.

Ieguvumi no ceļa satiksmes negadījumu izmaksu samazināšanās

Īstenojot ielu apgaismojuma uzlabošanu, tiks panākta redzamības diennakts tumšajā laikā uzlabošanās. Tā rezultātā samazināsies CSNg skaits un ar tiem saistītās izmaksas. CSNg gadījumu skaita samazinājuma aprēķināšanai tika izmantoti Valsts policijas sniegtie dati par CSNg skaitu Daugavpils valstspilsētā 2022. gadā²³. Savukārt CSNg gadījumu skaita samazinājuma izmaksu aprēķināšanai tika izmantoti VAS "Latvijas Valsts ceļi" 2019. gada Metodiskajos norādījumos autoceļu projektu izmaksu – ieguvumu analīzes sagatavošanai dotās CSNg izmaksu skaitliskās vērtības²⁴ un 2023. gada Metodiskie norādījumi izmaksu indeksācijai uz 2013. gada cenām.

Smago CSNg skaits Daugavpils valstspilsētā 2022. gadā, ko var attiecināt uz Projekta teritoriju: 147 viegli ievainoti, 51 smagi ievainots, viens bojā gājušais (kopā 199).

²² Skatīt interneta vietnē: <https://jaspers.eib.org/LibraryNP/EC%20Reports/Economic%20Appraisal%20Vademecum%202021-2027%20-%20General%20Principles%20and%20Sector%20Applications.pdf>

²³ Skatīt interneta vietnē: <https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/celu-satiksmes-negadijumu-sadalijums-pa-pagastiem>

²⁴ Skatīt interneta vietnē: https://lvceli.lv/wp-content/uploads/2021/02/Metodiskie_noradijumi_Autoceļu_proj_IIA_sagatavosana.docx

Uzbojot redzamību valstspilsētā diennakts tumšajā laikā, CSNg skaits var samazināties līdz 65% (VAS "Latvijas Valsts ceļi" Metodiskajos norādījumos dotais relatīvais vērtējums par CSNg ar ievainotajiem samazinājumu ceļa redzamības uzlabošanas rezultātā). FEA Autoru aprēķinos izmantotais CSNg skaita samazinājums ir 50%.

Atbilstoši VAS "Latvijas Valsts ceļi" Metodiskajiem norādījumiem viena smaga CSNg (ar ievainotajiem un bojā gājušiem) ekonomiskās izmaksas 2023. gada cenās ir 0,055 miljoni EUR. Īstenojot Projektu, smago CSNg Daugavpils valstspilsētā samazināsies no 199 līdz 100.

CSNg skaita samazinājums ir vienāds tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam. Ekonomiskie ieguvumi no CSNg skaita samazināšanās pirmajā gadā Projekta īstenošanas posma pabeigšanas ir 5,503 miljoni EUR.

Līdzīgi kā ieguvumi no CO₂ izmešu apjoma samazināšanās, arī ieguvumi no CSNg samazināšanās Projekta dzīves cikla laikā ir lielāki PPP iepirkumam salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkumu.

Drošības līmeņa palielināšanās un noziegumu skaita samazināšanās

Drošības līmeņa palielināšanās un noziegumu skaita samazināšanās ir Projekta nemonetārais ieguvums, kas IIA nav kvantificēts. Atbilstoši starptautiskajiem pētījumiem apgaismotās vietās diennakts tumšajā laikā tiek veikti salīdzinoši mazāk noziegumu (tai skaitā to veicina "dibiskā uzraudzība", ko nodrošina garāmgājēji ikdienas gaitās)²⁵.

3.4.2. PROJEKTA SOCIĀLI EKONOMISKĀS ATDEVES RĀDĪTĀJI

Projekta ekonomiskā neto pašreizējā vērtība ir pozitīva, ja projekta visu ieguvumu (finanšu un ekonomisko) pašreizējā (diskontētā) vērtība ir lielāka nekā visu izmaksu pašreizējā vērtība. Tādā gadījumā arī ieguvumu un izmaksu attiecība, kas tiek aprēķināta kā ieguvumu un izmaksu diskontētās vērtības dalījums, būs lielāka par vienu.

3-6. tabulā ir doti Projekta ekonomiskās atdeves rādītāji tradicionālajam iepirkumam un PPP iepirkumam.

3-6. TABULA. SOCIĀLEKONOMISKĀS ATDEVES RĀDĪTĀJI (MILJONI EUR)

Rādītājs (diskontētā vērtība)	Tradicionālais iepirkums			PPP iepirkums		
	15 gadi	20 gadi	30 gadi	15 gadi	20 gadi	30 gadi
Dzīves cikls						
CO ₂ emisiju apjoma samazināšanās	0,455	0,500	0,531	0,455	0,500	0,531
CSNg skaita samazināšanās	20,087	21,005	21,482	20,087	21,005	21,482
Kopā sociālekonomiskie ieguvumi	20,542	21,505	22,013	20,542	21,505	22,013
Fiskālās korekcijas (investīcijas un uzturēšana)	0,399	0,396	0,394	0,315	0,577	0,307
Saimnieciskās darbības ieņēmumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investīciju izmaksu atlikusi vērtība (bez PVN)	0,211	0,055	0,001	0,187	0,049	0,001
Eksploatacijas un uzturēšanas izmaksas (ekonomija)	1,230	1,289	1,320	1,652	1,731	1,776
Administratīvās izmaksas	(0,038)	(0,040)	(0,040)	(0,138)	(0,143)	(0,145)
Apdrošināšanas izmaksas	(0,053)	(0,053)	(0,053)	(0,081)	(0,083)	(0,084)
Investīciju izmaksas (bez PVN)	(6,782)	(6,782)	(6,782)	(6,017)	(6,017)	(6,017)
Periodiskās uzturēšanas izmaksas	(0,089)	(0,101)	(0,107)	(0,084)	(0,095)	(0,101)
Kopā ENPV, miljoni EUR	15,421	16,270	16,744	16,377	17,257	17,748
ERR, %	14,88%	14,89%	14,89%	16,39%	16,40%	16,40%
B/C	3,89	4,08	4,18	4,76	5,02	5,16

Piezīme: tabulā ir norādīta ieņēmumu (ieguvumu) un izmaksu starpība situācijā ar Projektu un situācijā bez Projekta.

Avots: FEA Autori

3-6. tabulas dati liecina, ka Projekta īstenošana ir izdevīga sabiedrībai neatkarīgi no Projekta dzīves cikla un izvēlētās iepirkuma alternatīvas (ENPV ir lielāka par 0 EUR un ERR ir lielāka par sociālo diskonta likmi 5%), turklāt PPP iepirkuma alternatīva nodrošina lielāku ekonomisko atdevi (ENPV) salīdzinājumā ar tradicionālā iepirkuma alternatīvu.

²⁵ Skatīt interneta vietnē: https://popcenter.asu.edu/sites/default/files/60_soli_lv_gala_versija.pdf (91. lpp.).

Vislielākā ekonomiskā atdeve (ENPV) ir 30 gadu dzīves ciklam, jo tiek ņemts vērā lielāks finanšu ieguvumu (eksploatācijas izmaksu samazinājums) un sociālekonomisko ieguvumu (CO₂ emisiju apjoma un CSNg skaita samazināšanās) gadu skaits salīdzinājumā ar sākotnējo kapitālieguldījumu apjomu. Palielinoties Projekta dzīves ciklam, ekonomiskā atdeve proporcionāli samazinās. Tas ir izskaidrojams ar Projekta naudas plūsmas diskontēšanas ietekmi: ekonomisko ieguvumu lielākā vērtība ir Projekta dzīves cikla sākumā, tai pakāpeniski samazinoties ar katru gadu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Projekta ekonomiskie ieguvumi pārsniedz tā izmaksas, un Projekta īstenošana ir sabiedrībai izdevīga.

Lai arī no IIA viedokļa optimālais Projekta dzīves cikls ir 30 gadi, kas attiecīgi noteiktu arī PPP līguma termiņu, tam ir vairāki ierobežojumi, kas analizēti 4.6. sadaļā "Publiskās un privātās partnerības līguma termiņš".

3.5. JUTĪGUMA ANALĪZE

Jutīguma analīzes mērķis ir novērtēt dažādu projekta faktoru izmaiņu ietekmi uz projekta galvenajiem finanšu un ekonomiskās atdeves rādītājiem.

Saskaņā ar IIA vadlīnijām par kritisko mainīgo tiek uzskatīts tāds mainīgais, kura izmaiņas par 1% izraisa NPV rādītāja izmaiņas par vairāk kā 1%. 3-7. tabulā ir uzskaitīti galvenie mainīgie un noteikta to ietekme uz finanšu un ekonomiskās atdeves rezultātiem (novirze no bāzes vērtības). Katra mainīgā ietekme tiek noteikta, izmainot tā vērtību par norādīto procentuālo apjomu, vienlaikus nemainot pārējo mainīgo skaitiskās vērtības.

3-7. TABULA. FINANŠU UN EKONOMISKĀS ANALĪZES KRITISKO MAINĪGO ROBEŽVĒTĪBAS 15 GADU PROJEKTA DZĪVES CIKLAM

Pārbaudītais mainīgais (procentuālās izmaiņas)	FNPVc (tradicionālais iepirkums)		FNPVc (PPP iepirkums)		ENPV (tradicionālais iepirkums)		ENPV (PPP iepirkums)	
	EUR (miljoni)	Novirze	EUR (miljoni)	Novirze	EUR (miljoni)	Novirze	EUR (miljoni)	Novirze
Bāzes vērtība (miljoni EUR)	(6,341)		(4,986)		15,421		16,377	
Investīciju izmaksas (+1%)	(0,080)	1,25%	(0,075)	1,50%	(0,061)	(0,39%)	(0,056)	(0,34%)
Elektroenerģijas patēriņš (+1%)	(0,011)	0,18%	(0,011)	0,23%	(0,010)	(0,07%)	(0,010)	(0,06%)
CSNg izmaksas (+1%)	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	(0,201)	(1,30%)	(0,201)	(1,23%)
CO ₂ izmešu izmaksas (+1%)	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	(0,005)	(0,03%)	(0,005)	(0,03%)

Avots: FEA Autoru aprēķini

Saskaņā ar veikto analīzi par kritiskiem mainīgajiem ir uzskatāmi investīciju izmaksas un CSNg izmaksas.

3-8. tabulā ir doti kritisko mainīgo pārslēgšanās punkti, t.i. vērtības, pie kurām Projekta finanšu vai ekonomiskā atdeve kļūst negatīva (NPV = 0).

3-8. TABULA. FINANŠU UN EKONOMISKĀS ANALĪZES KRITISKO MAINĪGO PĀRSLĒGŠANĀS PUNKTI

Kritiskais mainīgais	Mainīgā pārslēgšanās punkts: FNPVc (tradicionālais iepirkums)	Mainīgā pārslēgšanās punkts: FNPVc (PPP iepirkums)	Mainīgā pārslēgšanās punkts: ENPV (tradicionālais iepirkums)	Mainīgā pārslēgšanās punkts: ENPV (PPP iepirkums)
	Novirze, %		Novirze, %	
Investīciju izmaksas	(80%)	(67%)	253%	293%
CSNg izmaksas	n.p.	n.p.	75%	82%

Avots: FEA Autori

No 3-8. tabulas datiem redzams, ka Projekts kļūst ekonomiski neizdevīgs (ENPV = 0 EUR), ja investīciju izmaksas palielināsies par 253% tradicionālā iepirkuma gadījumā un par 293% PPP iepirkuma gadījumā, vai CSNg ekonomiskās izmaksas samazināsies par 75% tradicionālā iepirkuma gadījumā un 82% PPP iepirkuma gadījumā salīdzinājumā ar mainīgo lielumu plānotajām skaitliskajām vērtībām.

Jutīguma analīzes rezultāti PPP iepirkuma alternatīvai būtiski neatšķiras no tradicionālā iepirkuma alternatīvas.

4. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS

4.1. PUBLISKĀS UN PRIVĀTĀS PARTNERĪBAS MODELIS

PPP saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likuma 1. panta 1. punktu ir publiskā un privātā sektora sadarbība, kas atbilst noteiktām pazīmēm (skatīt sadaļu "Saīsinājumi un lietotie termini").

Galvenās atšķirības Publisko iepirkumu likuma izpratnē starp tradicionālo iepirkumu un PPP iepirkumu ir šādas:

- Līguma darbības periods. Publiskā iepirkuma līgumam tas ir līdz pieciem gadiem, bet PPP līgumam no pieciem līdz 30 gadiem;
- Līguma priekšmets. Publiskā iepirkuma līguma gadījumā – būvdarbu veikšana, preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana. PPP līguma gadījumā – būvdarbu vai pakalpojumu līgums, kas ietver darbības (piemēram, ēkas būvniecība un uzturēšana; ēkas būvniecības, uzturēšana un pakalpojumu sniegšana to galalietotājiem), kuras tradicionālā iepirkuma gadījumā tiek sniegtas atsevišķu līgumu ietvaros;
- Risku sadalījums. Publiskā iepirkuma līguma gadījumā pasūtītājs uzņemas lielāko daļu no riskiem (būvniecības risks, pieejamības risks un pieprasījuma risks), savukārt privātais partneris nelielu daļu no riskiem (piemēram, būvdarbu līguma gadījumā būvdarbu garantijas periods, kura laikā par privātā partnera līdzekļiem ir jānovērš konstatētie defekti). PPP līguma gadījumā privātais partneris uzņemas lielāko daļu no riskiem: partnerības iepirkuma līguma gadījumā būvniecības un pieejamības risku, bet koncesijas līguma gadījumā būvniecības, pieejamības un pieprasījuma risku.

Saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu ir trīs PPP veidi:

- Partnerības iepirkuma līgums. Līgumiskā publiskā un privātā partnerība. Publisko būvdarbu vai publisko pakalpojumu līgums starp publisko un privāto partneri, kur privātais partneris uzņemas būvdarbu risku un pakalpojuma/būves pieejamības risku. Publiskais partneris maksā privātajam partnerim pakalpojuma pieejamības maksājumu, piemēram, par būves būvniecību un tās uzturēšanu;
- Koncesijas līgums. Līgumiskā publiskā un privātā partnerība. Publisko būvdarbu vai publisko pakalpojumu līgums starp publisko un privāto partneri, kur privātais partneris uzņemas būvdarbu risku, pakalpojuma/būves pieejamības risku un pakalpojuma pieprasījuma risku. Privātais partneris gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus no pakalpojuma galalietotājiem. Publiskais partneris saņem no privātā partnera koncesijas maksu;
- Institucionālā publiskā un privātā partnerība. Publiskais un privātais partneris kopīgi izveido komercsabiedrību, un ar šo komercsabiedrību publiskais partneris noslēdz partnerības iepirkuma līgumu vai koncesijas līgumu.

Projekts paredz ieguldījumus Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai piederošajā publiskajā infrastruktūrā (izņemot AS "Sadales tīkls" piederošos apgaismes stabus Grīvas apkaimē, kas ir Daugavpils valstspilsētas valdījumā), kas ir paredzēta pašvaldības funkciju nodrošināšanai saskaņā ar Pašvaldību likumu un Daugavpils iedzīvotājiem bezmaksas lietošanai. Pašvaldības maksātais pakalpojuma pieejamības maksājums nebūs atkarīgs no ielu apgaismojuma pakalpojuma lietotāju skaita, kas ir raksturīga pazīme koncesijas līgumiem. Līdz ar to, Projekta īstenošanai atbilstošākais ir partnerības iepirkuma līgums.

Nemot vērā Daugavpils valstspilsētas autonomo funkciju nodrošināt ielu apgaismojumu un Projekta mērķi, izvēlētais PPP modelis ir DBFM. Tas nozīmē, ka privātais partneris ir atbildīgs par ielu apgaismojuma sistēmas atjaunošanu un uzturēšanu, kā arī nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu Projekta īstenošanas un ekspluatācijas posmos. Privātais partneris nav atbildīgs par ielu apgaismojuma sistēmas ikdienas darbību (t.i, ielu apgaismojuma ieslēgšanu un izslēgšanu, un apgaismojuma darbības grafika izvēli), jo to nodrošinās Komunālās saimniecības pārvalde.

4.2. ENERGOEFEKTĪVĪTES PAKALPOJUMU LĪGUMI

Īstenojot ielu apgaismojuma projektus, novatorisks sadarbības veids starp publisko partneri un privāto partneri ir energoefektivitātes pakalpojumu līgumi (turpmāk – EPL). EPL ir novatorisks finansēšanas modelis, ko var uzskatīt par PPP paveidu. Uzņēmumus, kas sniedz energoefektivitātes paaugstināšanas pakalpojumus jebkurā tautsaimniecības nozarē saskaņā ar EPL, sauc par energopakalpojumu uzņēmumiem (turpmāk – ESKO). Par

ESKO var kļūt jebkurš komersants, kas piedāvā veikt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus saskaņā ar EPL²⁶.

Piemēram, publiskajam partnerim (pašvaldībai) ir nepieciešami energoefektivitātes uzlabojumi, bet ir ierobežoti finanšu līdzekļi vai tehniskās iespējas to īstenošanai. ESKO ir atbildīgs par energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu veikšanu, nepieciešamo kapitālieguldījumu finansēšanu un infrastruktūras uzturēšanu EPL darbības laikā. ESKO gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus no enerģijas patēriņa samazinājuma, ko ESKO attiecīgi samaksā publiskais partneris. Līdz ar to, klientam (publiskajam partnerim) nav jāveic papildu maksājumi no budžeta par ESKO sniegto pakalpojumu.

EPL ir vairākas priekšrocības:

- Investīciju riski tiek nodoti no publiskā partnera ESKO;
- Pārsvārā gadījumu ESKO nav nepieciešami būtiski sākotnējie ieguldījumi, tai skaitā liels pamatkapitāls;
- ESKO veiktie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi nodrošina enerģijas ietaupījumu, kas ir finanšu avots ESKO sniegtā pakalpojuma apmaksai. Publiskais un privātais partneris vienojas par sasniedzamo enerģijas ietaupījuma līmeni un līdzekļu ekonomijas sadales proporciju starp publisko un privāto partneri;
- ESKO specializējas konkrētās nozares energoefektivitātes paaugstināšanas projektu īstenošanā, tai skaitā pārzina modernākās tehnoloģijas, līdz ar to, ar augstu varbūtību tiks nodrošināts plānotais enerģijas ietaupījums. Privātais partneris ir ieinteresēts nodrošināt enerģijas ekonomiju, jo no tā ir tieši atkarīga samaksa par ESKO sniegto pakalpojumu;
- Publiskais partneris saglabā īpašuma tiesības uz infrastruktūru, kuras energoefektivitāte tiek paaugstināta;
- EPL ir elastīgi un piemērojami konkrētajai situācijai. Piemēram, ja netiek sasniegts plānotais enerģijas ietaupījuma līmenis, ESKO maksā līgumsodu. Ja ietaupījuma līmenis tiek pārsniegts, papildu ieguvumu līgumslēdzējpusē sadala solidāri, vai arī labumu gūst tikai publiskais partneris.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, EPL galvenā atšķirība no citām finansēšanas shēmām ir EPL noteiktais garantētais enerģijas ietaupījums un finansiālās sekas ESKO, ja garantētais ietaupījums netiek sasniegts²⁷:

- Maksājuma aizturēšana vai samazināšana atbilstoši sasniegtā ietaupījuma līmenim;
- Bankas beznosacījuma garantijas izmantošana situācijā, ja netiek sasniegti norunātie ietaupījumi;
- Maksājuma daļas ieturēšana, līdz tiek novērsta nepilnības un sasniegtie plānotie ietaupījumi;
- Maksājuma daļas ieturēšana, kamēr tiek novērsti sistēmas ekspluatācijas defekti (piemēram, izdegušo gaismekļu nomainīšana).

Apgaismojuma ESKO projekti Latvijā galvenokārt tiek īstenoti apstrādes rūpniecības un tirdzniecības apakšnozarēs, kā arī publiskā sektora infrastruktūras objektos (izglītības un kultūras iestādēs), kur kapitālieguldījumu apjoms nav salīdzinoši liels. ESKO tiek īstenoti arī ielu apgaismojuma jomā, veicot energoneefektīvo gaismekļu nomaiņu ar LED gaismekļiem.

Pirmais ielu apgaismojuma ESKO projekts tika īstenots Tukuma pilsētā 2002. gadā. Lielākais ESKO projekts ielu apgaismojuma jomā ir Jēkabpils pilsētas pašvaldības apgaismojuma kā pilna servisa pakalpojuma (ESKO investīciju modelis) nodrošināšanas Jēkabpils pilsētā projekts 2021. gadā, kur nomaināmo gaismekļu skaits bija 1 903 jeb 95% no vecajiem gaismekļiem. Projekta īstenošanas rezultātā Jēkabpils pilsētas ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš gadā samazinājās par 68%. Projekta īstenoātājs ir SIA "RCG Lighthouse".

Latvijā ir salīdzinoši nedaudzi ESKO uzņēmumi ielu apgaismojuma jomā, piemēram, SIA "RCG Lighthouse", SIA "VIZULO Solutions", SIA "RISE JE", SIA "LED BALTIC.LV", SIA "Dipomats", SIA "Enefit", SIA "EL.SERVISS". Vadošais ESKO pakalpojumu sniedzējs ēku un ielu apgaismojuma jomā Latvijā ir SIA "RCG Lighthouse", kas nodrošina ESKO pakalpojumus vairāk nekā 300 objektos. Uzņēmums veic saimniecisko darbību arī Lietuvā un Igaunijā. SIA "RCG Lighthouse" ir viens no iespējkapitāla portfeļuzņēmumiem, kurā AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – ALTUM) līdzfinansēts ieguldījumu fonds FlyCap veica ieguldījumu 2015. gadā uzņēmuma agrīnā attīstības fāzē (FlyCap kapitāldaļa tika pārdota 2021. gadā, bet šobrīd uzņēmuma kapitāldaļu

²⁶ Skatīt Būvniecības valsts kontroles biroja interneta vietnē: https://www.bvkb.gov.lv/lv/energoefektivitates-pakalpojumi-esko?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

²⁷ Public Lighting - Replicable Practices, PROSPECT+ (www.h2020prospect.eu). Skatīt interneta vietnē: <https://h2020prospect.eu/replicable-practices/public-lighting>

kontrolpakete pieder ieguldījumu fondam no Lietuvas). SIA "RCG Lighthouse" ir līgums ar ALTUM par "apgaisojuma kā ārpakalpojuma" projektu kreditēšanu (kreditportfelis, kas ietver vairākus energoefektivitātes projektus).

Neskatoties uz to, ka Energoefektivitātes likuma 14. panta 1. daļa paredz pašvaldību tiesības slēgt ESKO līgumus līdz 20 gadiem²⁸, faktiski pašvaldību ESKO līgumu darbības termiņš ir ierobežots līdz pieciem gadiem. Atbilstoši likuma "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" 36. panta 7. daļas 1. punktam pašvaldībām nav tiesību uzņemties ilgtermiņa saistības, izņemot saistības līdz pieciem gadiem pašvaldību autonomo funkciju nodrošināšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem, datortehnikas, sakaru un citas biroja tehnikas iegādei²⁹.

Tajā pat laikā ielu apgaisojuma projektu var īstenot kā ESKO PPP projektu. Atbilstoši CFLA sniegtajam skaidrojumam ESKO līgums ir uzskatāms par PPP līgumu, izpildoties šādiem nosacījumiem:

- 1) Līguma darbības termiņš ir lielāks par pieciem gadiem un ir nepieciešamas lielākas investīcijas, nekā spēj nosegt plānotais enerģijas izmaksu ietaupījums. Līdz ar to, papildus ir nepieciešami publiskā partnera pieejamības maksājumi privātajam partnerim (ESKO).
- 2) Par ieguldījumiem energoefektivitātes pasākumos tiek veikta samaksa atkarībā no līgumā noteiktajiem energoefektivitātes uzlabojumiem.

Projekts paredz kapitālieguldījumu veikšanu Daugavpils publiskā apgaisojuma infrastruktūrā, uzlabojot tās energoefektivitāti. Atbilstoši šim kritērijam Projekts atbilstot EPL principiem. Tomēr Projektā ir paredzēta ne tikai esošās publiskā apgaisojuma infrastruktūras energoefektivitātes uzlabošana (gaismekļu nomaiņa), bet arī papildu ielu apgaisojuma infrastruktūras izveide, kā arī infrastruktūras ekspluatācija un uzturēšana. Līdz ar to, FEA Autoru ieskatā Projektam nav ieteicams piemērot EPL modeli, jo elektroenerģijas ietaupījums nav pietiekams investīciju un ekspluatācijas, uzturēšanas izmaksu segšanai (skatīt 3. sadaļu "Projekta izmaksu un ieguvumu analīze" par investīciju atmaksas periodu). Tādējādi Projekta īstenošanai ieteicams izmantot citus PPP modeļus.

4.3. PPP IELU APGAISMOJUMA PROJEKTI

Latvijā līdz šim nav īstenoti PPP ielu apgaisojuma projekti. Vienīgie PPP projekti Latvijā ir Ķekavas apvedceļa izbūves projekts (lielākais PPP projekts Baltijas valstīs, PPP līgums noslēgts 2021. gadā, privātais partneris – AS "Kekava ABT") un trīs bērnu dārzu būvniecības projekts Tukuma, Mārupes un Ķekavas pašvaldībās (PPP līgums noslēgts 2009. gadā, privātais partneris – pilnsabiedrība "ACANA").

Daudz lielāka PPP projektu īstenošanas pieredze ir Lietuvā. Laika posmā līdz 2023. gadam bija noslēgti 69 PPP līgumi (no tiem spēkā esoši 49 līgumi), tai skaitā ielu apgaisojuma projekti Kauņas un Lentvares pilsētās³⁰. Igaunijā šobrīd nav spēkā esoši PPP līgumi, un atbilstoši publiski pieejamai informācijai Igaunijas valdība pagaidām neplāno attīstīt šāda veida projektus.

Turpmāk tekstā ir dotas izlases atsauces par pieciem pasaulē īstenotiem PPP ielu apgaisojuma projektiem, tai skaitā Lietuvas projektiem.

Projekts "Ielu apgaisojuma un citu sabiedrisko iekārtu rekonstrukcija, pārvaldība un uzturēšana" (Juvignakas pilsēta, Francija)

Situācijas apraksts

Juvignakas pilsētai Francijā bija ātri un efektīvi jāpielāgo pašvaldības ielu apgaisojuma infrastruktūra sakarā ar ievērojamo iedzīvotāju skaita pieaugumu. Šim nolūkam tika nolemts īstenot PPP projektu, lai atjaunotu, pārvaldītu un uzturētu ielu apgaisojumu, uzstādītu luksoforus un videonovērošanas kameras, kā arī nodrošinātu pilsētas ātrgaitas sakaru tīkla ierīkošanai nepieciešamo inženiertehnisko darbu veikšanu.

Projekta struktūra

2013. gadā privātam uzņēmumam "SPIE Sud-Ouest" tika piešķirts PPP līgums uz 18 gadiem par līguma summu 8,8 miljoni EUR. Uzvarējušais pretendents tika izvēlēts, ņemot vērā kopējās piedāvātās izmaksas, īstenošanai nepieciešamo laiku un atbilstību pilsētas energopārvaldības un ilgtermiņa attīstības plāniem. Saskaņā ar PPP līgumu privātais partneris ir atbildīgs par pilsētas ielu apgaisojuma nomaiņu (aptuveni 2 000 gaismekļi), kas tika veikta divās kārtās, kā arī luksoforu modernizāciju sešos ielu krustojumos, videonovērošanas tīkla, kas sastāv no

²⁸ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/280932-energoefektivitates-likums>

²⁹ Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/348569-par-valsts-budzetu-2024-gadam-un-budzeta-ietvaru-2024-2025-un-2026-gadam>

³⁰ Skatīt interneta vietnē: <https://ppplietuva.lt/en/ppp-projects-and-statistics-in-lithuania/statistical-data-about-ppp-projects-in-lithuania>

12 kamerām, ierīkošanu, to savienošanu ar vadības centru, un inženiertehnisko darbu veikšanu, nodrošinot 9,4 km gara ātrgaitas sakaru tīkla izveidi.

Saskaņā ar noslēgto līgumu uzņēmums "SPIE Sud-Ouest" visā līguma darbības laikā nodrošinās uzstādītā aprīkojuma apkopi, kuras ietvaros, piemēram, ielu apgaismojuma atteices rādītājs nedrīkst pārsniegt 0,5 procentus. Tas nozīmē, ka ne vairāk kā 10 no 2 000 apgaismojuma elementiem vienlaikus var būt neregulāri, turklāt ielu apgaismojuma darbības pārtraukumi ir jānovērš mazāk nekā vienas stundas laikā.

Gūtās mācības

Pieejamības maksājuma piesaistīšana privātā uzņēmuma darbības rezultātiem nodrošina spēcīgu stimulu ielu apgaismojuma sistēmas pareizai darbībai un uzturēšanai. Tomēr tas arī nozīmē, ka pašvaldībai ir jāievieš atbilstoši projektu pārvaldības un uzraudzības mehānismi, lai nodrošinātu, ka tā pilnībā gūst labumu no projekta īstenošanas³¹.

Projekts "Valonijas publiskās ceļu infrastruktūras apgaismojuma modernizēšana" (Valonijas province, Beļģija)

Projekta publiskais partneris ir Valonijas reģionālās infrastruktūras finansēšanas uzņēmums (angļu val. *Walloon Regional Infrastructure Supplementary Financing Company* ("SOFICO")), kas ar PPP iepirkuma palīdzību īsteno plānu "Lumière 4.0". PPP projektā ietilpst Beļģijas Valonijas provinces publiskā ceļu tīkla (aptuveni 2 300 km kopgarumā) apgaismojuma sistēmas projektēšana, modernizācija, finansēšana, pārvaldība un uzturēšana. Projekta mērķis ir izstrādāt viedu, energoefektīvu apgaismojuma sistēmu, izmantojot modernas gaismas diodes un dinamiskas vadības rīkus, tostarp 100 000 gaismekļu un 70 000 apgaismes balstu uzstādīšanu, un 600 vadības punktu modernizāciju, augstsprieguma un zemsprieguma tīkla un piekļuves punktu atjaunošanu, kā arī tīkla attālinātu un centralizētu vadību³². 2019. gadā noslēgtā projektēšanas, būvniecības, finansēšanas un uzturēšanas (DBFM) līguma darbības termiņš ir 20 gadi.

Modernizācijas programma samazinās ceļu tīkla apgaismošanai nepieciešamās elektroenerģijas patēriņu par 76%, kas atbilst CO₂ emisiju samazinājumam par 166 000 t projekta darbības laikā, kā arī samazinās tīkla radīto gaismas piesārņojumu. Turklāt projekts uzlabos reģionālās nodarbinātības iespējas: kopā ar reģionālo nodarbinātības aģentūru tiks izveidotas 400 jaunas darba vietas un organizētas 100 000 profesionālās apmācības stundu³³.

Projekta privātais partneris ir personu apvienība "LuWa Group", kas sastāv no šādiem trim partneriem:

- "LuWa SA" - uzņēmums, kas atbild par projekta vadību un pieder uzņēmumiem "Luminus", "CFE" un "DIF";
- "LuWa CONSTRUCTION" - uzņēmums, kas atbild par iekārtu modernizācijas programmas izstrādi un ieviešanu un pieder uzņēmumiem "Luminus Cities" un "Mobix";
- "LuWa MAINTENANCE" - uzņēmums, kas atbild par iekārtu ekspluatāciju un apkopi, un pieder uzņēmumiem "Luminus Cities", "Jacobs", "Genetec" un "Mobix"³⁴.

Kopējās projekta izmaksas ir 230 miljoni EUR, finansējumu nodrošina šādas finanšu institūcijas: "BBVA", "Belfius", "BNP Paribas", "KBC", "SMBC" un "Société Générale"³⁵.

Projekts "Abū Dabī ceļu apgaismojuma izveide" (Abū Dabī emirāts, Apvienotie Arābu Emirāti)

Abū Dabī Transporta departaments (angļu val. *Department of Municipalities and Transport*) 2020. gadā noslēdza ar uzņēmumu "Tatweer" (angļu val. *Tatweer for Traffic Assets & Systems Operation and Management LLC*) līgumu par aptuveni 43 000 galvaspilsētas ielu apgaismojuma gaismekļu nomaiņu ar energoefektīviem LED gaismekļiem. Tas nodrošinās enerģijas ietaupījumu aptuveni 900 miljonu kWh apmērā. "Tatweer" tehnoloģiju partneri ir "AEC Illuminazione SRL".

Šis līgums ir pirmais ielu apgaismojuma PPP līgums, kas ir noslēgts Apvienotajos Arābu Emirātos, turklāt pirmais projekts, kuru ir īstenojis Abū Dabī Investīciju birojs (angļu val. *Abu Dhabi Investment Office* (ADIO)), izmantojot PPP modeli.

³¹ Skatīt interneta vietnē: <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/energy-and-power/reconstruction-management-and-maintenance-street-lighting-and-other-public-facilities-juvignac-france>

³² Skatīt interneta vietnē: <https://infrata.com/projects/wallonia-street-lighting-ppp>

³³ Skatīt interneta vietnē: <https://www.dif.eu/news/dif-consortium-reaches-financial-close-on-walloon-street-lighting-ppp/>

³⁴ Skatīt interneta vietnē: <https://www.luwa.be/en/lighting-plan-40-1>

³⁵ Skatīt interneta vietnē: <https://irei.com/news/dif-consortium-reaches-financial-close-walloon-street-lighting-ppp/>

Projekts paredz satiksmes drošības uzlabošanu, vienlaikus ievērojot augstākos infrastruktūras projektu ilgtspējības standartus.

Līguma darbības termiņš ir 12 gadi, un tas tiek īstenots kā projektēšanas, būvniecības, finansēšanas, ekspluatācijas un uzturēšanas (angļu val. *design, build, finance, operate and maintain* (DBFOM)) līgums. Līgums paredz ielu apgaismojuma modernizāciju, infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu, kā arī viedas centrālās vadības sistēmas uzstādīšanu un uzturēšanu, lai kontrolētu apgaismojumu visā līguma darbības laikā.

ADIO strādā kopā ar valsts departamentiem, tai skaitā pašvaldību un transporta departamentu, lai īstenotu liela mēroga Abū Dabī infrastruktūras projektus, izmantojot PPP modeli.

Projekts, kas ir daļa no plašākas Abū Dabī ceļu apgaismojuma programmas, ietver 133 473 LED energoefektīvu gaismekļu finansēšanu, piegādi, uzstādīšanu, ekspluatāciju un apkopi Abū Dabī emirātā. Ceļu apgaismojuma programma paredz nodrošināt ievērojamu elektroenerģijas ietaupījumu gandrīz 2 400 miljonu kWh apmērā³⁶.

Projekts "Ielu apgaismojuma infrastruktūras modernizācija" (Kauņas pilsēta, Lietuva)

2018. gada decembrī Kauņas rajona pašvaldība bija ceturrtā pašvaldība, kas izmantoja EEF Tehniskās palīdzības centra (TAF) programmu. EEF TAF nodrošināja tehnisko palīdzību, kas ietver priekšizpēti, energoauditus, investīciju ekonomiskās un finansiālās dzīvotspējas novērtēšanu un iepirkuma dokumentācijas sagatavošanu, izmantojot PPP modeli.

2021. gada decembrī iepirkuma līgums tika piešķirts personu apvienībai, ko veido UAB "Frineta" un tās meitas uzņēmums UAB "Venteos", bet 2022. gada vasarā tika parakstīts PPP līgums uz 15 gadiem par ielu apgaismojuma sistēmas modernizāciju un ekspluatāciju. PPP līguma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus ielu apgaismojuma uzlabojumus pašvaldībā, uzlabojot apgaismojuma sistēmas energoefektivitāti.

Kauņas rajona ielu apgaismojuma sistēmas modernizācijas projekta ietvaros tiks uzstādīti aptuveni 9 000 LED gaismekļu ar automātiskās aptumšošanas moduļiem, izgaismot aptuveni 50 ielu krustojumus, kā arī uzstādītas jaunas un modernizētas esošās vadības, kontroles un uzraudzības iekārtas. Paredzams, ka šie pasākumi samazinās elektroenerģijas patēriņu par vairāk nekā 70%. Papildus kapitālieguldījumiem UAB "Venteos" veiks arī ielu apgaismojuma sistēmas uzturēšanu.

Kopējās investīcijas ielu modernizācijai veido 3,7 miljonus EUR bez PVN. EEF projekta īstenošanai ir piešķirts aizdevumu 2,9 miljonu EUR apmērā³⁷.

Projekts "Lentvares pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas atjaunošanas un ekspluatācijas pakalpojumi" (Lentvares pilsēta, Lietuva)

2022. gadā Traķu rajona pašvaldība noslēdza PPP līgumu ar privāto partneri UAB "Baltled", kas laika posmā no 2022. gada septembra veica projektēšanas darbus, un 2023. gada februārī sāka ielu apgaismojuma sistēmas atjaunošanas darbus. Projekta ietvaros 53 Lentvares pilsētas ielās, kuru kopgarums ir gandrīz 31 km, tiks atjaunota ielu apgaismojuma infrastruktūra, desmit ielās nomainot 187 gaismekļus un 18 elektroapgādes skapjus³⁸.

PPP līguma kopējais termiņš ir 15 gadi un kopējā līguma summa ir 1 898 893 EUR bez PVN³⁹.

4.4. POTENCIĀLIE PRIVĀTIE PARTNERI

Šī sadaļa ir sagatavota, balstoties uz tirgus izpēti, kas tika veikta laika posmā no 2023. gada septembra līdz 2024. gada februārim. FEA autori intervēja piecu Latvijas būvniecības un infrastruktūras apsaimniekošanas uzņēmumu ar pieredzi elektroapgādes un ielu apgaismojuma infrastruktūras būvniecības jomā, kā arī ieguldījumu fondu "TIIC 2 S.C.A. SICAR", "Baltcap" un finanšu konsultāciju uzņēmuma "Callidus Capital" (konsultanti finansējuma piesaistei AS "Kekava ABT", kas ir Ķekavas apvedceļa izbūves projekta privātais partneris) pārstāvjus.

Tradicionālie tirgus dalībnieki

Ielu apgaismojuma būvniecības jomā Latvijā piedalās iepirkumos vairāk nekā 40 komersantu, galvenokārt gaismekļu ražotāji, tirgotāji un būvkomersanti. Šie uzņēmumi piedalās publiskajos iepirkumos dažādās

³⁶ Skatīt interneta vienē: <https://www.mediaoffice.abudhabi/en/infrastructure/abu-dhabi-selects-french-consortium-for-phase2-of-energy-efficient-road-lighting-LED-PPP-project-tender/>

³⁷ Skatīt interneta vietnē: <https://www.eeef.lu/news-detail/eeef-in-jy-with-vipa-finances-street-lighting-modernisation-project-in-kaunas-district-municipality.html>

³⁸ Skatīt interneta vietnē: <https://www.trakai.lt/naujienos/lentvareje-irenqiamo-modernizuota-gatviu-apsvietimo-sistema/5417>

³⁹ Skatīt interneta vietnē: <https://www.ppplietuva.lt/lt/projektai/letvario-miesto-gatviu-apsvietimo-modernizavimas>

kombinācijās, un iepirkuma līguma izpildi pārsvarā veic divi uzņēmumi – gaismekļu ražotājs/piegādātājs un būvkomersants. Vienā iepirkumā vadošais partneris ir gaismekļu ražotājs, bet citā iepirkumā tikpat labi vadošais partneris var būt būvkomersants.

Lielākā daļa uzņēmumu ir Latvijā reģistrēti uzņēmumi, bet iepirkumos piedalās arī daži ārvalstu uzņēmumi vai to meitas uzņēmumi Latvijā (UAB "Baltled" no Lietuvas, SIA "Enefit" no Igaunijas u.c.).

Latvijā ir vairāki uzņēmumi ar ilgstošu pieredzi ielu apgaismojuma būvniecībā un uzturēšanā Latvijā un ārvalstīs, kuru gada neto apgrozījums ir līdzīgs vai pārsniedz Projekta plānoto investīciju apjomu, piemēram, SIA "Lucidus", SIA "VIZULO Solutions", SIA "RCG Lighthouse". Ielu apgaismojuma jomā darbojas būvkomersanti, kas specializējas elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecībā, piemēram, SIA "RECK", SIA "Tet", SIA "KVĒLE", SIA "Energy Expert", SIA "WOTEC" u.c. Ierobežojums ir šo uzņēmumu pieredzes trūkums PPP projektu īstenošanā, bet vienlaikus Latvijā darbojas daži nozares uzņēmumi ar PPP projektu vai tai pielīdzināmu pieredzi (piemēram, SIA "RCG Lighthouse" un UAB "Baltled").

Kā atsevišķa uzņēmumu grupa jāmin tā saucamie stratēģiskie privātie partneri. Šiem uzņēmumiem (vai to mātes uzņēmumiem) ir miljonos mērāms pašu kapitāls un tie ir ieinteresēti attīstīt ielu apgaismojumu kā jaunu biznesa virzienu. Pie šādiem uzņēmumiem minami SIA "Tet", SIA "Enefit", AS "Idea Bits Latvia" un, iespējams, citi uzņēmumi. Šo uzņēmumu priekšrocība ir lielle finanšu līdzekļi salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas attiecīgi ļauj nodrošināt pašu kapitāla finansējumu PPP projektiem. Šo uzņēmumu iespējamais trūkums ir salīdzinoši garā un sarežģītā lēmumu pieņemšanas procedūra, kur lēmumi ir jāpieņem uzņēmuma padomes vai pat akcionāru līmenī.

Pozitīvi vērtējams, ka kredītiestādes neizvirza PPP projektu īstenošanas pieredzi kā obligātu prasību privātā partnera personu apvienībai. Kredītiestādes interesē privātā partnera pieredze nozarē (ielu apgaismojuma būvniecībā un uzturēšanā) un vispārējā būvniecības pieredze (t.sk. neto apgrozījums salīdzinājumā ar plānoto būvdarbu apjomu).

Visdrīzāk Projekta PPP iepirkuma sagaidāmais pretendentu loks ir privātie partneri – personu apvienības, kuras veido divi – trīs komersanti ar atbilstošu specializāciju (gaismekļu ražošana/iegāde, būvniecība, apgaismojuma sistēmu uzturēšana, ieguldījumu fonds – PPP projektu vadība un finansēšana).

Ieguldījumu fondi

Latvijā un Baltijas valstīs kopumā ieguldījumu fondi ir galvenokārt riska kapitāla fondi. Izņēmums ir ieguldījumu fonds "BaltCap", kura viena no darbības jomām ir PPP projektu finansēšana. Fonda galvenais darbības virziens ir attīstības kapitāla nodrošināšana transporta, enerģētikas un energoefektivitātes infrastruktūras projektiem Baltijas valstīs un Polijā.

Lai arī investīciju fonds "Baltcap" izskata ieguldījumu iespējas publiskā ielu apgaismojuma energoefektivitātes projektos, saskaņā ar "Baltcap" sniegto informāciju fonds neizskata iespējas veikt investīcijas publiskā ielu apgaismojuma energoefektivitātes projektos, kuru kopējais investīciju apjoms ir mazāks par 10 miljoniem EUR. Vienlaikus jāpiebilst, ja "Baltcap" ir veicis ieguldījumus ielu apgaismojuma projektā Polijā (Miedzno pašvaldībā), kur investīciju izmaksas ir mazākas par minēto summu⁴⁰. FEA Autoru ieskatā neskaidrs jautājums par "Baltcap" iespējamo līdzdalību PPP projektu finansēšanā ir iespējamais reputācijas risks saistībā ar finanšu līdzekļu izsaimniekošanu⁴¹.

Ieguldījumu fonds ar PPP darbības pieredzi Latvijā ir Luksemburgā reģistrētais infrastruktūras fonds "TIIC 2 S.C.A. SICAR", kuram pieder 80% kapitāla daļu AS "Kekava ABT". Atbilstoši fonda pārstāvja sniegtajai informācijai TIIC izskatīs iespēju piedalīties Projekta PPP iepirkumā pēc tā izsludināšanas. Lielāka piedalīšanās varbūtība būtu tad, ja Latvijā tiktu izsludināti arī citi PPP iepirkumi, piemēram, Rīgas valstspilsētas pašvaldības plānotais ielu apgaismojuma PPP projekts.

Pensiju fondi nav ieinteresēti piedalīties PPP projektu īstenošanas posmā, jo šādi projekti neatbilst pensiju fondu ieguldījumu risku profilam. Potenciālā pensiju fondu līdzdalība varētu būt iespējama PPP projektu sekundārajā tirgū projektu uzturēšanas posmā, nopērkot kapitāla daļas PPP mērķuzņēmumos.

⁴⁰ Skatīt interneta vietnē: [BaltCap to carry out largest street lighting PPP investment in Poland | BaltCap](#)

⁴¹ Skatīt interneta vietnē: <https://nra.lv/pasaule/447236-no-baltcap-infrastrukturas-fonda-iespejams-pazudis-lidz-40-miljoniem-eiro.htm>

4.5. FINANSĒJUMA PIESAISTES NOVĒRTĒJUMS

Šī sadaļa ir sagatavota, balstoties uz tirgus izpēti, kas tika veikta laika posmā no 2024. gada februāra līdz martam. FEA autori intervēja trīs Latvijas kredītiestāžu, kā arī attīstības finanšu institūcijas ALTUM, EEF, Eiropas Investīciju bankas un Ziemeļu Investīciju bankas pārstāvjus.

Tirgus izpētes ietvaros PPP projekta īstenošanai ir identificēti trīs finanšu avoti: privāto partneru pašu līdzekļi (pašu kapitāls), ieguldījumu fondu finansējums un kredītiestāžu finansējums.

Pašu kapitāla finansējums

Ņemot vērā PPP līguma salīdzinoši ilgo termiņu, galvenais privātā partnera finanšu avots būs aizņemtie līdzekļi (kredītiestāžu aizdevums). Vienlaikus kredītiestādes neuzņemsies 100% kredītrisku, tāpēc privātajam partnerim būs jāuzņemas riska daļa, nodrošinot līdzfinansējumu no pašu līdzekļiem. Pašu kapitāla līdzfinansējums ir robežās no 10% - 20%, bet precīzāku īpatvaru būs iespējams pateikt, kredītiestādēm izskatot konkrētu darījumu. Līdz ar to, FEA pieņemtais pašu kapitāla īpatsvars ir 15%.

Pašu kapitāla līdzfinansējuma nodrošināšanai kredītiestādes var piešķirt mezanīna aizdevumu (ar nosacījumu, ka tādā gadījumā parasto jeb subordinēto aizdevumu nodrošina cita kredītiestāde), bet mezanīna aizdevuma procentu likme ir līdz trim reizēm augstāka nekā parastā aizdevuma procentu likme.

Balstoties uz tirgus izpētes rezultātiem un ņemot vērā, ka plānotās investīciju izmaksas nav lielas salīdzinājumā ar tirgus vadošo dalībnieku neto apgrozījumu, pašu kapitāla finansējumu visdrīzāk nodrošinās paši personu apvienības dalībnieki (t.sk. ieguldījums fonds, ja kāds no tiem būs personu apvienības dalībnieks).

Ieguldījumu fondu finansējums

Ieguldījumu fondu uzdevums ir nodrošināt pašu kapitāla finansējumu, kā arī, balstoties uz profesionālo pieredzi, piesaistīt aizņemtā kapitāla finansējumu.

Kredītiestāžu finansējums

Latvijas kredītiestādēm, atšķirībā no Lietuvas kredītiestādēm, ir ierobežota pieredze projektu kreditēšanā, kur galvenais aizdevuma nodrošinājums ir projekta naudas plūsma. Salīdzinoši lielāka pieredze ir AS "Luminor Bank", jo šī kredītiestāde ir piedalījies abu Latvijas PPP projektu kreditēšanā (aizdevuma piešķiršana pilnsabiedrībai "ACANA" PPP projekta uzturēšanas posmā un mezanīna aizdevuma pašu kapitāla pietiekamības nodrošināšanai piešķiršana AS "Kekava ABT" projekta īstenošanas posmā).

Ņemot vērā kredītresursu ierobežotās piesaistes iespējas Latvijā (galvenais resursu avots ir īstermiņa depozīti), Latvijas kredītiestādes visdrīzāk varētu piešķirt aizdevumus ar līguma termiņu līdz 10 gadiem (garāks aizdevuma termiņš ir iespējams tikai atsevišķos gadījumos, kas ir jāizskata individuāli).

Kredītiestāžu orientējošā aizdevumu gada procentu likme ir 5,0% - 8,0%, kas ir atkarīga no PPP līguma nosacījumiem un privātā partnera kredītspējas.

Intervijās kredītiestāžu pārstāvji norādīja, ka nav izslēgta aizdevuma garantijas pieprasīšana aizdevuma izsniegšanai PPP projekta finansēšanai.

Attīstības finanšu institūciju finansējums

Attīstības finanšu institūcija, kas ir izrādījusi vislielāko interesi Projekta finansēšanā, ir EEF. EEF var nodrošināt gan parasto aizdevumu ar procentu likmi robežās no 5% - 6%, gan mezanīna aizdevumu, bet ar aizdevuma atmaksas termiņu līdz 10 gadiem. Tas ir saistīts ar to, ka galvenais EEF finansētājs ir Eiropas Komisija, un EEF nav pagarinājis sadarbības līgumu (līguma pagarināšana tiek plānota 2024. gadā).

Eiropas Investīciju banka un Ziemeļu Investīciju banka ir starptautiskās finanšu institūcijas, kas finansē PPP projektus to dalībvalstīs. Abas minētās attīstības bankas nevar nodrošināt tiešo finansējumu Projektam (var aizdot netieši mazākas summas PPP projektu portfeļa finansēšanai, piemēram, ALTUM), jo minimālā aizdevuma summa ir 25 miljoni EUR, un katra finanšu institūcija finansē tikai līdz 50% no investīciju izmaksām (līdz ar to, projekta investīciju izmaksām jābūt apmēram 50 miljoniem EUR). Jāņem vērā, ka attīstības bankām ir salīdzinoši ilgs padziļinātās izpētes (angļu val. *due diligence*) periods, kas ilgst līdz sešiem mēnešiem.

Atbilstoši ALTUM sniegtajai informācijai ALTUM var nodrošināt aizdevumu un galvojumu izsniegšanu PPP projektiem ALTUM administrēto valsts atbalsta programmu ietvaros, lai arī reglamentējošajos Ministru kabineta

noteikumos nav tiešu norāžu uz PPP projektiem⁴². Atšķirībā no citiem potenciālajiem finansētājiem ALTUM var izsniegt aizdevumus arī līdz 15 gadiem ar procentu likmi robežās no 4,3% - 6,5% (aizdevumi energoefektivitātei 0% EURIBOR + fiksētā likme).

4.6. PUBLISKĀS UN PRIVĀTĀS PARTNERĪBAS LĪGUMA TERMIŅŠ

Pamatojoties uz 4.5. sadaļā "Finansējuma piesaistes novērtējums" veikto analīzi, FEA Autoru ieteiktais PPP līguma termiņš ir 15 gadi. Papildus iepriekš minētajam FEA Autori ir ņēmuši vērā arī Lietuvas ielu apgaismojuma PPP projektu īstenošanas pieredzi (skatīt 4.3. sadaļu "PPP ielu apgaismojuma projekti"), pieņemot, ka PPP iepirkumā varētu piedalīties pretendenti no Lietuvas. Piemēram, Kauņas pilsētas ielu apgaismojuma infrastruktūras modernizācijas projekta, kā arī Lentvares pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas atjaunošanas un ekspluatācijas projekta PPP līgumu termiņš ir 15 gadi (abi līgumi tika noslēgti 2022. gadā). Iepriekš minētie PPP līgumi ir FEA Autoriem vienīgie zināmie PPP ielu apgaismojuma projekti Lietuvā⁴³.

Ir būtiski minēt, ka PPP projekta finanšu struktūru veido ne tikai aizņemtais kapitāls, bet arī pašu kapitāls, kuram ir jābūt pieejamam atbilstoši plānotajam PPP līguma termiņam.

PPP iepirkuma procesā piegādātāju apspriedes ietvaros ir ieteicams uzdot jautājumu potenciālajiem pretendentiem, vai tie būtu spējīgi piesaistīt finansējumu (aizņemto un pašu kapitālu) uz ilgāku līguma termiņu (piemēram, 20 gadiem) vai arī strukturēt PPP līgumu ar garāku pašu kapitāla finansējuma termiņu (piemēram, 20 gadi) un īsāku aizdevuma pamatsummas atmaksas termiņu (piemēram, 15 gadi).

Atkarībā no Projekta rezultātiem Daugavpils valstspilsētas pašvaldība pirms plānotā PPP līguma darbības termiņa beigām vai nu izsludinās jaunu PPP iepirkumu (ņemot vērā, ka pamatlīdzekļu lietderīgais kalpošanas laiks ir vismaz 30 gadi), vai arī apsaimniekos ielu apgaismojuma infrastruktūru pašu spēkiem. PPP līguma darbības termiņa beigās privātā partnera valdījumā un lietojumā esošie ielu apgaismojuma infrastruktūras aktīvi tiks nodoti atpakaļ valdījumā Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai. Saskaņā ar PPP līgumu privātajam partnerim līguma darbības laikā būs jāuztur aktīvi tādā stāvoklī, lai tie atbilstu normatīvajos aktos noteiktajiem standartiem un būtu ekspluatējami pēc PPP līguma darbības termiņa beigām.

4.7. PROJEKTA RISKU ANALĪZE

Projekta risku analīze ietver risku identificēšanu, kvantificēšanu (aprēķināšanu skaitliskā izteiksmē) un risku pārdali (risku uzņemas privātais partneris, publiskais partneris vai kopīgi abas puses).

Ņemot vērā, ka Projekts paredz Pašvaldību likumā noteikto pašvaldības autonomās funkcijas īstenošanu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošanas jomā, pakalpojuma pieprasījuma risku uzņemas Daugavpils valstspilsētas pašvaldība (t.i., Pašvaldību likums uzliek par pienākumu īstenot publisku funkciju – nodrošināt valstspilsētas teritorijā ielu apgaismojumu). Ielu apgaismojuma infrastruktūras uzturēšana tiek finansēta no pašvaldības budžeta un netiek veikta no lietotāju maksām. Infrastruktūras uzturēšanas pieprasījums ir nepārtraukts un nemainīgs atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai, kā arī Daugavpils valstspilsētas pašvaldības piemērotajai ielu apgaismojuma klasei. Līdz ar to, pakalpojuma pieprasījuma risku 100% uzņemas pašvaldība, un turpmāk tekstā tas nav kvantificēts.

Risku analīzi ir veikuši FEA Autori, izmantojot tirgus izpētes rezultātus, Komunālās saimniecības pārvaldes sniegto informāciju, citus veiktos PPP pētījumus un pieredzi PPP projektu īstenošanā.

2. pielikumā "PPP līguma risku statistiskā uzskaitē" ir dots 77 risku novērtējums 16 risku kategorijās atbilstoši CFLA PPP risku rīkam⁴⁴, kas ietver gan kvalitatīvo, gan kvantitatīvo risku novērtējumu un plānotā PPP projekta ietekmi uz valsts budžeta bilanci.

⁴² Ministru kabineta 2009. gada 15. septembra noteikumi Nr.1065 "Noteikumi par aizdevumiem sīko (mikro), mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju un lauksaimniecības un mezsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstības veicināšanai". Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/198282-noteikumi-par-aizdevumiem-siko-mikro-mazo-un-videjo-saimnieciskas-darbibas-veiceju-un-lauksaimniecibas-un-mezsaimniecibas-pakalpojumu-kooperativo-sabiedribu-attistibas-veicinasanai>

Ministru kabineta 2020. gada 16. jūnija noteikumi Nr.383 "Noteikumi par garantijām saimnieciskās darbības veicējiem konkurētspējas uzlabošanai". Skatīt interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/315560-noteikumi-par-garantijam-saimnieciskas-darbibas-veicejiem-konkuretspejas-uzlabosana>

⁴³ Skatīt Lietuvas Valsts iestāžu centrālās projektu vadības aģentūras mājas lapu: <https://pppietuva.lt/en/ppp-projects-and-statistics-in-lithuania/statistical-data-about-ppp-projects-in-lithuania>

⁴⁴ Skatīt interneta vietnē: <https://ppp.cfla.gov.lv/>

Kvantitatīvais risku novērtējums ir veikts riskiem, kuriem saskaņā ar CFLA PPP risku rīku FEA Autoru veiktais riska ietekmes un varbūtības (iestāšanās iespējamības) kopējais novērtējums (izmantojot risku rīka aprēķinu formulu) ir seši punkti. Riskus novērtē atbilstoši punktu sistēmai (viens – zema, divi – vidēja un trīs – augsta).

4-1. tabulā ir doti kvantificētie riski Projekta īstenošanas posmā un uzturēšanas posmā. Risku nosaukumi ir doti atbilstoši CFLA PPP risku rīkā izmantotajiem risku nosaukumiem.

Risku kvantifikācija ir veikta ar ekspertu metodi, balstoties uz FEA Autoru intervijām ar potenciālajiem privātajiem partneriem (riska mazināšanas izmaksas PPP modelim) un Komunālās saimniecības pārvaldes sniegto informāciju par risku vadību pašvaldības īstenojamajos infrastruktūras attīstības projektos (riska mazināšanas izmaksas PPP bāzes modelim). Iespēju robežās risku novērtējums ir veikts, izcenojot iespējamus risku mazināšanas pasākumus.

4-1. TABULA. BŪTISKĀKO PROJEKTA RISKU KVANTITATĪVAIS NOVĒRTĒJUMS 2024. GADA CENĀS

Risks	Apraksts	Riska mazināšanas pasākumi PPP modelim	Aprēķinu pieņēmumi PPP modelim	Aprēķinu pieņēmumi Bāzes modelim	Riska mazināšanas izmaksas PPP modelim (milj. EUR)	Riska mazināšanas izmaksas Bāzes modelim (milj. EUR)
<i>Projekta īstenošanas posms</i>						
Projektēšanas risks	Kļūdas, izmaiņas būvprojektēšanas stadijā un būvprojekta saskaņošanas risks.	Nr.1: Būvprojekta plānotā izstrādes termiņa nodrošināšana. Nr.2: Būvprojekta kvalitātes kontrole.	Nr.1: 0,5 papildu cilvēkmēneši (0,005). Nr.2: 0,5 papildu cilvēkmēneši (0,005).	Nr.1. Komunālās saimniecības pārvaldes speciālistu viens cilvēkmēnesis (0,0035). Nr.2. Neparedzēto izdevumu rezerve 1% no kopējām investīciju izmaksām (0,078).	0,010	0,082
Būvniecības izmaksu palielināšanās risks	Būvdarbu izmaksu pieaugums (darba samaksa, materiāli, iekārtas un mehānismi), kas ir saistīts ar būvdarbu plānošanu un izpildi.	Nr.1: Kvalitātes pasākumi būvniecības procesā būvdarbu izmaksu neplānota pieauguma novēršanai. Nr.2: Neparedzēto izdevumu rezerve (darba samaksas, materiālu, iekārtu un mehānismu izmaksu neplānots pieaugums).	Nr.1: Divi papildu cilvēkmēneši (0,020). Nr.2: Neparedzēto izdevumu rezerve 5% no būvdarbu izmaksām bez projektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības (0,340).	Nr.1. Komunālās saimniecības pārvaldes speciālistu viens cilvēkmēnesis (0,0035). Nr.2. Neparedzēto izdevumu rezerve 7% no kopējām investīciju izmaksām (0,548).	0,360	0,552
Būvniecības kvalitātes un standāru risks	Atbilstības nodrošināšana normatīvajiem aktiem un tehniskajā specifikācijā noteiktajām prasībām.	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve (darba samaksas, materiālu, iekārtu un mehānismu izmaksu neplānots pieaugums).	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve 1% no būvdarbu izmaksām bez projektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības (0,068).	Nr.1. Komunālās saimniecības pārvaldes speciālistu viens cilvēkmēnesis (0,0035). Nr.2. Neparedzēto izdevumu rezerve 2% no kopējām investīciju izmaksām (0,157)	0,068	0,160
Darbu pabeigšanas kavēšanās risks	Iepirkuma piedāvājumā norādītā izpildes termiņa kavēšana, kā rezultāts ir projekta ieviešanas posma pagarinājums.	Nr.1: Kvalitātes pasākumi būvniecības procesā būvdarbu izpildes termiņa ievērošanai. Nr.2: Neparedzēto izdevumu rezerve (pakalpojuma pieejamības maksājuma kavējums).	Nr.1: Divi papildu cilvēkmēneši (0,020). Nr.2: Pakalpojuma pieejamības maksājums 0,5 mēnešiem (0,051).	Pašvaldības ielu apgaismojuma iepirkumos līdz šim nav kavēti darba izpildes termiņi. Iepirkuma līgumā ir paredzēts līgumsods par termiņa neievērošanu.	0,071	0,000
Kopā risku vērtība					0,509	0,794

Risks	Apraksts	Riska mazināšanas pasākumi PPP modelim	Aprēķinu pieņēmumi PPP modelim	Aprēķinu pieņēmumi Bāzes modelim	Riska mazināšanas izmaksas PPP modelim (milj. EUR)	Riska mazināšanas izmaksas Bāzes modelim (milj. EUR)
<i>Projekta uzturēšanas posms</i>						
Veiktspējas un cenas risks	Ielu apgaismojuma ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu pieaugums, kas radies izmaksu aprēķina kļūdas rezultātā.	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve neplānota ekspluatācijas, uzturēšanas un administrācijas izmaksu pieauguma finansēšanai.	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve ekspluatācijas, uzturēšanas un administrācijas izmaksām viena ceturkšņa izmaksu apmērā (0,036).	Neparedzēto izdevumu rezerve 2% no materiālu un darba spēka izmaksām ~14 gadu periodā pēc būvniecības perioda beigām.	0,036	0,054
Darbības resursu risks	Ielu apgaismojuma ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu pieaugums, kas radies neplānota materiālu (galvenokārt LED gaismekļu) izmaksu pieauguma rezultātā	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve neplānota materiālu (gaismekļu) izmaksu pieauguma finansēšanai.	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve gaismekļu nomaiņai trīs ceturkšņu apmērā (0,011).	Neparedzēto izdevumu rezerve 10% no materiālu izmaksām deviņu gadu laikā pēc piecu gadu defektu garantijas perioda beigām (0,034).	0,011	0,034
Uzturēšanas kvalitātes risks	Pakalpojuma pieejamības maksājuma samazinājums, kura iemesls ir līgumā noteikto infrastruktūras ekspluatācijas un uzturēšanas prasību neizpilde	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve pakalpojuma pieejamības maksājuma samazināšanas gadījumā.	Nr.1: Pakalpojuma pieejamības maksājums 0,5 mēnešiem (0,051).	Ar prasību neizpildi saistītās izmaksas iekļautas iepriekš minētajos Projekta uzturēšanas posma riskos.	0,051	0,000
Procentu likmju svārstību risks	Aizņēmuma apkalpošanas izmaksu pieaugums līguma darbības laikā	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve mijmaiņas darījumu procentu likmes finansēšanai.	Nr.1: Mijmaiņas procentu likmes uzcenojums 0,5 procentpunkti pēc likmes piecu gadu piemērošanas pioda beigām (0,191). Projektam nav pieejams EIB, NIB ilgtermiņa finansējums.	Pašvaldība ņem aizņēmumu Valsts kasē ar fiksētu procentu likmi uz 15 gadiem. Fiksētās procentu likmes izmaiņas par 0,2 procentpunktiem vidēji gada laikā (laika periods no lēmuma pieņemšanas par projekta īstenošanu līdz aizdevuma līguma slēgšanai).	0,191	0,155
Apdrošināšanas izmaksu risks	Ilgadējās apdrošināšanas prēmijas pieaugums līguma darbības laikā.	Nr.1: Neparedzēto izdevumu rezerve visu risku apdrošināšanas prēmijas Projekta uzturēšanas posmā finansēšanai.	Nr.1: Visu risku apdrošināšanas prēmijas likmes uzcenojums 0,01 procentpunkts (0,019).	Pašvaldība nepērk apdrošināšanas polisi, bet kompensē zaudējumus infrastruktūrai no pašvaldības budžeta.	0,019	0,150
Kopā risku vērtība					0,308	0,393
Pavisam kopā risku vērtība					0,817	1,187

Avots: FEA Autori

Zemāk tekstā ir dots skaidrojums risku kvantitatīvā novērtējuma salīdzinājumam Bāzes modelim un PPP modelim.

1) Projektēšanas, būvniecības izmaksu palielināšanās, būvniecības kvalitātes un standartu riski

Atšķirības Būvniecības kvalitātes un standartu riska, kā arī Darbu pabeigšanas kavēšanas riska novērtējumā ir saistītas ar publiskā un privātā partnera ierobežoto pieredzi PPP līgumu administrēšanā un PPP līguma nosacījumiem (piemēram, pakalpojuma pieejamības maksājuma ieturējums, ja objekts netiek pieņemts ekspluatācijā līgumā noteiktajā pakalpojuma pieejamības termiņā).

PPP modelī risku mazināšanas izmaksās ir iekļautas gan papildu cilvēkresursu izmaksas kvalitātes kontrolei, gan neparedzēto izdevumu rezerve, kas ir aprēķināta kā procentuāla attiecība no riska bāzes (darba samaksa, materiāli, iekārtas un mehānismi). Šāda neparedzēto izdevumu rezerve ir paredzēta tāpēc, ka privātais partneris nevar prognozēt jebkura riska iestāšanos un attiecīgi ielānot risku mazināšanas pasākumus, lai 100% novērstu visus riskus.

Budžeta plānošanas stadijā Komunālās saimniecības pārvalde ielu apgaismojuma infrastruktūras projektiem parasti piemēro kopējo būvniecības izmaksu rezervi (projektēšana, autoruzraudzība, būvuzraudzība un būvdarbi) 10% apmērā. Šajā izmaksu rezervē ietilpst izmaksas, kuras var attiecināt uz projektēšanas, būvniecības izmaksu palielināšanas, būvniecības kvalitātes un standartu riskiem. Riska uzcenojuma sadalījumu starp risku veidiem ir noteikuši FEA Autori ar ekspertu metodi. Vienlaikus jāņem vērā, ka risku vadību nodrošina Komunālās saimniecības pārvaldes personāls. Līdz ar to, Bāzes modelī ir papildus iekļautas arī pašvaldības personāla izmaksas. Viena cilvēkmēneša izmaksas aprēķinātas, izmantojot Daugavpils valstspilsētas 2023. gada publiskā pārskata datus par 2023. gada izdevumiem vispārējiem valdības dienestiem un administrācijas darbinieku skaitu.

2) Darbu pabeigšanas kavēšanās risks

Šis risks ir izcenots PPP modelim, jo ir saistīts ar PPP līguma summas samaksas kārtību. Atšķirībā no tradicionālā iepirkuma privātais partneris saņems līguma summu (pakalpojuma pieejamības maksājumus) tikai pēc tam, kad Daugavpils valstspilsēta būs pieņēmusi objektu ekspluatācijā. Līdz ar to, PPP modelī ir iekļauta riska rezerve gadījumam, ja privātam partnerim neizdodas pabeigt objekta būvniecību PPP līgumā paredzētajā termiņā.

3) Veiktspējas un cenas, darbības resursu riski

Šiem riskiem ir sarežģīti noteikt risku papildu samazināšanas pasākumus, jo šādi pasākumi jau ir paredzēti Projekta īstenošanas posmā, lai novērstu izmaksu neplānotu pieaugumu Projekta uzturēšanas posmā. Līdz ar to, risku uzcenojums Bāzes modelim un PPP modelim ir noteikts kā procentuāla attiecība no risku bāzes (materiālu un darbaspēka izmaksām).

4) Uzturēšanas kvalitātes risks

Līdzīgi kā darbu pabeigšanas kavēšanas riska gadījumā uzturēšanas kvalitātes risks ir aprēķināts PPP modelim. Šī riska bāze ir pakalpojuma pieejamības maksājuma summa.

5) Procentu likmju svārstību risks

Ņemot vērā, ka Projekta īstenošanai nav pieejami starptautisko finanšu institūciju ilgtermiņa aizdevumi ar fiksētām procentu likmēm, privātajam partnerim būs jānodrošina finanšu resursi no kredītiestādēm, kas piedāvā fiksētas procentu likmes, izmantojot procentu likmju mijmaiņas darījumu uzcenojumu. Mijmaiņas darījumu uzcenojums tiek mainīts reizi piecos gados un ir atkarīgs ne tikai no PPP projekta riska līmeņa, bet galvenokārt kredītresursu cenas finanšu tirgū. Līdz ar to, PPP modelī procentu likmju mijmaiņas darījumu likmei ir piemērots 0,5 procentpunktu uzcenojums laika periodam (10 gadiem) pēc pirmā piecu gadu termiņa beigām.

Pašvaldībai savukārt ir pieejams ilgtermiņa Valsts kases aizdevums ar fiksētu procentu likmi uz 15 gadiem. Lai arī aizdevuma procentu likme ir fiksēta aizdevuma līguma parakstīšanas dienā, no lēmuma pieņemšanas dienas par investīciju projekta īstenošanu (un ietekmes uz pašvaldības budžeta novērtējumu atbilstoši tajā brīdī spēkā esošajai Valsts kases procentu likmei) līdz aizdevuma līguma parakstīšanai pāriet noteikts laika periods (vismaz gads). Līdz ar to, Bāzes modelī fiksētajai procentu likmei ir piemērots 0,2 procentpunktu uzcenojums.

6) Apdrošināšanas izmaksu risks

Apdrošināšanas izmaksās netiek iekļautas kompensācijas, kas apdrošinātājiem būtu jāmaksā Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai (Bāzes modelis) vai privātajam partnerim (PPP modelis) par trešo pušu veiktajiem bojājumiem pašvaldības ielu apgaismojuma infrastruktūrai transportlīdzekļu obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas ietvaros. Atbilstoši Komunālās saimniecības pārvaldes sniegtajai informācijai vidēji gadā ir 20 CSNg, kurā rezultātā ir bojāta ielu apgaismojuma infrastruktūra. Vidējā

apdrošināšanas atlīdzības summa vienam CSNg ir 1 000 EUR, kas apdrošinātājs attiecīgi samaksā pašvaldībai.

Apdrošināšanas sabiedrības slēdz apdrošināšanas līgumus, kas parasti nepārsniedz vienu gadu. Privātajam partnerim ir jāapdrošina tā valdījumā un lietojumā nodotā infrastruktūra visā PPP līguma darbības laikā. Līdz ar to, PPP modelī visu risku apdrošināšanas prēmijas likmei ir piemērots 0,01 procentpunkta uzcenojums.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība neapdrošina nekustamo īpašumu, jo tas izmaksājot salīdzinoši dārgi. Tā vietā pašvaldība plāno neparedzēto izdevumu rezervi kārtējā gada budžetā. Katru gadu Daugavpils valstspilsētā notiek vētras, un pašvaldība par saviem līdzekļiem novērš vētru seku radītos bojājumus ielu apgaismojuma infrastruktūrai. Atbilstoši Komunālās saimniecības pārvaldes sniegtajai informācijai vētru seku novēršanas izmaksas ir vidēji 10 000 EUR gadā, kas attiecīgi ir iekļautas Bāzes modelī (15 gadu laikā 150 000 EUR).

PPP modeļa risku izmaksas ir iekļautas privātā partnera izmaksās un attiecīgi pakalpojuma pieejamības maksājuma cenā.

Risku analīze ir skatāma kontekstā ar PPP līguma statistisko uzskaiti, jo risku pārdale starp privāto un publisko partneri ietekmē vispārējā valdības sektora aktīvu bilanci (skatīt 6.1. sadaļu "PPP līguma statistiskās uzskaites novērtējums"). Publiskā partnera saistības PPP līguma ietvaros nedrīkst palielināt valsts kopējo parādu, līdz ar to, tām ir jābūt valsts sektora ārpus bilances uzskaitē. Privātajam partnerim ir jāuzņemas lielākā daļa Projekta risku, tai skaitā būvniecības risks un pakalpojuma pieejamības risks.

5. IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀS VĒRTĪBAS APRĒĶINS

5.1. METODIKA

IAV aprēķināšanai ir izmantotas CFLA vadlīnijas, kā arī CFLA finanšu modelis, kas pielāgots Projekta vajadzībām.

IAV aprēķinā tiek salīdzinātas divas Projekta īstenošanas alternatīvas:

- 1) Tradicionālais iepirkums jeb Bāzes modelis.
- 2) PPP iepirkums, kur PPP veids ir līgumiskā partnerība - partnerības iepirkuma līgums, un PPP modelis ir DBFM.

IAV tiek aprēķināta kā starpība starp publiskā partnera naudas plūsmu neto šodienas vērtību PPP iepirkumam un tradicionālajam iepirkumam jeb Bāzes modelim. Līdz ar to, PPP iepirkuma alternatīvu ir lietderīgi īstenot, ja IAV ir lielāka par 0 EUR. IAV aprēķinu periods ir 15 gadi, kas atbilst tirgus izpētes rezultātiem (skatīt 4.5. sadaļu "Finansējuma piesaistes novērtējums").

Aprēķinot publiskā partnera naudas plūsmas neto šodienas vērtību PPP projekta gadījumā, tiek ņemtas vērā šādas publiskā partnera izmaksas:

- Kapitālieguldījumi/ kopsabiedrībā ieguldāmie publiskā partnera resursi (Projekta gadījumā ieguldījumi kopsabiedrībā nav piemērojami);
- Publiskā partnera dividendes (Projekta gadījumā nav piemērojams);
- Privātā partnera regulārās uzturēšanas izmaksas;
- Privātā partnera periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve);
- Privātā partnera administratīvās izmaksas uzturēšanas fāzē;
- Apdrošināšanas izmaksas uzturēšanas fāzē;
- Privātā partnera riska izmaksas Projekta īstenošanas posmā un uzturēšanas posmā;
- Pievienotās vērtības nodoklis;
- Finansēšanas izdevumi;
- Privātā partnera/ kopuzņēmuma dividendes;
- Uzņēmuma ienākuma nodoklis;
- Publiskā partnera administratīvās izmaksas.

Aprēķinot publiskā partnera naudas plūsmas neto šodienas vērtību tradicionālā iepirkuma gadījumā, tiek ņemtas vērā šādas publiskā partnera izmaksas:

- Kapitālieguldījumi;
- Lietotāju iemaksas (Projekta gadījumā nav piemērojams);
- Regulārās uzturēšanas izmaksas;
- Periodiskās uzturēšanas izmaksas;
- Administratīvās izmaksas;
- Apdrošināšanas izmaksas;
- Riska izmaksas Projekta īstenošanas posmā;
- Riska izmaksas Projekta uzturēšanas posmā;
- Pievienotās vērtības nodoklis.

IAV aprēķināšanā izmantoto galveno mainīgo skaitiskās vērtības, balstoties uz tirgus izpēti, ir dotas 1. pielikumā "Finanšu un ekonomisko aprēķinu galvenie pieņēmumi". Papildu informācijai par IAV metodiku, Projekta īstenošanas posmu (projektēšanas un būvniecības periodu), investīciju izmaksu, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu aprēķināšanu skatīt 3. sadaļu "Izmaksu un ieguvumu analīze".

5.2. IZMAKSAS UN FINANŠU AVOTI

5-1. tabulā ir dotas tradicionālā iepirkuma un PPP iepirkuma izmaksas salīdzināmajās cenās IAV aprēķina dzīves cikla (15 gadu) laikā.

5-1. TABULA. PROJEKTA IZMAKSAS FAKTISKAJĀS CENĀS 15 GADU PERIODĀ (MILJONI EUR)

Rādītājs	Bāzes modelis	PPP modelis
Investīciju izmaksas bez PVN	7,975	7,076
Ekspluatācijas (regulārās uzturēšanas) izmaksas (neietilpst elektroenerģijas izmaksas)	3,227	1,277
Periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve)	0,795	0,752
Administratīvās izmaksas (privātais partneris)(Projekta īstenošanas un uzturēšanas posms)	n.p.	0,302
Administratīvās izmaksas (publiskais partneris)	0,142	0,158
Apdrošināšanas izmaksas (Projekta īstenošanas un uzturēšanas posms)	0,082	0,226
Risku izmaksas Projekta īstenošanas posmā	0,808	0,519
Risku izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	0,468	0,368
PVN, tai skaitā reversais PVN būvdarbiem (Projekta īstenošanas un uzturēšanas posms)	2,519	1,912

Avots: FEA Autori

Projekta īstenošanas posmā privātajam partnerim ir jāsedz visas papildu izmaksas līdz pakalpojuma pieejamības maksājuma saņemšanai (administratīvās izmaksas, apdrošināšanas izmaksas un riska izmaksas), kas veido 0,578 miljonus EUR faktiskajās cenās. Būvdarbu izmaksu reverso PVN (1,486 miljonus EUR faktiskajās cenās) sedz Daugavpils valstspilsētas pašvaldība.

5-2. tabulā ir dotas tradicionālā iepirkuma un PPP iepirkuma izmaksu finansēšanas avoti.

5-2. TABULA. PROJEKTA FINANŠU AVOTI

Rādītājs	Bāzes modelis	PPP modelis
Investīciju izmaksu finanšu avots (pašu kapitāls)	0%	15%
Investīciju izmaksu finanšu avots (aizņemtais kapitāls)	100%	85%
Pārējo izmaksu Projekta īstenošanas posmā finanšu avots (pašu kapitāls)	n.p.	100%
Pārējo izmaksu Projekta īstenošanas posmā finanšu avots (aizņēmums)	n.p.	0%
Aizdevuma procentu likme Projekta īstenošanas posmā	4,10%	6,88%
Aizdevuma procentu likme Projekta uzturēšanas posmā	4,10%	5,50%

Avots: FEA Autori

IAV aprēķinos tiek pieņemts, ka bāzes modelī pašvaldība nodrošina investīciju finansējumu no aizņēmuma Valsts kasē, piemērojot ilgtermiņa (līdz 15 gadiem) fiksēto aizdevumu procentu likmi 4,10% bez kredītriska uzcenojuma. Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai nepiemēro kredītriska uzcenojumu, jo Projekts netiek īstenots kā komercdarbības atbalsta projekts. Atšķirībā no bāzes modeļa PPP modelī tiek nodalītas aizdevumu procentu likmes Projekta īstenošanas un uzturēšanas posmiem, kur procentu likme Projekta uzturēšanas posmā samazinās apmēram par 20% no 6,88% līdz 5,50%.

5.3. PAKALPOJUMA PIEEJAMĪBAS MAKSĀJUMS

Pakalpojuma pieejamības maksājumu veido divas daļas: privātā partnera pakalpojuma izmaksas un peļņas uzcenojums. PPP līguma ietvaros netiek paredzēti ieņēmumi no ielu apgaismojuma sistēmas gala lietotājiem. 5-3. tabulā ir dota informācija par pakalpojuma pieejamības maksājumu un PPP līguma cenu.

5-3. TABULA. PPP LĪGUMA CENA AR PVN (MILJONI EUR)

Privātā partnera ieņēmumi	Summa
Izliedzinātais bruto pieejamības maksājums ar peļņas uzcenojumu gadā (bez reversā PVN būvdarbiem)	1,227
PPP līguma cena (bruto pieejamības maksājumu kopsumma bez reversā PVN būvdarbiem)	16,867
Publiskā partnera maksājums valsts budžetā (reversais PVN būvdarbiem)	1,486

Avots: FEA Autori

Peļņas uzcenojums ir aprēķināts, lai PPP līguma darbības laikā privātais partneris saņemtu dividendes un nodrošinātu pašu kapitāla atdevi ne mazāk kā 15% apmērā pēc nodokļu nomaksas. Pakalpojuma pieejamības maksājumu galvenie plānotie nosacījumi:

- Privātais partneris ir tiesīgs saņemt tikai maksājumu par sniegtajiem pakalpojumiem, un publiskajam partnerim nav pienākuma maksāt jebkādu citu atlīdzību;
- Iepirkuma līguma izmaiņu rezultātā iepirkuma līguma cenas (maksājumu kopsummas) izmaiņas nedrīkst pārsniegt 10% no līguma summas;
- Kārtējā gada maksājumu kopsumma tiek indeksēta atbilstoši iepriekšējā gada patēriņa cenu indeksam;
- Maksājums tiek veikts par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem tikai pēc objekta pieņemšanas ekspluatācijā katrā kalendārajā mēnesī, veicot maksājumu nākošajā kalendārajā mēnesī atbilstoši iepirkuma līguma nosacījumiem (privātais partneris sagatavo atskaiti par pakalpojumu sniegšanu un Daugavpils valstspilsētas pašvaldība veic maksājumu pēc atskaites apstiprināšanas);
- Maksājums netiek palielināts, ja privātais partneris ir veicis papildu būvdarbus (iepriekš saskaņojot ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldību) nolūkā nodrošināt iepirkuma līgumā noteikto elektroenerģijas patēriņa ekonomiju;
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai ir tiesības veikt izmaiņas būvdarbu programmā pie nosacījuma, ja tas neietekmē objekta nodošanas ekspluatācijā termiņu un maksājumu kopsummu;
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai ir tiesības piemērot līgumsodu un samazināt attiecīgā maksājuma apmēru vai neveikt maksājumu, ja privātais partneris nav ievērojis iepirkuma līguma tehniskās specifikācijas (pasūtītāja prasību) nosacījumus (princips "nulle pieejamība – nulle maksājums");
- Privātajam partnerim ir tiesības pieprasīt veikt daļu no maksājumiem uz finansētāja (aizdevēja) bankas kontu, sedzot aizņēmuma pamatsummas un procentu maksājumus;
- Privātajam partnerim ir tiesības vienpusēji atkāpties no iepirkuma līguma, ja kavēto maksājumu summa pārsniedz 50% no gada kopējās maksājumu summas;
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība neplāno izmanto ESIF vai citu valsts budžeta finansējumu maksājumu veikšanai.

Delizētāks pakalpojuma pieejamības maksājumu apraksts būs pieejams iepirkuma nolikumā.

5.4. PPP MODEĻA FINANŠU VEIKTSPĒJAS RĀDĪTĀJI

IAV aprēķināšanai ir jābūt balstītai uz PPP līguma pieņēmumiem, kas privātajam partnerim nodrošina rentablu samniecisko darbību. 5-4. tabulā ir dots PPP modeļa aprēķināto finanšu veiktspējas rādītāju salīdzinājums ar minimālajām sasniedzamajām robežvērtībām.

5-4. TABULA. PPP MODEĻA FINANŠU VEIKTSPĒJAS RĀDĪTĀJI

Rādītājs	Minimālā vērtība	Aprēķinātā vērtība
Minimālā parāda apkalpošanas seguma attiecība (DSCR)	1,30	1,31
Minimālā aizdevuma seguma termiņa attiecība (LLCR)	1,30	1,84
Minimālā Projekta termiņa seguma attiecība (PLCR)	1,30	1,84
Privātā partnera nominālā pamatkapitāla IRR pēc nodokļiem	15,0%	15,0%
Reālā diskonta likme (bez inflācijas)	4,0%	4,0%
Patēriņa cenu indekss	2,0%	2,0%

Rādītājs	Minimālā vērtība	Aprēķinātā vērtība
Nominālā diskonta likme (ar inflāciju)	6,08%	6,08%

Avots: FEA Autori

No 5-4. tabulas datiem redzams, ka PPP modeļa aprēķinu rezultātā finanšu veiktspējas rādītāju minimālās skaitliskās vērtības ir sasniegtas, lai nodrošinātu PPP līguma nepieciešamo likviditāti un rentabilitāti privātā partnera mērķuzņēmumam.

5.5. IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀ VĒRTĪBA

5-5. tabulā ir dots IAV aprēķins, salīdzinot publiskā partnera diskontēto naudas plūsmu bāzes modelim un PPP modelim.

5-5. TABULA. PROJEKTA IAV APRĒĶINA REZULTĀTI FAKTISKAJĀS CENĀS (MILJONI EUR)

Nr.	Mainīgais	Tradicionālais iepirkums	PPP iepirkums
1.	PPP līguma darbības termiņš	15 gadi	15 gadi
2.	Projekta īstenošanas posms (projektēšanas un būvniecības periods)	1,25 gadi	1,25 gadi
3.	Nominālā finanšu diskonta likme	6,08%	6,08%
4.	Kapitālieguldījumi (bez PVN)	(7,975) ¹	(7,076) ²
5.	Regulārās uzturēšanas izmaksas (neietilpst elektroenerģijas izmaksas)	(3,227)	(1,277)
6.	Periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve)	(0,795)	(0,752)
7.	Privātā partnera administratīvās izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	n.p.	(0,302)
8.	Publiskā partnera administratīvās izmaksas	(0,142)	(0,158)
9.	Apdrošināšanas izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	(0,082)	(0,226)
10.	Risku izmaksas Projekta īstenošanas posmā	(0,808)	(0,519) ³
11.	Risku izmaksas Projekta uzturēšanas posmā	(0,468)	(0,368) ⁴
12.	PVN 21% (tradicionālajam iepirkumam pilnā apmērā, PPP nav iekļauts PVN būvdarbiem)	(2,519)	(0,426)
13.	Publiskā partnera maksājums valsts budžetā (reversais PVN būvdarbiem)	skatīt 12. rindu	(1,486)
14.	Finansēšanas izdevumi (aizdevuma pamatsumms un procentu maksājumi)	(15,108)	(9,422)
15.	Privātā partnera dividendes (pēc nodokļiem)	n.p.	(3,226)
16.	Uzņēmuma ienākuma nodoklis	n.p.	(0,869)
17.	Kopā nediskontētā naudas plūsma	(23,150)	(17,774)
18.	Diskontētā naudas plūsma	(15,192)	(12,178)
19.	IAV (diskontētās naudas plūsmas starpība iepirkumu veidiem)		3,014
	Minimālā IAV (investīciju izmaksu 10% pieaugums)		1,938
	Maksimālā IAV (investīciju izmaksu 10% samazinājums)		4,082

Piezīmes: 1., 2., 3., 4. summas iekļautas 14. rindā un ietilpst aizdevuma pamatsummā.

Avots: FEA Autori

No 5-5. tabulas datiem redzams, ka Projekta IAV ir 3,014 miljoni EUR (lielāka par 0 EUR). Līdz ar to, ir lietderīgi izskatīt jautājumu par Projekta īstenošanu, izmantojot PPP iepirkuma metodi.

IAV jutīguma analīzē tika pārbaudīti divi mainīgie atbilstoši CFLA vadlīnijām: investīciju izmaksas (+/- 10% izmaiņas) un procentu likmju mijmaiņas darījumu uzcenojums (+/- divu procentpunktu izmaiņas). Investīciju izmaksu izmaiņas atstāj lielāku ietekmi uz IAV izmaiņām salīdzinājumā ar procentu likmju izmaiņām, tāpēc 5-5. tabulā ir dota minimālā un maksimālā IAV ar 10% investīciju izmaksu izmaiņām. Investīciju izmaksām pieaugot par 10%, IAV joprojām ir lielāka par 0 EUR (1,938 miljoni EUR).

6. IETEKME UZ VALSTS UN PAŠVALDĪBU BUDŽETU

6.1. PPP LĪGUMA STATISTISKĀS UZSKAITES NOVĒRTĒJUMS

Lai saņemtu CFLA un Finanšu ministrijas apstiprinājumu Projekta īstenošanai, izmantojot PPP iepirkuma metodi, Projektam ir jāatbilst ārpus valdības sektora bilances uzskaites prasībām. PPP līguma statistiskās uzskaites pamats ir risku sadalījums starp publisko un privāto partneri šādās kategorijās:

- 1) Projekta īstenošanas vieta.
- 2) Projektēšana un būvniecība.
- 3) Eksploatācija un uzturēšana.
- 4) Maksājumu mehānisms.
- 5) Citas vienošanās par maksājumiem.
- 6) Kompensācija, atvieglojumi, nepārvarama vara.
- 7) Izmaiņas PPP līgumā.
- 8) Izmaiņas tiesību aktos.
- 9) Apdrošināšana.
- 10) Garantijas un kompensācijas.
- 11) Līguma izbeigšana pirms termiņa.
- 12) Kompensācija, izbeidzot PPP līguma darbību pirms termiņa.
- 13) Līguma darbības termiņš.
- 14) Finansēšanas noteikumi.
- 15) Publiskā partnera ietekme.
- 16) Dažādi noteikumi.

Atbilstoši FEA Autoru veiktajam PPP līguma statistiskās uzskaites novērtējumam, paredzot risku atbilstošu sadalījumu PPP līgumā, tā izpildes laikā Projekta aktīvi tiek uzskaitīti privāta partnera aktīvu bilancē, tādējādi neradot nevēlamu ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci un parādu (Projekts nav jāiekļauj valsts budžeta bilancē).

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142.pantā noteikto Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai būs jāveic reversais PVN maksājums valsts budžetā (Valsts kasē) par PPP līguma būvdarbu izmaksu daļu (skatīt 3.1. sadaļu "Izmaksu – ieguvumu analīzes metodika").

Atbilstoši Eiropas PPP ekspertīzes centra un Eurostat izstrādātās rokasgrāmatas par PPP statistisko uzskaiti 14.4. temata "Iestādes/valdības līdzdalība finansēšanā"⁴⁵ prasībām valdības saistības finansēt projektu jebkādā veidā un apmērā (t.i., ņemot vērā visas saistības, piemēram, neatlīdzināmi starpposmu maksājumi privātajam partnerim būvniecības fāzē vai tās beigās, aizdevumi, pašu kapitāls, finanšu garantijas, atbrīvojumi no saistībām (piemēram, no uzņēmuma ienākuma nodokļa vai PVN), kas citādi būtu radušies privātajam partnerim) ietekmē statistisko uzskaiti. Latvijas normatīvie akti neparedz privātajam partnerim iespēju maksāt reverso PVN būvniecības laikā. Papildus iepriekš minētajam, neskatoties uz to, ka Projekta ietvaros publiskā partnera PVN nomaksa reversajā kārtībā Valsts kasē pēc būtības ir publiskā partnera maksājums kapitālieguldījumos, tas neatstāj ietekmi uz Projekta statistisko uzskaiti.

Papildu informācijai skatīt 2. pielikumu "PPP līguma risku statistiskā uzskaitē".

⁴⁵ Skatīt interneta vietnē: EUROSTAT „Publisko un privāto partnerību statistiskās uzskaites rokasgrāmata” <https://www.cfla.gov.lv/lv/noderiga-informacija-par-fea> , <https://www.cfla.gov.lv/lv/media/15600/download?attachment>

6.2. IEGULDĪJUMU PIEEJAMĪBAS ANALĪZE (PPP LĪGUMA IETEKME UZ PAŠVALDĪBAS BUDŽETU)

6-1. tabulā ir dota Daugavpils valstspilsētas pašvaldības esošās saistības uz 2024. gada 30. septembri atbilstoši Daugavpils valstspilsētas pašvaldības Pārskatam par saistību apmēru saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību, un prognozētās saistības, īstenojot Projektu.

6-1. TABULA. DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS SAISTĪBU PROGNOZE 2024. – 2030. GADAM

Rādītājs	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Esošo saistību apjoms: kopā (miljoni EUR)	14,178	12,021	12,432	12,344	11,344	10,789	10,256
Saistību īpatsvars no pamatbudžeta pašu ieņēmumiem (neīstenojot Projektu)	15,61%	13,23%	13,69%	13,59%	12,49%	11,88%	11,29%
Saistību apjoms % no pamatbudžeta pašu ieņēmumiem (Projekts tiek īstenots, izmantojot tradicionālo iepirkumu)	15,61%	13,23%	13,69%	14,37%	13,54%	12,93%	12,34%
Saistību apjoms % no pamatbudžeta pašu ieņēmumiem (Projekts tiek īstenots, izmantojot PPP iepirkumu)	15,61%	13,23%	13,69%	16,58%	15,48%	14,87%	14,28%

Piezīme: tabulā saistības ir dotas, neņemot vērā plānoto Projekta ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu ietaupījumu.

Avots: FEA Autori, balstoties uz Daugavpils valstspilsētas pašvaldības sniegto informāciju

No 6-1. tabulas datiem izriet, ka Daugavpils valstspilsētas pašvaldība var uzņemties Projekta saistības, īstenojot PPP iepirkumu. Atbilstoši likuma "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" 36. panta 6. daļai pašvaldības saistību apmērs nedrīkst pārsniegt 20% no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem un iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (neattiecas uz Daugavpils valstspilsētas pašvaldību, jo pašvaldība saņem dotāciju no fonda), bet pašvaldības prognozētais saistību apmērs nepārsniedz 17% robežu.

Prognozēto PPP līguma finanšu saistību neto ietekme ir mazāka, ņemot vērā ielu apgaismojuma sistēmas izmaksu samazinājumu Projekta īstenošanas rezultātā 0,470 miljonus EUR gadā 2024. gada cenās bez PVN 21% (tai skaitā elektroenerģijas izmaksu samazinājums 0,281 miljons EUR, un 0,189 miljoni EUR pārējās ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas, kas ir mazākas nekā tradicionālā iepirkuma alternatīvai un ir iekļautas privātā partnera pakalpojuma pieejamības maksājumā) un 0,569 miljonus EUR ar PVN 21%.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. FINANŠU UN EKONOMISKO APRĒĶINU GALVENIE PIENĒMUMI

Mainīgais	Mērvienība	Skaitliskā vērtība
1. Iepirkuma līguma nosacītais parakstīšanas datums		
1.1. Tradicionālais iepirkums	Datums	01.07.2025 (būvprojektēšanas līgums)
1.2. PPP iepirkums	Datums	01.07.2025 (PPP līgums)
2. Iepirkuma līguma darbības termiņš		
2.1. Tradicionālais iepirkums	Gadi	2
2.2. PPP iepirkums	Gadi	15
3. Projekta dzīves cikls		
3.1. Tradicionālais iepirkums	Gadi	7 (t.sk. būvdarbu izpildes garantija 5 gadi)
3.2. PPP iepirkums	Gadi	20 (t.sk. būvdarbu izpildes garantijas 5 gadi)
4. Projekta īstenošanas posms (būvniecības periods)		
3.1. Tradicionālais iepirkums	Gadi	1,25 (5 ceturkšņi)
3.2. PPP iepirkums	Gadi	1,25 (5 ceturkšņi, ieskaitot objekta pieņemšanu ekspluatācijā)
5. Iepirkuma līguma būvdarbu garantijas periods pēc objekta nodošanas ekspluatācijā		
5.1. Tradicionālais iepirkums	Gadi	5
5.2. PPP iepirkums	Gadi	15
6. Makroekonomiskie pieņēmumi (patēriņa cenu indekss)		
6.1. Tradicionālais iepirkums	% gadā	2,0
6.2. PPP iepirkums	% gadā	2,0
7. Diskonta likmes		
7.1. Tradicionālais iepirkums	%	4,0 (reālā diskonta likme)
	%	6,08 (nominālā diskonta likme)
7.2. PPP iepirkums	%	4,0 (reālā diskonta likme)
	%	6,08 (nominālā diskonta likme)
8. Nodokļi		
8.1. Tradicionālais iepirkums	%	21 (PVN)
8.2. PPP iepirkums	%	21 (PVN) 20 (UIN)
9. Finansēšanas izmaksas (pamatkapitāls)		
9.1. Tradicionālais iepirkums	n.p.	n.p.
9.2. PPP iepirkums	%	15 (privātā partnera pamatkapitāla īpatsvars)
	%	0 (publiskā partnera pamatkapitāla īpatsvars)
	%	0 (subordinētais kapitāls)
	%	15,0 (nominālā pamatkapitāla IRR pēc nodokļiem)
10. Finansēšanas izmaksas (aizņemtais kapitāls)		
10.1. Tradicionālais iepirkums	%	100 (aizņēmums Valsts kasē)
	%	4,10 (Valsts kases aizdevuma procentu likme Projekta īstenošanas posmā)
	%	4,10 (Valsts kases aizdevuma procentu likme Projekta uzturēšanas posmā)
10.2. PPP iepirkums	%	85 (aizņēmums kredītiestādē)
	Mēneši	38 (aizdevuma pamatsummas atmaksas periods)
	Mēneši	5 (aizdevuma pamatsummas un procentu labvēlības periods)
	% gadā	6,88 (kredītiestādes aizdevuma procentu likme Projekta īstenošanas posmā)
	% gadā	

Mainīgais	Mērvienība	Skaitliskā vērtība
	% gadā % gadā % gadā	5,50 (kredītiestādes aizdevuma procentu likme Projekta uzturēšanas posmā) 0 (aizdevuma izsniegšanas maksa no aizdevuma summas) 0 (saistību maksa no neizņemtās aizdevuma summas) 50 (saistību maksājumu summas rezerve no nākamo 12 mēnešu saistību maksājumu summām) 0,50 (procentu likme par saistību maksājumu summas rezervi)
11. Finansēšanas izmaksas (publiskais finansējums)		
11.1. Tradicionālais iepirkums	%	0 (ESIF)
11.2. PPP iepirkums	%	0 (ESIF)
12. Apdrošināšanas izmaksas		
12.1. Tradicionālais iepirkums	%	Tas pats, kas PPP iepirkumam, bet būvdarbu garantijas laika garantijas termiņš ir pieci gadi pēc līguma termiņa beigām (PPP iepirkumam visā līguma termiņa laikā un piecus gadus pēc līguma termiņa beigām)
12.2. PPP iepirkums	% % % % % % %	0,20 (civiltiesiskās apdrošināšanas prēmija no kapitālieguldījumu izmaksām) 0,10 (būvuzņēmēja visu risku apdrošināšanas prēmija projekta īstenošanas posmā) 10 (kapitālieguldījumu daļa, kurai nepieciešama līguma izpildes garantija) 2,0 (līguma izpildes garantijas maksa kapitālieguldījumu daļai, kurai nepieciešama līguma izpildes garantija) 0,2 (būvuzņēmēja visu risku apdrošināšanas prēmija uzturēšanas periodā no kopējiem kapitālieguldījumiem) 5 (kapitālieguldījumu daļa, kurai nepieciešama būvdarbu garantijas laika garantija) 2,0 (būvdarbu garantijas laika garantijas maksa kapitālieguldījumu daļai, kurai nepieciešama izpildes garantija)
13. Administratīvās izmaksas		
13.1. Tradicionālais iepirkums	EUR gadā	8 100 (salīdzināmajās cenās)
13.2. PPP iepirkums	EUR gadā EUR gadā	18 600 (privātais partneris, salīdzināmajās cenās) 10 500 (publiskais partneris, salīdzināmajās cenās)
14. Eksploatācijas (regulārās uzturēšanas) izmaksas		
14.1. Tradicionālais iepirkums	EUR gadā	201 000 (salīdzināmajās cenās)
14.2. PPP iepirkums	EUR gadā	79 000 (salīdzināmajās cenās)
15. Periodiskās uzturēšanas izmaksas (reinvestīciju rezerve)		
15.1. Tradicionālais iepirkums	EUR gadā	73 000 (salīdzināmajās cenās) 24 (periodiskās uzturēšanas izmaksu uzsākšanas ceturksnis), uzturēšanas izmaksas tiek rēķinātas 3 ceturkšņu ilgākam periodam (Projekta īstenošanas posma pagarinājumam) salīdzinājumā ar PPP iepirkumu
15.2. PPP iepirkums	EUR gadā	69 000 (salīdzināmajās cenās) 24 (periodiskās uzturēšanas izmaksu uzsākšanas ceturksnis)
16. Ieņēmumu struktūra		

Mainīgais	Mērvienība	Skaitliskā vērtība
16.1. Tradicionālais iepirkums	%	Nav piemērojams
16.2. PPP iepirkums	% %	100 (pakalpojuma pieejamības maksājums) 0 (lietotāju iemaksas)
17. Minimālā parāda apkalpošanas seguma attiecība (DSCR)		
17.1. Tradicionālais iepirkums	n.p.	n.p.
17.2. PPP iepirkums	koeficients	1,30
18. Minimālā aizdevuma seguma termiņa attiecība (LLCR)		
18.1. Tradicionālais iepirkums	n.p.	n.p.
18.2. PPP iepirkums	koeficients	1,30
19. Minimālā Projekta termiņa seguma attiecība (PLCR)		
19.1. Tradicionālais iepirkums	n.p.	
19.2. PPP iepirkums	koeficients	1,30

2. PIELIKUMS. PPP LĪGUMA RISKU STATISTISKĀ UZSKAITE

Riska Nosaukums	Riska daļījums			Ietekme uz statistisko uzskaiti				Papildjautājumi	"Jā" vai "Nē"	
	Publiskais	Dalīts	Privāts	Iekšējā bilancē	Ļoti svarīgi	Svarīgi	Vidēji svarīgi			Neiekrēnē
1. Projekta īstenošanas vieta										
1.1. Nepieciešamās zemes nodrošinājuma risks							x		-	
1.2. Papildu zemes nodrošināšanas risks							x		-	
1.3. Zemes piemērotības risks		x					x		-	
1.4. Saskaņojumu saņemšanas risks		x					x		-	
1.5. Zemes piekļuves risks	x						x		-	
1.6. Vietas drošības risks		x					x		-	
1.7. Komunikāciju pārvietošanas risks		x					x		-	
1.8. Ģeotehniskais risks	x						x		-	
1.9. Esošo pamatlīdzekļu stāvokļa risks	x						x		-	
2. Projektēšana un būvniecība										
2.1. Projektēšanas risks			x				x	1. Vai Publiskais partneris uzņemas risku saistībā ar projektēšanu attiecībā uz (vienu atbildi "Jā" nozīmē "Jā" kopumā uz visu jautājumu): - būvdarbu aizkavēšanos vai nepilnībām un (vai) - palielinātām būvniecības vai uzturēšanas un (vai) pamatdarbības izmaksām un (vai) - darbības traucējumiem? (2.a.)		
2.1. Projektēšanas risks			x				x	2. Ja PPP līgums paredz, ka Privātais partneris maksā Publiskajam partnerim summu, kas sedz izmaksas, kuras Publiskajam partnerim radušās saistībā ar projekta sagatavošanu līdz finanšu izpildes dienai (piemēram, saistībā ar projekta īstenošanas vietas izpēti vai tās sagatavošanas darbu veikšanu), vai līguma noteikumi, saskaņā ar kuriem Privātajam partnerim jāveic izmaksu atlīdzināšanas maksājumi Publiskajam partnerim, attiecas uz skaidri identificējamām izmaksām? (2.e.)		
2.2. Saskaņojumu saņemšanas risks			x				x		-	
2.3. Izmaiņu risks projektā	x						x		-	
2.4. Būvniecības kvalitātes un standartu risks		x					x	3. Vai Privātais partneris ir atbildīgs par (vienu atbildi "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - aktīva būvniecības pabeigšanu noteiktā termiņā; - aktīva būvniecību atbilstoši Publiskā partnera specifikācijām un saskaņā ar atbilstošajiem tiesību aktiem, nozares standartiem un labu praksi; - visu tā būvniecības piegādes ķēdē iesaistīto pušu (piemēram, projektētāji un būvniecības apakšuzņēmēji) darbības rezultātiem; - būvdarbu neatbalstību novēršanu. (2.b.)		Jā
2.5. Būvniecības izmaksu palielināšanās risks			x				x		-	
2.6. Veselības aizsardzības un drošības atbilstības risks			x				x		-	
2.7. Defektu un bojātu materiālu risks		x					x		-	
2.8. Intelektuālā īpašuma risks			x				x		-	
2.9. Vandālisma risks			x				x		-	
2.10. Darbu pabeigšanas kavēšanās risks			x				x		-	
2.11. Ietekmes risks no citiem projektiem	x						x		-	

3. Eksploatācija un uzturēšana											
3.1 Veiktspējas un cenas risks			x						7. Vai (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - standartos, atbilstoši kuriem Privātajam partnerim ir jāveic aktīva eksploatācija un uzturēšana, ir jānorāda vismaz apstākļi, kādos šo aktīvu tiešām var lietot? - kārtība, kādā tiek uzraudzīts, vai Privātais partneris izpilda šos standartus, un ziņots par to, ir tāda, lai Publiskais partneris varētu Privātajam partnerim noteikt sankcijas par prasību neizpildi? (3.b.)	Jā	
3.2. Darbības resursu risks			x						x	-	
3.3. Intelektuālā īpašuma risks			x						x	-	
3.4. Veselības aizsardzības un drošības risks			x						x	-	
3.5. Uzturēšanas kvalitātes risks			x						x	8. Vai Publiskā partnera apstiprinājums aktīva uzturēšanas plānam mazina un atceļ Privātā partnera atbildību par aktīva vai sniegto pakalpojumu nepilnībām? (3.c.)	Nē
3.5. Uzturēšanas kvalitātes risks			x						x	9. Ja PPP līgumā Privātajam partnerim nav noteikts pienākums uzņemties uzturēšanas izmaksas plānotajā laikā, vai tas var pierādīt, ka uzturēšanas atlikšana negatīvi neietekmēs aktīva stāvokli, pakalpojumus vai aktīva izmantošanu, ko veic Publiskais partneris vai galalietotāji? (3.c.)	Jā
3.6. Vandālisma risks			x						x	-	
3.7. Privātā partnera kļūmes un maksātnespējas risks			x						x	-	
3.8. Privātā partnera īpašumtiesību maiņas risks			x						x	-	
3.9. Apakšuzņēmēja kļūmes un maksātnespējas risks			x						x	-	
3.10. Publiskā partnera iesaistīšanās risks									x	-	
3.11. Palielinātu eksploatācijas izmaksu risks			x						x	-	
3.12. Personāla komplektēšanas risks			x						x	-	

4. Maksājumu mehānisms									
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	14. Ja aktīvs nav pieejams vai pakalpojumu izpilde ir neapmierinoša, atskaitāmo apmēru var noteikt objektīvi, piemērojot PPP līguma noteikumus (t. i., atskaitījuma apmērs netiek atstāts kādas puses ziņā vai turpmākām pušu apspriedēm katrā atsevišķā gadījumā)? (4.b.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	15. Ja atskaitījuma apmērs ir pienācīgi noteikts, to var piemērot, pusēm par to papildus neapspriežoties? (4.b.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	16. Vai līguma standartos, kurus izmanto, lai definētu un novērtētu aktīva pieejamību, ir norādīti vismaz apstākļi, kādos aktīvu tiešām var lietot? (4.c.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	17. Vai maksājumu mehānisma pamatā ir tāda uzraudzības un ziņošanas kārtība, saskaņā ar kuru Publiskajam partnerim ir uzraudzības vai audita (un apstrīdēšanas) tiesības? (4.e.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	18. Vai ir ievērots samērīguma princips uz pieejamību balstītajos maksājumos, kas paredz, ka publiskais partneris pieejamības maksājumus veic proporcionāli aktīva pieejamībai, un vai šis princips tiek īstenots pietiekami ilgu laiku? (4.f.1.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	19. Vai Privātā partnera rīcībā esošais laiks neizpildes novēršanai ir samērīgs, ņemot vērā neizpildes ietekmi uz aktīva lietošanu un (vai) projekta apstākļus (piemēram, ģeogrāfisko atrašanās vietu)? (4.f.3.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	20. Vai līguma noteikumi, kuri attiecas uz aktīviem, kas nav pieejami, bet tiek lietoti, paredz samazināt atskaitījumus vairāk nekā par 50 %? (4.f.6.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	21. Vai līguma noteikumi attaisno Privāto partneri nepieejamības vai neapmierinošas pakalpojumu izpildes gadījumā, ja tā notiek tādu notikumu dēļ, kurus Privātais partneris var ietekmēt vai kuri parāda makroekonomikas nosacījumu izmaiņas? (4.g.1.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	22. Vai atvieglojuma periodi (kurus piemēro darbības posma sākumā, kurus piemēro, kad Privātais partneris nomaina galveno apakšuzņēmēju, un kurus piemēro, kad aizdevēji nomaina Privāto partneri pēc iestāšanās PPP līgumā), kas piešķir atvieglojumus attiecībā uz atskaitījumiem nepieejamības dēļ, ir uzskatāmi par pieņemamiem (proporcijāli 20 gadu projekta dzīves ciklam atvieglojumu periods nepārsniedz 6 mēnešus)? (4.g.2.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	23. Vai līgums paredz, ka nepiemēroto atskaitījumu apmērs atskaitījumiem nepieejamības dēļ pārsniedz 1% no pamatdarbības maksājumiem (pieejamības maksājumiem)? (4.g.3.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	24. Vai maksimālo atskaitījumu noteikšana, ko piemēro nepieejamības un (vai) neapmierinošas pakalpojumu izpildes dēļ, pārkāpj samērīguma principu (no kura, piemēram, jāizriet pietiekami ilgai principa "nulles pieejamība, nulles maksājums" piemērošanai)? (4.g.4.)	
4.1. Atskaitījumu risks aktīva nepieejamības dēļ			x				x	25. Vai pamatdarbības maksājumi (kuri 100 % ir balstīti uz pieejamību) tiek attiecīgi samazināti, ja aktīvu izmanto mazāk, nekā gaidīts? (4.h.)	
4.2. Pieprasījuma risks	x						x	26. Vai PPP līgumos, kas paredz uz pieprasījumu balstītus maksājumus, maksājumu mehānismu grupēšanas noteikumi paredz, ka visbiežāk lietotajai grupai noteiktā vienības cena atbilst nullei vai ir tuvu tai? (4.j.2.)	Nē
4.2. Pieprasījuma risks	x						x	27. Vai PPP līgumos, kas paredz uz pieprasījumu balstītus maksājumus, maksājumu mehānismu grupēšanas noteikumi paredz, ka biežāk lietotām grupām noteiktā vienības cena atbilst nominālajai cenai, kas faktiski ievērojami ierobežo Privātā partnera iespējas palielināt peļņu? (4.j.2.)	Nē
4.2. Pieprasījuma risks	x						x	28. Vai PPP līgumos, kas paredz uz pieprasījumu balstītus maksājumus, maksājumu mehānismu grupēšanas noteikumi paredz, ka retāk lietotām grupām ir noteikta tāda vienības cena, kā rezultātā Privātais partneris atgūs ievērojamu izmaksu daļu, ja pieprasījums ir ievērojams mazāks par pamatotī prognozēto? (4.j.2.)	Nē
4.2. Pieprasījuma risks	x						x	29. Vai PPP līgumos, kas paredz uz pieprasījumu balstītus maksājumus, maksājumu mehānismu grupēšanas noteikumi paredz, ka retāk lietotām grupām noteiktā vienības cena faktiski ir līdzvērtīga minimāla lietošanas apjoma un (vai) ieņēmumu garantijai? (4.j.2.)	Nē
4.2. Pieprasījuma risks	x						x	30. Vai PPP līgumos, kas paredz uz pieprasījumu balstītus maksājumus, Publiskais partneris garantē minimālo lietošanas apjomu vai minimālos ieņēmumus? (4.j.3.)	Nē

5. Citas vienošanās par maksājumiem								
5.1. Maksājumu uzsākšanas risks pirms pieejamības			x			x	31. Vai Publiskais partneris sāks pamatdarbības (pieejamības) maksājumus pirms aktīva būvniecības pabeigšanas? (5.a.)	
5.2. Inflācijas risks		x				x	-	
5.3. Valūtas kursa svārstību risks			x			x	-	
5.4. Indeksācijas risks						x	-	
5.5. Ieņēmumu risks no trešajām personām						x	-	

6. Kompensācija, atvieglojumi, nepārvarama vara								
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	41. Vai ir galīgs un pienācīgi definēts kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu skaits (t. i., Publiskais partneris nevar uzņemties nenoteiktu skaitu risku)? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Jā
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	42. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu vidū ir makroekonomikas apstākļu izmaiņas? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	43. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumi ir radušies Privātā partnera darbības vai bezdarbības dēļ? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	44. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumus vai to sekas ir iespējams pamatoti paredzēt vai novērtēt? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	45. Vai uz pieprasījumu balstītos projektos pieprasījuma līmeņa izmaiņas ir uzskatāmas par gadījumu, kad piešķirami atvieglojumi un (vai) kompensācija, ja vien pieprasījuma izmaiņu tiešs cēlonis nav kāda tīša identificējama valdības rīcība? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	46. Vai noteikumi par Privātajam partnerim piešķiramās kompensācijas un (vai) atvieglojumu apmēra aprēķināšanu paredz (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - kompensēšanu un (vai) atvieglojumu sniegšanu tikai par attiecīgā gadījuma sekām? - uz pieprasījumu balstītos projektos zaudētos ieņēmumus aprēķina, ņemot vērā pieprasījuma prognozes, kas balstītas uz tā brīža datiem? - no kompensācijas, kas Publiskajam partnerim jāmaksā, atņemt jebkādu summu, ko Privātajam partnerim jāspēj atgūt saskaņā ar obligāto apdrošināšanu vai saskaņā ar parastiem apdrošināšanas noteikumiem, kas ir pieejami uz komerciāli izdevīgiem nosacījumiem? (6.a.4.)	Jā
6.1. Atvieglojumu piešķiršanas risks		x				x	47. Vai Privātais partneris saskaņā ar publiskajām tiesībām ir tiesīgs no Publiskā partnera pieprasīt kompensāciju, kad noteikta veida gadījumi (piemēram, neparedzams gadījums, ko Privātais partneris nevar ietekmēt) ir traucējuši PPP līguma izpildei vai izjaukuši ekonomisko līdzsvaru? (6.b.)	Nē

6. Kompensācija, atvieglojumi, nepārvarama vara									
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	41. Vai ir galīgs un pienācīgi definēts kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu skaits (t. i., Publiskais partneris nevar uzņemties nenoteiktu skaitu risku)? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Jā
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	42. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu vidū ir makroekonomikas apstākļu izmaiņas? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	43. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumi ir radušies Privātā partnera darbības vai bezdarbības dēļ? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	44. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumus vai to sekas ir iespējams pamatoti paredzēt vai novērtēt? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	45. Vai uz pieprasījumu balstītos projektos pieprasījuma līmeņa izmaiņas ir uzskatāmas par gadījumu, kad piešķirami atvieglojumi un (vai) kompensācija, ja vien pieprasījuma izmaiņu tiešs cēlonis nav kāda tīša identificējama valdības rīcība? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	46. Vai noteikumi par Privātajam partnerim piešķiramās kompensācijas un (vai) atvieglojumu apmēra aprēķināšanu paredz (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - kompensēšanu un (vai) atvieglojumu sniegšanu tikai par attiecīgā gadījuma sekām? - uz pieprasījumu balstītos projektos zaudētos ieņēmumus aprēķina, ņemot vērā pieprasījuma prognozes, kas balstītas uz tā brīža datiem? - no kompensācijas, kas Publiskajam partnerim jāmaksā, atņemt jebkādu summu, ko Privātajam partnerim jāspēj atgūt saskaņā ar obligāto apdrošināšanu vai saskaņā ar parastiem apdrošināšanas noteikumiem, kas ir pieejami uz komerciāli izdevīgiem nosacījumiem? (6.a.4.)	Jā
6.2. Kompensācijas izmaksāšanas risks	x						x	47. Vai Privātais partneris saskaņā ar publiskajām tiesībām ir tiesīgs no Publiskā partnera pieprasīt kompensāciju, kad noteikta veida gadījumi (piemēram, neparedzams gadījums, ko Privātais partneris nevar ietekmēt) ir traucējuši PPP līguma izpildei vai izjaukuši ekonomisko līdzsvaru? (6.b.)	Nē
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	41. Vai ir galīgs un pienācīgi definēts kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu skaits (t. i., Publiskais partneris nevar uzņemties nenoteiktu skaitu risku)? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Jā
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	42. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumu vidū ir makroekonomikas apstākļu izmaiņas? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	43. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumi ir radušies Privātā partnera darbības vai bezdarbības dēļ? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	44. Vai kompensācijas izmaksāšanas, atvieglojumu piešķiršanas un nepārvaramas varas gadījumus vai to sekas ir iespējams pamatoti paredzēt vai novērtēt? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	45. Vai uz pieprasījumu balstītos projektos pieprasījuma līmeņa izmaiņas ir uzskatāmas par gadījumu, kad piešķirami atvieglojumi un (vai) kompensācija, ja vien pieprasījuma izmaiņu tiešs cēlonis nav kāda tīša identificējama valdības rīcība? (6.a.1.), (6.a.2.), (6.a.3.)	Nē
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	46. Vai noteikumi par Privātajam partnerim piešķiramās kompensācijas un (vai) atvieglojumu apmēra aprēķināšanu paredz (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - kompensēšanu un (vai) atvieglojumu sniegšanu tikai par attiecīgā gadījuma sekām? - uz pieprasījumu balstītos projektos zaudētos ieņēmumus aprēķina, ņemot vērā pieprasījuma prognozes, kas balstītas uz tā brīža datiem? - no kompensācijas, kas Publiskajam partnerim jāmaksā, atņemt jebkādu summu, ko Privātajam partnerim jāspēj atgūt saskaņā ar obligāto apdrošināšanu vai saskaņā ar parastiem apdrošināšanas noteikumiem, kas ir pieejami uz komerciāli izdevīgiem nosacījumiem? (6.a.4.)	Jā
6.3. Nepārvaramas varas risks		x					x	47. Vai Privātais partneris saskaņā ar publiskajām tiesībām ir tiesīgs no Publiskā partnera pieprasīt kompensāciju, kad noteikta veida gadījumi (piemēram, neparedzams gadījums, ko Privātais partneris nevar ietekmēt) ir traucējuši PPP līguma izpildei vai izjaukuši ekonomisko līdzsvaru? (6.b.)	Nē

7. Izmaiņas PPP līgumā									
7.1. Līguma grozījumu risks		x					x	48. Vai kompensācija un (vai) atvieglojumi attiecas tikai uz Publiskā partnera izdarīto izmaiņu seku novēršanu (t. i., tie netieši nekompensē vai neatvieglo Privāto partneri par paša Privātā partnera radītu neapmierinošu izpildi vai citiem Privātā partnera riskiem), ja grozījumus ierosina Publiskais partneris? (7.a.)	Jā
7.1. Līguma grozījumu risks		x					x	49. Vai Publiskajam partnerim ir pienākums uzņemties Privātā partnera ierosināto izmaiņu finansiālās sekas (izņemot gadījumu, kad šīs izmaiņas ir nepieciešamas, lai izpildītu tiesību aktu prasības)? (7.b.)	Nē
8. Izmaiņas tiesību aktos									
8.1. Piemērojamo tiesību aktu neievērošanas risks			x				x	-	
8.2. Tiesību aktu izmaiņu risks		x					x	50. Vai Publiskais partneris uzņemas risku, kas saistīts ar (viena atbilde "Jā" nozīmē "Jā" kopumā uz visu jautājumu): - tādām izmaiņām tiesību aktos, kas līguma slēgšanas dienā bija paredzamas; - vispārīgām izmaiņām tiesību aktos (t. i., izmaiņām, kas neattiecas tikai uz konkrēto projektu, Privāto partneri, līdzīgiem projektiem vai līdzīgiem uzņēmumiem), kas ietekmē uzņēmuma vispārējās pamatdarbības izmaksas attiecīgajā jurisdikcijā (piemēram, nodokļu likmju izmaiņas vai izmaiņas nodarbinātības tiesību aktos)? (8.)	Nē
8.3. Valdības lēmumu risks		x					x	-	
9. Apdrošināšana									
9.1. Apdrošināšanas izmaksu risks			x				x	51. Vai PPP līgumā piemēros tā dēvēto ekonomisko atjaunošanas pārbaudi situācijās, kad aktīvs ir pilnībā zaudēts vai arī tam ir radīti ievērojami bojājumi (pirms Privātais partneris sāk aktīva atjaunošanu, tiek veikts novērtējums, lai noteiktu, vai pēc aktīva atjaunošanas Privātais partneris joprojām spēs atmaksāt savu augstākās prioritātes parādu. Ja pārbaudes rezultāti ir negatīvi, augstākās prioritātes aizdevēji var saņemt jebkuru pieejamo summu no apdrošināšanas atlīdzības, lai atgūtu aizdevumus, ko tie bija piešķirūši projektam)? (9.b.)	
9.1. Apdrošināšanas izmaksu risks			x				x	52. Vai (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - Publiskais partneris uzņemas vai daļa risku, ka apdrošināšanas izmaksas var būt augstākas par kādu noteiktu maksimālo robežvērtību, un (vai) saņem vai daļa ieguvumu, ja apdrošināšanas izmaksas ir zemākas par kādu noteiktu minimālo robežvērtību; - par maksimālo robežvērtību (atbilstošā gadījumā) nosaka vērtību, kas nav zemāka par divkārtu finanšu izpildes dienā prognozēto apdrošināšanas izmaksu summu; - par minimālo robežvērtību (atbilstošā gadījumā) nosaka vērtību, kas nav augstāka par pusi no finanšu izpildes dienā prognozēto apdrošināšanas izmaksu summas; - ja apdrošināšanas izmaksas ir augstākas par maksimālo robežvērtību, Publiskajam partnerim ir jāsedz tikai starpība starp faktiskajām izmaksām un maksimālo robežvērtību; - ja apdrošināšanas izmaksas ir zemākas par minimālo robežvērtību, Publiskais partneris saņem vai daļa tikai starpību starp faktiskajām izmaksām un minimālo robežvērtību; - saskaņā ar noteikumiem Publiskais partneris nevar uzņemties risku un (vai) saņemt ieguvumu no apdrošināšanas izmaksām, ja tās mainījās Privātā partnera darbību dēļ. (9.c.)	
9.2. Apdrošināšanas nepieejamības risks		x					x	53. Vai apdrošināšanas komerciālo izdevīgumu novērtē tikai tad, kad riska apdrošināšana apdrošināšanas tirgū ir pārtraukta (šā riska apdrošināšanu nepiedāvā apdrošinātāji ar labu reputāciju vai apdrošināšanas noteikumi nav komerciāli izdevīgi, tāpēc Privātajam partnerim līdzīgi subjekti šo risku neapdrošina)? (9.d.)	Jā

10. Garantijas un kompensācijas											
10.1. Garantiju risks		x					x		-		
10.2. Kompensāciju risks		x					x		54. Vai Privātā partnera sniegto kompensāciju tvērums (tostarp noteikumi, kas ierobežo Privātā partnera atbildību vai nosaka izņēmumus, par kuriem tas nav atbildīgs) attiecas tikai uz Privātā partnera atbildību par notikumiem (vienu atbildi "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - kuri ir neparedzami un kurus parasti nesedz apdrošināšana, kas ir balstīta uz komerciāli rentabliem noteikumiem un ir pieejama attiecībā uz aktīvu un pakalpojumu sniegšanu; - kuri rodas tādu jautājumu dēļ, ko pārvalda vai kontrolē Publiskais partneris; - kuros Publiskajam partnerim ir pieejami citi aizsardzības līdzekļi pret Privāto partneri saskaņā ar PPP līgumu vai tiesību aktiem (piemēram, piespiežot Privāto partneri pildīt līgumsaistības attiecībā uz aktīva uzturēšanu un (vai) piemērojot atskaitījumus no pamatdarbības maksājumiem (pieejamības maksājumiem))? (10.b.)		Jā
10.2. Kompensāciju risks		x					x		55. Vai Publiskā partnera kompensāciju sniegšana Privātajam partnerim attiecībā uz riskiem ir saistīta ar (vienu atbildi "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - paša Publiskā partnera darbību vai bezdarbību; - Publiskā partnera pārvaldītās vai kontrolētas trešās personas darbību vai bezdarbību; - riskiem, kurus var uzņemties Publiskais partneris, neietekmējot statistisko uzskaiti? (10.c.)		Jā
11. Līguma izbeigšana pirms termiņa											
11.1. Līguma izbeigšanas noteikumu risks		x					x		-		
11.2. Līguma automātiskas izbeigšanās risks Publiskā partnera vainas dēļ		x					x		-		
11.3. Līguma izbeigšanas risks tiesiskā regulējuma izmaiņu dēļ		x					x		-		
11.4. Publiskā partnera ierosināta līguma izbeigšanas risks		x					x		-		
11.5. Nepārvaramas varas līguma izbeigšanas risks		x					x		-		
11.6. Līguma automātiskas izbeigšanās risks Privātā partnera vainas dēļ				x			x		-		
11.7. Publiskā partnera izbeigšanas maksājuma risks		x					x		-		
11.8. Aktīvu stāvokļa risks līguma izbeigšanās brīdī				x			x		-		

12. Kompensācija, izbeidzot PPP līguma darbību pirms termiņa							
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	56. Vai PPP līguma noteikumi saglabā saistības, kuras pastāvēja pirms līguma darbības izbeigšanas (piemēram, Publiskā partnera atbildības prasījums Privātajam partnerim)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	57. Vai saskaņā ar PPP līgumā minētajiem atkārtota konkursa rīkošanas nosacījumiem piedāvājumu par PPP līgumu iesniedzējiem ir jāņem vērā visas neatbilstību novēršanas pasākumu izmaksas, kas radušās Privātā partnera neapmierinošas izpildes dēļ (t. i., izmaksas par aktīva pabeigšanu vai izlabošanu, kā arī papildu ekspluatācijas, uzturēšanas un finansēšanas izmaksas)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	58. Vai līguma tirgus vērtības aprēķināšanai (ja pēc tam netiek atkārtoti rīkots konkurss) izmanto metodoloģiju, kas ir izstrādāta atbilstoši pieejai, kura tirgū tiku piemērota, lai novērtētu PPP līgumu, nevis lai nodrošinātu Privātajam partnerim radušos izmaksu vai nenomaksātu parādsaistību segšanu (šai metodoloģijai jāņem vērā visas neatbilstību novēršanas pasākumu izmaksas, kas rodas, ja Partnera veikta izpilde ir neapmierinoša (t. i., prognozējot naudas plūsmas, ir jāņem vērā gan izmaksas aktīva pabeigšanai/izlabošanai, gan papildu ekspluatācijas, uzturēšanas un finansēšanas izmaksas)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	59. Ja PPP līgumā iekļauta iespēja izvēlēties starp atkārtotu konkursu vai tirgus vērtības aprēķināšanu, - vai šo izvēli izdara Publiskais partneris, nevis Privātais partneris? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	60. Vai Publiskajam partnerim ir pienākums izvēlēties noteikt tirgus vērtību aprēķinot tikai tādā gadījumā, ja nav likvida tirgus? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	61. Vai likvida tirgus definēšana nodrošina to, ka (tā kā tobrīd tiek izdarīta izvēle) tirgū ir pietiekami daudz uzņēmumu, kas spēj un vēlas slēgt attiecīgā veida PPP līgumu vai līdzīgus līgumus, lai varētu noteikt tirgus cenu? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	62. Ja pēc lēmuma par atkārtota konkursa rīkošanu, bet pirms piedāvājumu saņemšanas Publiskais partneris lemj PPP līguma tirgus vērtību tomēr noteikt aprēķinot, - vai šis lēmums ir tikai Publiskā partnera ziņā, un Privātais partneris to nevar ne ierosināt, ne ietekmēt? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	63. Vai saskaņā ar PPP līgumā minētajiem atkārtota konkursa nosacījumiem šā atkārtotā konkursa spēkā esamība nav atkarīga ne no saņemto piedāvājumu minimālā skaita, ne no piedāvātā līguma minimālās vērtības (t. i., atkārtotā konkursa rezultāti ir spēkā esoši, pat ja nav saņemts neviens piedāvājums vai ja piedāvājumos norādītā vērtība ir zemāka, nekā tika gaidīts)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	64. Vai saskaņā ar PPP līgumā minētajiem atkārtotā konkursa nosacījumiem, ja tiek rīkots atkārtots konkurss un ja saņemto piedāvājumu skaits ir mazāks par noteiktu skaitli (vai mazāks, nekā tika gaidīts) vai ja piedāvātās cenas ir zemākas par noteiktu vērtību (vai zemākas, nekā tika gaidīts), piedāvāto cenu uzskata par tirgus cenu un līgumā nenorāda citu cenu (piemēram, aprēķināto tirgus cenu), ko izmantot tirgus vērtības noteikšanai? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	65. Vai saskaņā ar PPP līgumā minētajiem atkārtotā konkursa nosacījumiem, ja tiek rīkots atkārtots konkurss un ja nav saņemts neviens piedāvājums, uzskata, ka līguma tirgus vērtība ir nulle (t. i., līgumā nenorāda citu vērtību, piemēram, aprēķināto tirgus cenu, ko izmantot kā alternatīvu pamatu kompensācijas maksājumiem)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	66. Vai saskaņā ar PPP līgumā minētajiem atkārtotā konkursa nosacījumiem, ja atkārtotā konkursā konstatē, ka tirgus vērtība ir mazāka par nulli, līgums paredz negatīva kompensācijas maksājuma iespējamību (t. i., Privātajam partnerim būtu jāveic maksājums Publiskajam partnerim)? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	67. Vai no kompensācijas maksājuma atņēķina jebkādu starpsuma maksājumus, ko Publiskais partneris ir veicis Privātajam partnerim laikā no līguma darbības izbeigšanas dienas līdz kompensācijas maksājuma dienai? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	68. Ja atkārtota konkursa nosacījumos ir norādīts kāds termiņš, kurā Publiskajam partnerim ir jānoslēdz atkārtotais konkurss un jāsamaksā Privātajam partnerim līguma tirgus vērtība, - vai tad šis termiņš ir vismaz seši mēneši pēc līguma darbības izbeigšanas dienas? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	69. Ja nerīko atkārtotu konkursu, - vai tad PPP līguma aprēķināto tirgus vērtību nosaka (izmantojot līgumā norādīto metodoloģiju) vai nu eksperts, vai abas puses kopīgi? Ja saskaņā ar līgumu ir jāizmanto eksperta pakalpojumi, vai ekspertam ir jābūt neatkarīgam gan no Publiskā partnera, gan no Privātā partnera (un Publiskais partneris un Privātais partneris var vienoties par konkrētām neatkarīguma un kompetences pārbaudēm). Ja saskaņā ar līguma pusēm ir jāvienojas par aprēķinu, - vai abām pusēm ir jābūt tiesībām jebkuras domstarpības iesniegt izskatīšanai neatkarīgam ekspertam vai PPP līgumā norādītajā strīda izšķiršanas procedūrā? (12.a.3. pieeja)	Jā
12.1. Līguma tirgus vērtības risks	x				x	70. Ja saskaņā ar metodoloģiju aprēķinātās līguma patiesās vērtības noteikšanai konstatē, ka tirgus vērtība ir mazāka par nulli, vai līgums paredz negatīva kompensācijas maksājuma iespējamību? (12.a.3. pieeja)	Jā

12. Kompensācija, izbeidzot PPP līguma darbību pirms termiņa										
12.2. Līguma izbeigšanās risks Publiskā partnera vainas dēļ	x							x	-	
12.3. Līguma izbeigšanās risks tiesiskā regulējuma izmaiņu dēļ	x							x	-	
12.4. Publiskā partnera ierosināta līguma izbeigšanās risks	x							x	-	
12.5. Nepārvaramas varas līguma izbeigšanās risks		x						x	71. Ja PPP līgumu izbeidz nepārvaramas varas dēļ, vai kompensācijas aprēķināšanas pieeja balstās uz tiem pašiem apsvērumiem, ko ņem vērā, aprēķinot kompensāciju, kad līguma darbība tiek izbeigta Publiskā partnera neizpildes dēļ vai kad Publiskais partneris brīvprātīgi izbeidz līguma darbību? (12.d.)	Nē
12.6. Līguma izbeigšanās risks Privātā partnera vainas dēļ			x					x	72. Vai Privātā partnera saistību neizpildes gadījumā maksājamo kompensāciju aprēķina, pamatojoties uz aktīva uzskaites vērtību, neņemot vērā Publiskajam partnerim radītās neatbilstību novēršanas pasākumu izmaksas? (12.a.4. pieeja)	
12.6. Līguma izbeigšanās risks Privātā partnera vainas dēļ			x					x	73. Vai no aprēķinātās aktīva uzskaites vērtības atņēma tikai daļu neatbilstību novēršanas pasākumu izmaksu (piemēram, neatrēķina papildu apsaimniekošanas vai uzturēšanas izmaksas)? (12.a.4. pieeja)	

13. Līguma darbības termiņš									
13.1. Aktīvu stāvokļa risks			x					x	-
13.2. Aktīvu īpašumtiesību risks, beidzoties līguma darbības termiņam			x					x	74. Ja, beidzoties līguma termiņam, aktīvu Publiskajam partnerim piešķir bez maksas, vai (viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" kopumā uz visu jautājumu): - ir pierādījumi, ka ieņēmumi, ko Privātais partneris gūst PPP līguma darbības laikā, kompensē tā prognozētos ieguldījumus un dzīves cikla izmaksas; un - darbības fāze ilgst vismaz 10 gadus? (13.b.)
13.2. Aktīvu īpašumtiesību risks, beidzoties līguma darbības termiņam			x					x	75. Ja pēc PPP līguma darbības termiņa beigām aktīvs atkal nonāk Publiskā partnera atbildībā, vai Privātajam partnerim ir jāuzņemas risks par to, ka aktīva fiziskais stāvoklis PPP līguma darbības termiņa beigās atbilst standartam, kādam tam būtu jāatbilst, ja tas ticis uzturēts saskaņā ar līgumā noteikto? (13.c.)
14. Finansēšanas noteikumi									
14.1. Finansējuma pieejamības risks			x					x	76. Ja Publiskajam partnerim ir finansiālās saistības vai cita veida sniegtais atbalsts, vai tas ir 50 % un vairāk no kapitālizdevumiem, kas radušies aktīva būvniecībā? (14.d.)
14.1. Finansējuma pieejamības risks			x					x	77. Ja Publiskajam partnerim ir finansiālās saistības vai cita veida sniegtais atbalsts, vai tas ir no vienas trešdaļas līdz 50 % (neieskaitot) no kapitālizdevumiem, kas radušies aktīva būvniecībā? (14.d.)
14.1. Finansējuma pieejamības risks			x					x	78. Ja Publiskajam partnerim ir finansiālās saistības vai cita veida sniegtais atbalsts, vai tas ir no 10% līdz vienai trešdaļai (neieskaitot) no kapitālizdevumiem, kas radušies aktīva būvniecībā? (14.d.)
14.1. Finansējuma pieejamības risks			x					x	79. Ja Publiskajam partnerim ir finansiālās saistības vai cita veida sniegtais atbalsts, vai tas ir līdz 10% (neieskaitot) no kapitālizdevumiem, kas radušies aktīva būvniecībā? (14.d.)
14.1. Finansējuma pieejamības risks			x					x	80. Vai aizdevēju tiesību īstenošana (tiesības iejaukties) izmaina PPP līgumā Publiskajam partnerim noteiktās tiesības vai saistības pirms iejaukšanās, tās laikā vai pēc tās? (14.h.)
14.2. Procentu likmju svārstību risks			x					x	81. Vai noteikumi par pamatdarbības maksājumu (pieejamības maksājumi) koreģēšanu ir atbilstoši procentu likmei, kas tiek noteikta sākotnējā riska ierobežošanas procesā (piemēram, neatbilstoši būtu, ja tiek piemēroti tikai daļēji riska ierobežošanas noteikumi)? (14.b.)
14.3. Refinansēšanas risks			x					x	82. Vai Publiskais partneris var nedot atļauju (vai novilcināt tās došanu) tikai tad, ja ierosinātā refinansēšana negatīvi ietekmētu vai nu Publisko partneri (piemēram, palielinātu Publiskā partnera potenciālās saistības, beidzot līguma darbību pirms termiņa), vai projekta izpildi? (14.f.1.)
14.3. Refinansēšanas risks			x					x	83. Vai Privātā partnera tiesības veikt refinansēšanu bez Publiskā partnera iepriekšējas piekrišanas varētu palielināt Publiskā partnera PPP līgumam atbilstošās saistības? (14.f.1.)
14.3. Refinansēšanas risks			x					x	84. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības pieprasīt, lai Privātais partneris veic refinansēšanu? (14.f.1.)
14.3. Refinansēšanas risks			x					x	85. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības saņemt vairāk par vienu trešdaļu no jebkādas refinansējot gūtās peļņas? (14.f.2.)
14.3. Refinansēšanas risks			x					x	86. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības vienlaikus saņemt: - daļu no jebkādas refinansējot gūtās peļņas, kas radusies identificējamās valdības rīcības dēļ; - noteiktu daļu (kas nepārsniedz vienu trešdaļu) no jebkādas refinansējot gūtās peļņas; vai: izmantot kādu citu alternatīvu, refinansējot gūtās peļņas sadales pieeju papildus vienai no divām iepriekš minētajām pieejām? (14.f.2.)

15. Publiskā partnera ietekme										
15.1. Risks nesāņemt Publiskā partnera atļauju			x					x	-	
15.2. Privātā partnera īpašumtiesību maiņas risks			x					x	-	
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	87. Vai, pamatojoties uz Publiskajam partnerim piederošo Privātā partnera īpašumtiesību daļu, statistikas vajadzībām Privāto partneri klasificē vispārējās valdības sektorā? (15.a.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	88. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības uz 50 % vai lielāku Privātā partnera peļņas daļu? (15.a.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	89. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības uz mazāk kā 50%, bet vairāk kā vienu trešdaļu Privātā partnera peļņas daļu? (15.a.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	90. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības uz mazāk kā vienu trešdaļu, bet vairāk kā 20% Privātā partnera peļņas daļu? (15.a.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	91. Vai Publiskajam partnerim ir tiesības uz mazāk kā 20%, bet vairāk kā 10% Privātā partnera peļņas daļu? (15.a.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	92. Vai (vismaz viena atbilde "Nē" nozīmē "Nē" uz visu jautājumu kopumā): - pamatdarbības maksājumu (pieejamības maksājumu) atskaitījumus par nepieejamību un (vai) neapmierinošu pakalpojumu izpildi līdz dienai, kurā Publiskais partneris iejaucas, un pēc dienas, kad Publiskais partneris beidz iejaukšanos, piemēro atbilstoši tam, kā paredzēts normālā līguma darbībā? - Publiskais partneris ir tiesīgs atgūt no Privātā partnera savas iejaukšanās izmaksas, ja Publiskais partneris ir iejaucies neapmierinošas Privātā partnera izpildes dēļ? (15.c.)	Jā
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	93. Vai līgumā paredzēti noteikumi, kas nosaka Privātā partnera maksimālo peļņu? (15.d.)	Nē
15.3. Publiskā partnera iejaukšanās risks		x						x	94. Vai ir paredzēti PPP līguma noteikumi, saskaņā ar kuriem PPP līguma darbība beidzas tad, kad Privātais partneris ir guvis noteiktu ieņēmumu apmēru? (15.d.)	Nē
16. Dažādi noteikumi										
16.1. Tehnoloģiju risks			x					x	-	
16.2. Strīdu risks		x						x	-	
16.3. Klimata pārmaiņu risks		x						x	-	
16.4. Projekta radītie vides riski			x					x	-	
16.5. Ārēji radītu vides notikumu risks		x						x	-	